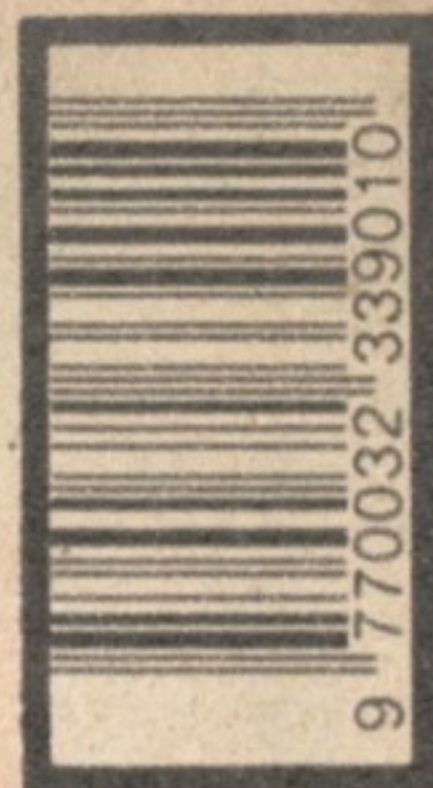

ПОЛИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 300 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 90 SLT, Македонија 15 ДЕН

ЗАБАВАНИК

18. VI 1993. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LV • ЦЕНА: 300.000 ДИН. • БРОЈ 2164

ГАРДОНАРЕ,
СРЕЋАН ТИ

15.
РОЂЕНДАН!

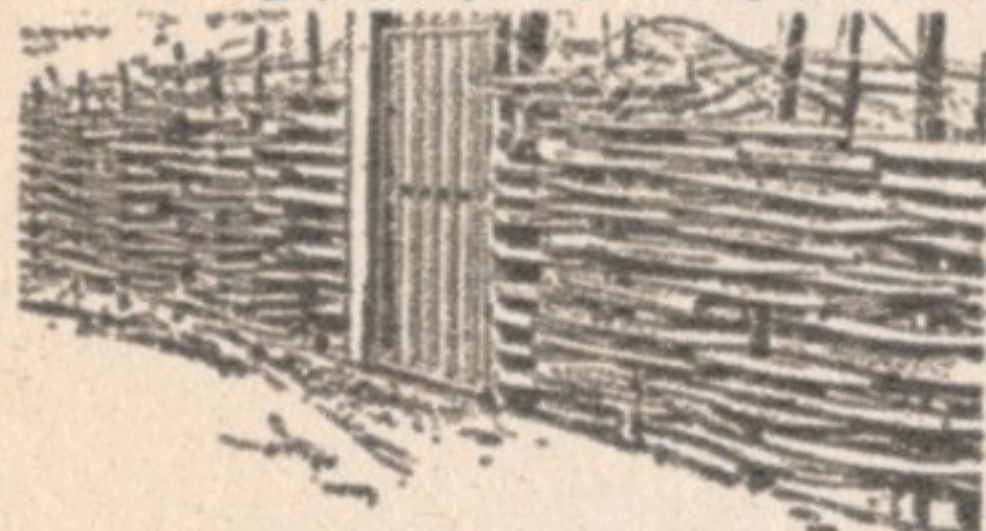

За све од 7 до 17

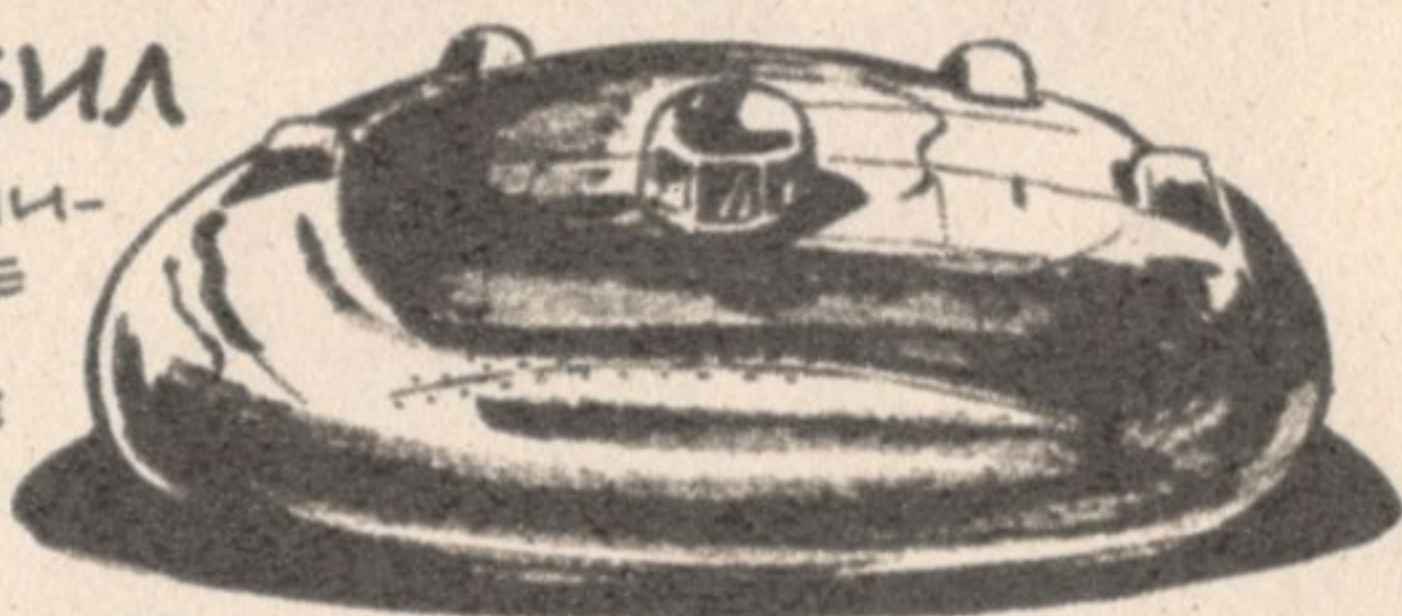
ЖЕНЕ

ИЗ ПЛЕМЕНА НАМБАЈ СА НОВИХ ХИБРИДА УДАЈУ СЕ У 12. ГОДИНИ. ТАДА НА ГЛАВУ СТАВЕ ТЕШКУ ПЕРИКУ КОЈУ ОД ТАДА НЕ СКИДАЈУ НИ ДАЉУ НИ ПОКУ.

ТРКАЧКИ АУТОМОБИЛ

КОНСТРУИСАН У В. БРИТАНИЈИ 1930. ГОДИНЕ ИМАО ЈЕ ОБЛИК КОРЪАЧИНОГ ОКЛОПА. КАРОСЕРИЈА МУ ЈЕ БИЛА ЛАГАНА И ТАКО ТАНКА ДА ЈЕ МОГЛА ДА СЕ УЛУБИ ПРИТИСКОМ ПЕСНИЦЕ.

МИШЕВИ

СУ БИЛИ ТАКО ПОШТОВАНИ У СТАРОМ РИМУ ДА СУ ИХ ДОМАЋИНИ, У ЗНАК ГОСТОПРИМСТВА, ПОКАЗИВАЛИ ГОСТИМА.

СВЕ ОГРАДЕ

У ТИБАУ У БРАЗИЛУ ИСПЛЕТЕНЕ СУ ОД ЛИШКА КОКОСОВЕ ПАЛМЕ.

ПАНТАЛОНЕ

КОЈЕ СУ У 16. ВЕКУ НОСИЛИ ЕВРОПСКИ ТРГОВЦИ ШИВЕНЕ СУ ОД 100 МЕТАРА ТАНКОГ МАТЕРИЈАЛА ОЈАЧАНОГ ТРАКАМА ЈАКОГ ПЛАТНА.

ЗАМЈАК ЛИНЕС

НЕДАЛЕКО ОД ТУРА У ФРАНЦУСКОЈ, ПОДИГНУТ 1450. ГОДИНЕ, ВЛАСНИШТВО ЈЕ ПОРОДИЦЕ ЛИНЕС ЧИЈИ ПОТОМЦИ ДАНАС У ЊЕМУ ЖИВЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● научници никако да се сложе да ли се температура на нашој планети повећава или не, па свакодневно стижу контрадикторни подаци. Недавно је група руских и америчких научника, предвођена доктором Џонатаном Калијем са Универзитета Милвоки – Вашингтон, објавила студију о кретању температуре на Арктику у последњих 10 година. Резултат: ништа се није променило. То значи да су досадашњи подаци обрађени у компјутеру обична грешка.

●●● крајем децембра ове године швајцарска фирма „Титлис“ за производњу успињача и кабина, пустила је у рад нови модел кружне кабине која се у току вожње полако окреће око своје осе. Док се возе овом новом успињачом планинари или смучари неће више морати да криве вратове да би уживали у лепоти предела.

●●● према најновијим обрађеним подацима озонска рупа на Северном полу се повећала. Она сада заузима површину од 20 милиона квадратних километара.

●●● зна се да је повишен холестерол штетан за артерије. Међутим, новост је да он није безазлен ни када је низак. На основу истраживања која је спровела Елизабет Барет са Калифорнија универзитета закључено је да особе које имају холестерол испод 160 милиграма лако западају у депресију, углавном су стално нерасположене, тужне, а на послу раде без икаквог елана.

●●● антрополог Џорџ Армелагос са Флорида универзитета обавио је истраживања на 595 скелета Индијанаца који су насељавали државу Илиноис у периоду од 9. до 14. века. Научник је тако уочио да кад су Индијанци од номада постали земљорадници и уместо месом почели да се хране разним биљкама, нагло им се смањила количина гвожђа у крви. Да су поставши вегетаријанци Индијанци постали и анемични јасно се види из резултата анализа костију.

Илустровао: Зоран Петковић Петко

ЗАБАВНИКОВА ПОЛИТИКА

ГЛАСАЈ- ТЕ ЗА МЕНЕ

Јапанска фирма „Хо-си дизајн“ прва је у свету предложила и израдила огласе и плакате који су – проговорили! Испод плаката на зид се монтира пљоснати сандучић величине 25x24x3 центиметра, у коме је микрочиповима записано од 8-32 секунде музике или речи. Кроз рупицу на плакату фото-фелија уграђена у механизам региструје кад се пред плакатом заустави човек и укључује снимак. Нажалост, одмах су почеле и крађе ових уређаја. Певајући плакати нарочито су пострадали у последњој предизборној кампањи за општинске изборе у Јапану.

ТАЈНА ПРЕПИС- КЕ...

...никако не може бити сачувана у турском селу Базаркој мада је очигледно кршење устава Турске. Ради се о томе да главе свих породица у селу – 42 на броју – носе, по вољи Алаха, исто име – Мустафа Фејсал. И сва писма стижу на то име. Да не би дошло до збрке, поштар, наравно и он Мустафа Фејсал, поштаџи – сакупи све људе на пијаци и наглас чита писмо док се онај коме је упућено не јави и повиче: „Доста, доста, моје је“. Али, ако је писмо интересно, остали се буне: „Читај даље, ефендија поштаџи читај, није јасно коме је упућено!“

ЗЛОТ КОЈИ ГЛУМИ МАРКУ

Случајна подударност, за једне срећна, за друге не: пољски метални новац од 20 злота по величини је готово истоветан са једном немачком марком (погледајте фотографију) и исте је тежине јер су начињени од легуре врло сличног састава. Отуда новчић од 20 злота савршено одговара немачким аутоматима који продају цигарете. А по званичном курсу 20 злота вреди свега 0,3 пфенинга што ће рећи 333 пута мање од марке.

Шверцери који су ово открили организовали су масовно изношење новчића од 20 злота у Немачку где из аутомата купују боксове „Марлбороа“, пребацују их у Пољску и препродају уз огромну зараду. Због ове недозвољене трговине у Пољској је изненада наступила nestaшица жетона за телефон – а то су управо метални новчићи од 20 злота, а на црној берзи ова монета сада кошта – 600 злота!

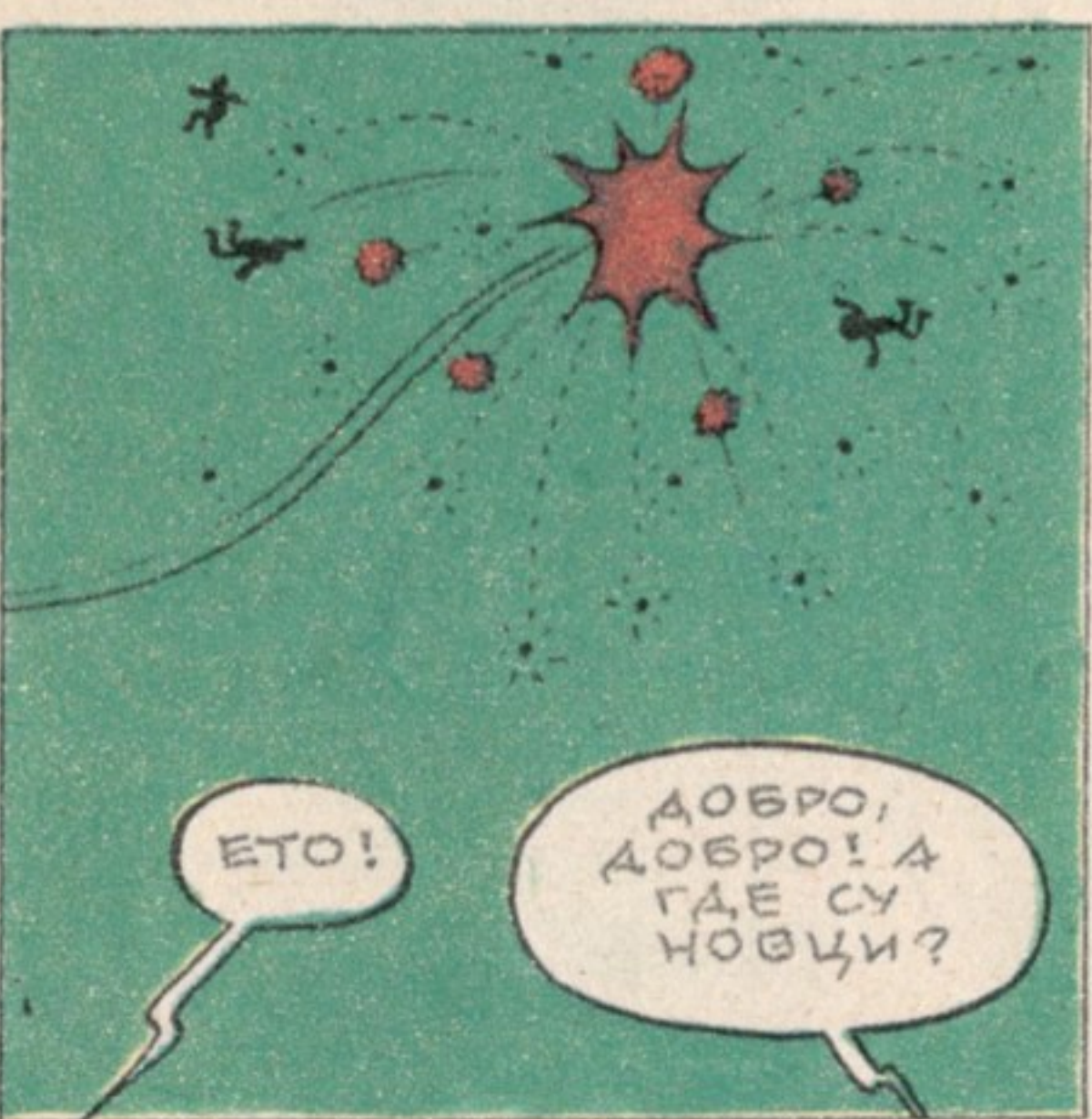
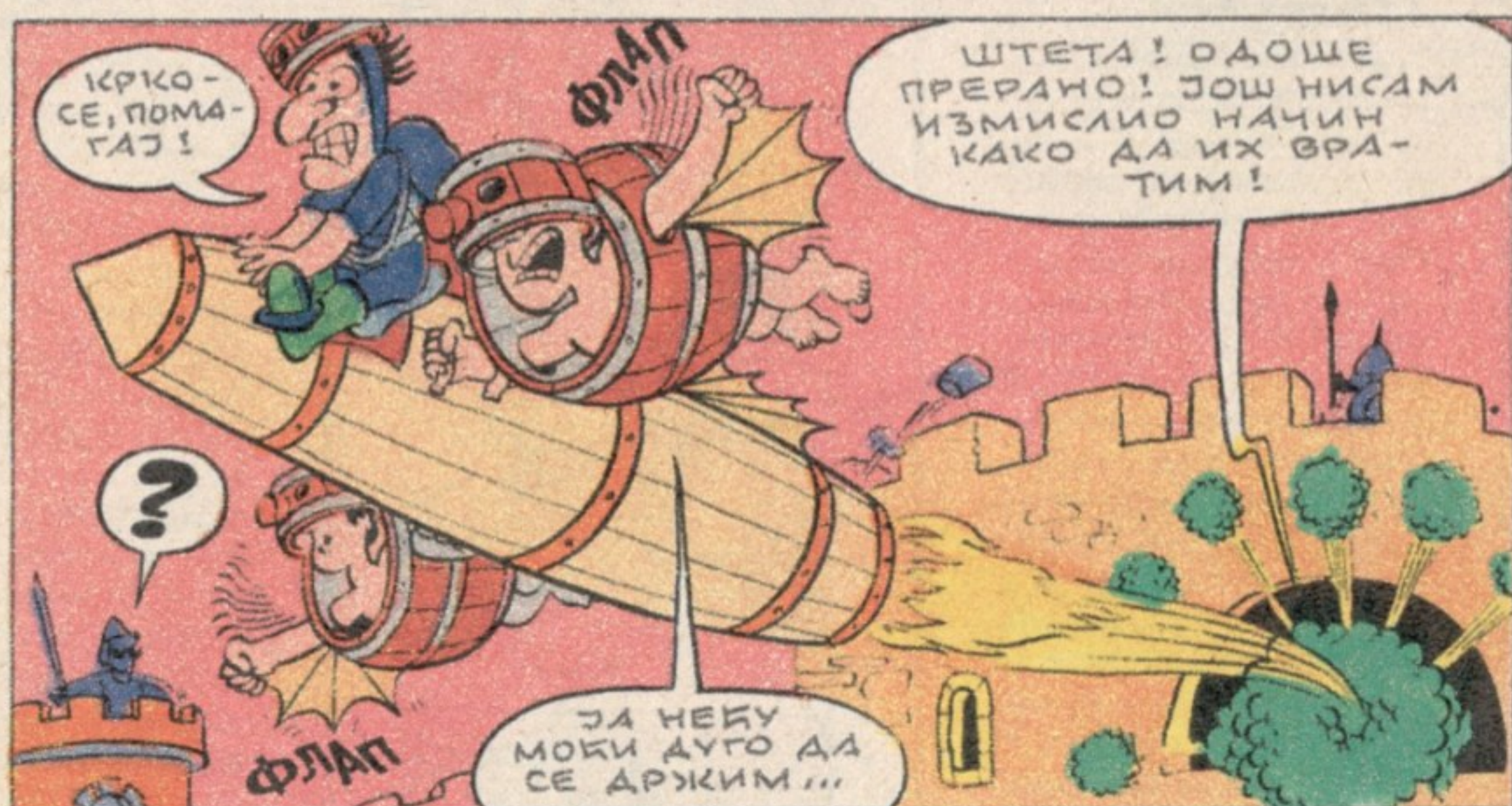
БОГ СТВОРИ ЧОВЕ- КА, А ЧОВЕК ЕЛЕК- ТРОНИ- КУ

Амерички новинар Форест Мимс неће више моћи да објављује своје чланке у научно-популарном часопису „Сајентифик америкен“. Издавач листа Џонатан Пил показао му је врата пошто му је Мимс признао да не верује у еволуцију и да сматра да је сва жива бића, у исто време, створио Бог.

Мимс је, иначе, што признаје и сам Пил, писао за овај високотиражни часопис изванредне чланке из електронике и никад се није упуштао у теме из биологије. Управо на томе се и заснива његова одбрана за коју се заузео Амерички савез за грађанска права и Америчко удружење за развој науке. Они истичу да лична религиозна уверења аутора, ако се не одражавају на садржину његових чланака, нису никако смела утицати на овакву одлуку уредника.

В. М.

Илустровао: Ивица Коранин

У СЛЕДЕКЕМ БРОЈУ: ОПЕТ РОБОМ!

ЧЕРЧИЛИЈАНА

Убрзо пошто је као батлер ступио у службу код Винстона Черчила, Норман Макгоуен чуо је једном како његов нови послодавац гласно говори у купатилу.

— Треба ли вам нешто? — запитао је кроз затворена врата.

— Не, хвала — одговорио је Черчил. — То сам само ја одговарао члановима Доњег дома. ■

Једном су запитали Винстона Черчила које способности, по његовом мишљењу, мора човек да има да би могао да буде политичар. Черчил је направио своју чувену „фаци“ булдога и одговорио:

— Такав човек мора у сваком тренутку да зна да предскаже шта ће се догодити наредног дана, наредне седмице, наредног месеца, наредне године.

После кратке паузе наставио је:

— Затим он мора да има спремно убедљиво објашњење зашто се све то другачије догодило. ■

ВЕНЧАЊЕ ЛУДОМ РАДОВАЊЕ

На опште запрепашћење многобројних званица, млада је устала од стола, дохватила посуду пуну супе, садржину излила по младожењи, а онда му ту исту чинију разбила о главу. У први мах затечен, новопечени супруг педесетогодишњи Рејмонд Томпсон извадио је пиштољ и пуцао у но-

ге својој „милој женици“ тридесетогодишњој Лорети Бенсон. Уместо на свадбеном путу, Лорета је завршила у болници (срећом без последица), а Рејмонд у — затвору.

Иначе, како се касније испоставило, Лорета је побеснела кад је схватила да човек који јој се управо заклео на верност, отворено флертује са њеном кумом. Све ово недавно се догодило у месту Тампа на Флориди. ■

МА ШТА

КАЖЕШ

ПОПУСТ ЗА МУШТЕРИЈЕ

Табла на једном паркиралишту у Детроиту: „За сталне муштерије паркирање бесплатно“. Паркиралиште припада једном предузећу за погребне услуге. ■

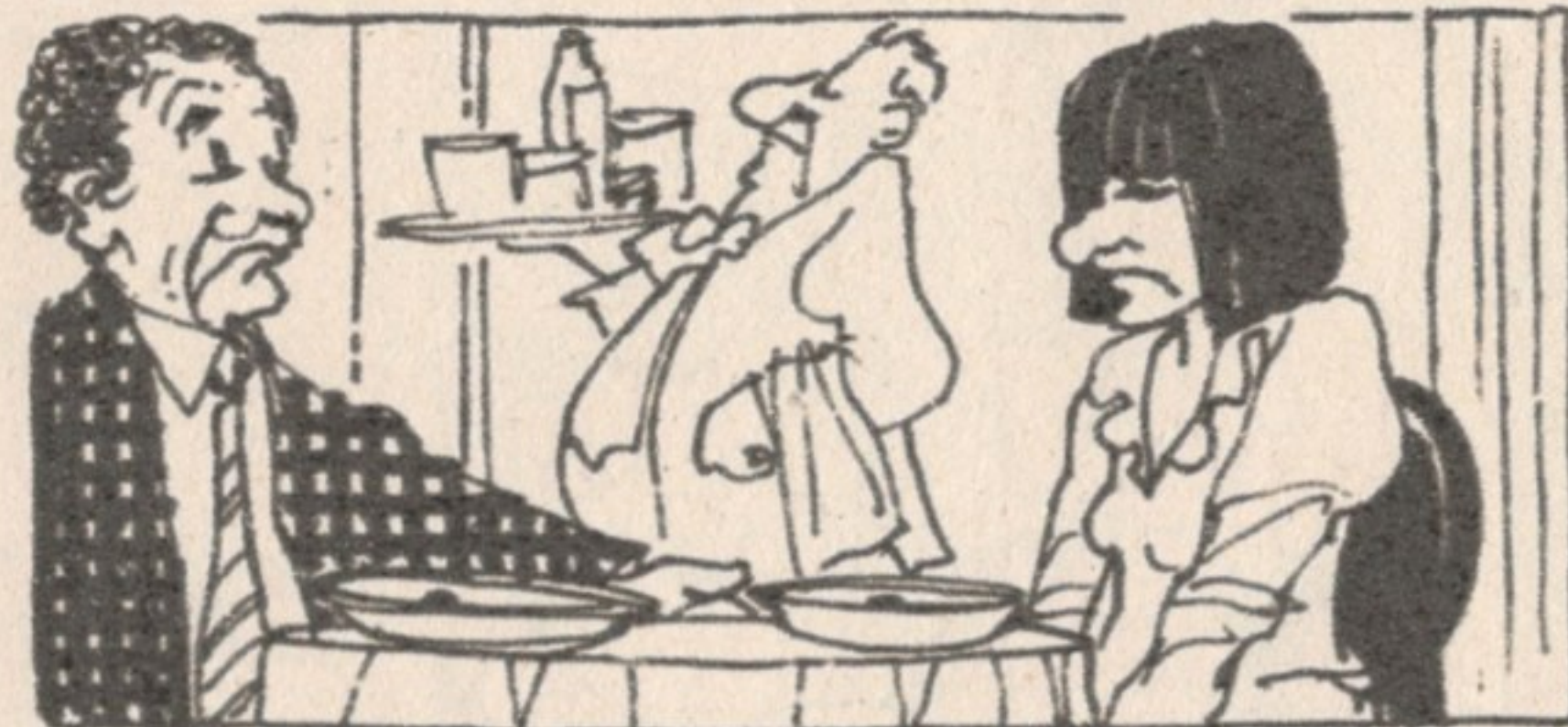

РУЧАК БУДУЋНОСТИ

Мари-Пјер д Тулуз-Лотрек, која је седамдесетих година под псеудонимом Мапи писала у париском часопису „Ел“ о доброј кухињи, била је једном позвана на један футуристички ручак. На јеловнику се налазила једна ружичаста пилула уместо предјела од јастога, једна црвена пилула уместо ротбифа с кромпирима, једна бела уместо сира камамбера и, најзад, златаста која је замењивала тарту са румом.

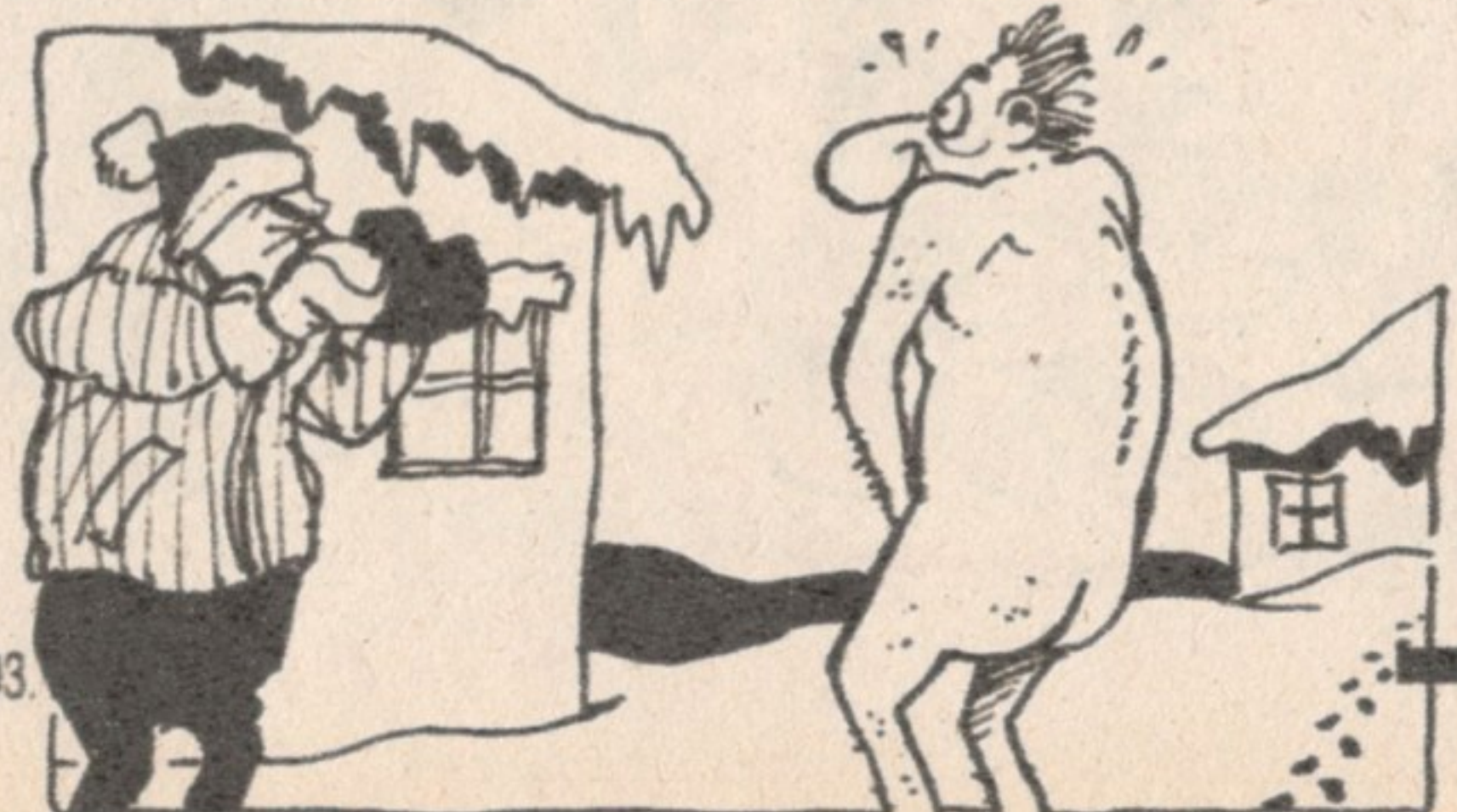
Када су је касније запитали шта мисли о ручку и како јој се свидео, одговорила је:

— Уопште узев ручак је добар само је за мој укус ростбиф био мало жилав. ■

ЗИМА, ЗИМА, Е ПА ШТА ЈЕ...

Међу научницима који раде на Антарктику уврежио се обичај да нови поларници полажу нарочити испит издржљивости и храбрости. Ко га положи аутоматски постаје члан „Клуба 100“. Тест се састоји у следећем: пошто је провео 15 до 20 минута у сауни поларне станице, кандидат ускоче у чизме, излеће напоље и стаје онако као од мајке рођен да га неки од колега фотографише. Према правилима клуба тест се сматра пуноважним само у случају када разлика у температури у сауни и спољашње износи најмање 100 Целзијусових степени. ■

ТО СЕ ТРАЖИ

Реклама у једном бутику за тинејџере у Лондону: „Одећа која се не свиђа ниједној мајци“. ■

РАСТЕГЉИВО ВРЕМЕ

На улазу у једну мензу у Глазгову, у Шкотској, стоји обавештење: „Ручак од 11.30 часова до средине октобра“. ■

КАКО СМО ОСВАЈАЛИ (БЕЛИ) СВЕТ

Последњи чин драме имао је класичну сценографију: престо на варош Русије окована снегом и ледом, Нева и бројни канали заустављени у покрету, ту и тамо шкрипа санки и цијук пратора са коња који су касали за сопственом паром терани промрзлих гласовима кочијаша. А онда се све умирило. Велики глумац Далматов играо је последњу улогу.

Непрегледна колона људи — верује се да их је било најмање десет хиљада — лагано се, у свечаној тишини, кретала главним улицама Петрограда. Шестопрег црних коња вукао је кочију чија се боја није видела од гомила различитог цвећа коме нико, с обзиром да је био 27. фебруар (година 1912), није знао порекло.

На Волковом гробљу, месту где се завршавао земаљски живот најугледнијих ста-

Василије Лучић из Рисна стигао је до Пертрограда и постао глумац за кога су чак и руски бојари тражили карту више и на чијој се сахрани, по цичи зими, слегло десет хиљада људи...

новника Петрограда, непрегледну масу људи дочекали су тихи звуци „Зимских маштања“ Петра Иљича Чајковског. Пре него што је ковчег спуштен у земљу поред посмртних остатака знаменитих руских писаца Ивана Тургенева и Дмитрија Григоровича, колеге почившег говорили су стихове Пушкина, Бајрона, Шекспира, док је околно дрвеће плакало од мрза.

Тако је спуштена завеса на живот великог руског глумца Василија Пантелејмоновича Далматова. Имао је шездесет седам година.

Рођење човека чије име и данас с уважавањем помињу у Русији, бар они којима је театар живот, забележио је тек парох месне

Илустровао: Зоран Петковић Петко

ДАЛМАТОВ УЗВИШЕНИ

Василије Лучић у време кад је постао Далматов Узвишени, глумац који је својим улогама распећивао Русију.

цркве у Рисну, у Боки которској.

Није остао писани траг када је Панто Лучић напустио варошицу подно Ловћена и Орјена и с породицом стигао у Одесу, у коју су тада хитали многи његови земљаци. Не зна се, такође, ни колико је бура у Рисну упамтио његов најмлађи син Василије. Било

је то време када су ратови били редовна појава, сиромаштво заштитни знак читавих крајева и народа.

У граду који је, наизглед дремљиво, бројао таласе Црног мора живот је кључао и, бар, нудио наду да се може и боље и лепше, да човеково трајање није тек један од небројаних безимених та-

ласа. У то време Одеса је по величини била трећи град у Русији. Највећа лука на Црном мору омогућила је оснивање и универзитета и опсерваторије, те је варош тек мало заостајала за Петроградом и Москвом.

Љубопитљивост Василија Лучића била је безгранична, све док није постао члан једне од бројних аматерских дружина. Тада је, неопозиво, позориште постало његов живот. У знак поштовања према крају где се родио, Василије Лучић је узео презиме Далматов. (У то време читава источна обала Јадрана звала се Далмација!)

У Великој совјетској енциклопедији – која је Далматову посветила тридесетак редака – пише да је млади глумац својом изражајношћу напречац освојио и критику и публику Одесе. И како то већ обично бива, стигао је позив из Москве, сна свих оних који су веровали у магичност театра.

Упоредо са ангажманом у московском Народном позоришту, Василиј Васа Далма-

тов је похађао течајеве глуме код најугледнијих професора сценског покрета. Обдареност је била несумњива те не чуди позив да, после три године проведене у Народном позоришту, постане члан Пушкиновог театра, тада најбољег у Москви.

Далматов је у Москви ишао из улоге у улогу изазивајући неподељене симпатије свих који су знали и волели театр, а њих никако није било мало.

Једно гостовање Василија Далматова у Петрограду коначно је, пак, потврдило да је израстао у „сувереног владара сцене“. Овације публике и салве похвала које су изрекли и записали позоришни критичари за улогу Ивана Грозног у истоименом комаду донели су му надимак који ће га пратити до краја живота – Далматов Узвишени.

Сан сваког глумца да постане члан тада најчувенијег руског Александровског театра у Петрограду за Далматова је постао стварност. Петроград via Рисан.

Тумачећи најразноврсније улоге, Далматов се ипак специјализовао – и у томе био ненадмашан – за роле такозваних фаталних личности, посебно оних из редова руског племства. Остало је забележено, у хроникама петроградским, да се за сваку представу у којој је играо Далматов тражила карта више и да је чак и за високо племство била ствар престижа да још једном види и чује Узвишеног.

Улога Василија Лучића Далматова у театарском животу Русије није омеђена само његовим глумачким стваралаштвом.

Неуморни заљубљеник у позориште, Далматов је исколовао много глумаца, као редитељ поставио на сцену многе комаде а и сам био писац, и то, кажу, сасвим успешан. Као списатељ бавио се углавном причама о понижењим и увређеним, људима с маргине живота.

Маштарења дечака из Боке да ће судбину зграбити свом силином можда су најизразитије исказана у тактовима „Зимских маштања“ Петра Иљича Чајковског оног дана када је спуштена завеса на Волковом гробљу.

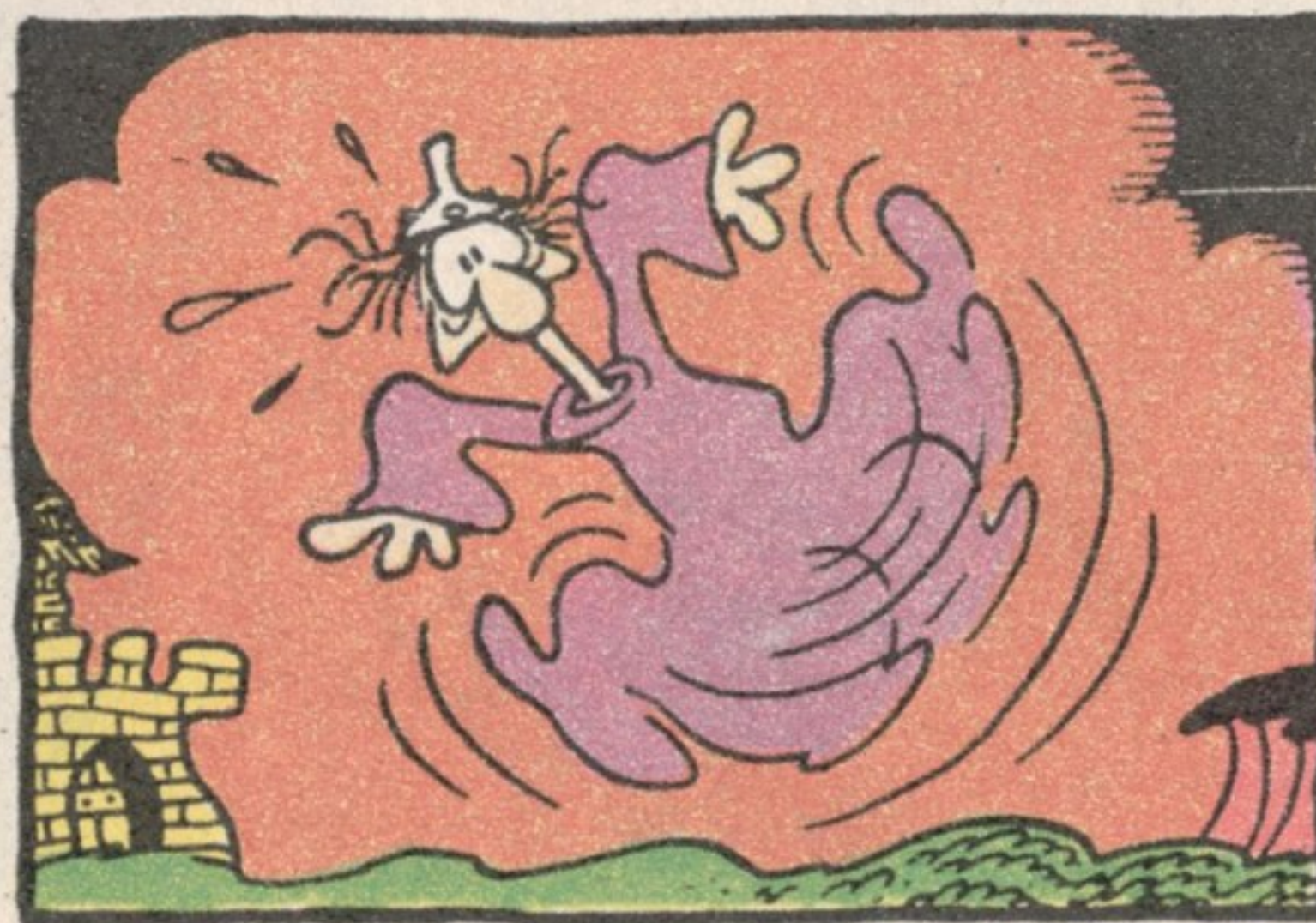
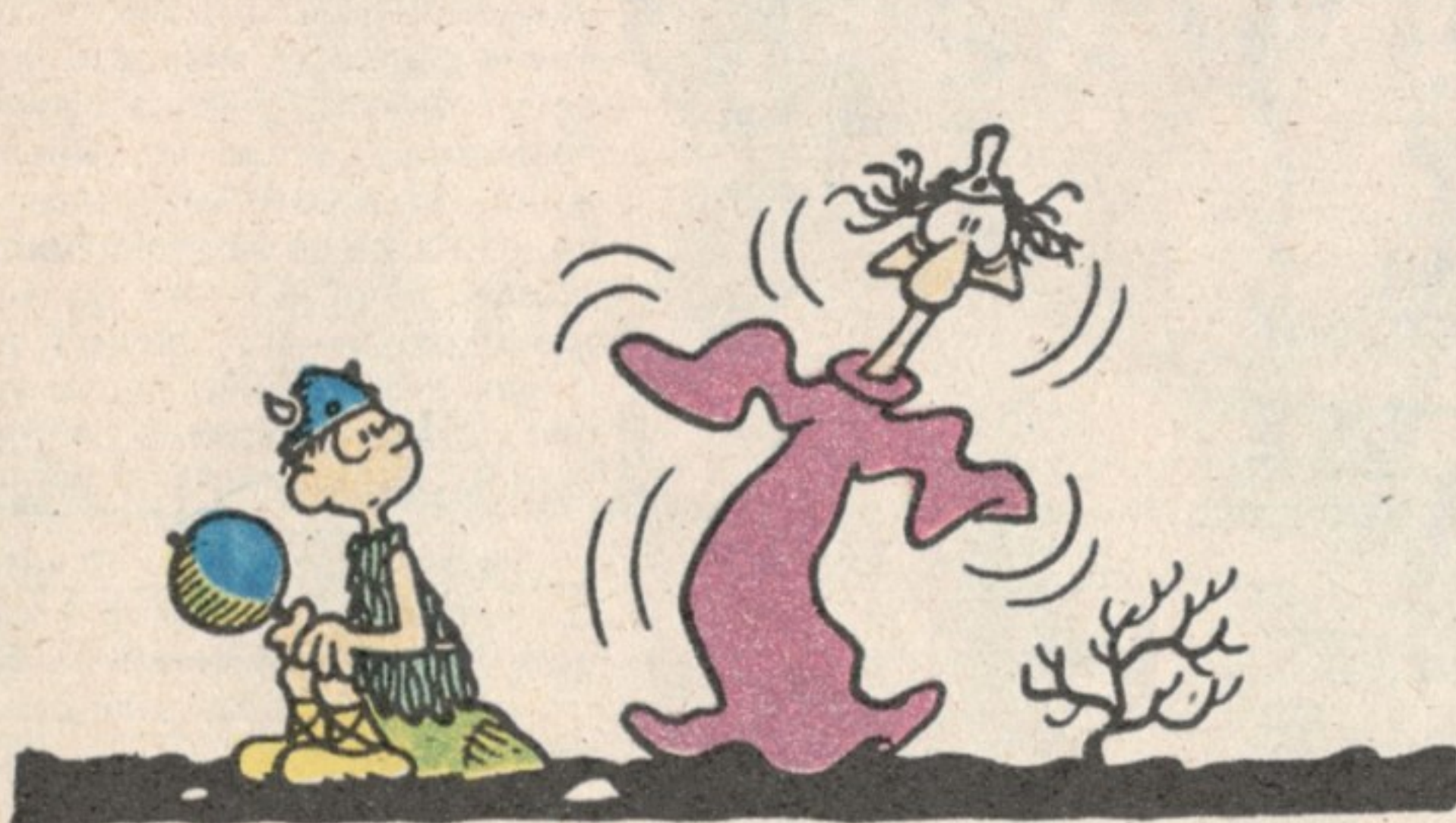
П. Милатовић

Илустровао: Брана Јовановић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ШТА ЈЕ ЉУБАВ?

Да ли су научници открили тајну љубави? Волимо ли се по биолошкој формули или нам то намеће околина? Зашто то „лудило“ кратко траје и каквог је хемијског састава дивота коју осећамо?

Шта је вечна тајна?
ЉУБАВ.
НОВАЛИС (1772–1801)

Када је шездесетих година Елен Хетфилд одлучила да се посвети проучавању љубавних односа, колеге су јој пријатељски саветовале да се окане тих нендучних тема које ће јој сигурно уништити каријеру. Да сам тада решила да се, како каже Елен, бавим рецимо брзином којом трче пацови, сви би одобрили такво истраживање. Елен Хетфилд остала је упорна и, после дугогодишњег рада, написала књигу „Љубав, секс и интимност: њихова психологија, биологија и историја“.

Научници су тек током протекле две деценије озбиљно почели да проучавају вероватно једно од најснажнијих људских осећања. До тада су махом сви сматрали да је љубав ненаучна категорија о ко-

јој могу да говоре, озбиљно или не, писци, филозофи, песници.

Један од могућих разлога је што се мислило да је такво осећање тешко „ставити под микроскоп“. Док се, на пример, љутња или страх лако могу одредити чак и мерним инструментима с обзиром на то да их прати убрзан пулс и дисање, грчење мишића и низ осталих промена у организму које човек не може да обузда, љубав не прате тако одређене физиолошке промене. Јер, уколико покушамо

да пратимо до којих органских промена долази код заљубљеног човека, лако можемо да направимо грешку. На инструментима љубав може да остави сличан траг као да је у питању особа с лошим варењем или неким психичким тегобама.

Биолози и антрополози полазили су од претпоставке да би било беспредметно, чак лакомислено, проучавати

еволутивне основе љубави или начине на који је она уписана у нашим генима. Мислило се да је љубав нешто што су људи измислили да би прекинули време.

А о љубави се писало од памтивека. Из тих давних дана највише се цитира римски песник Овидије (43. пре н.е. – 18) и његова дела „Љубавне песме“, „Љубавно умеће“ и

ковијак и Едвард Фишер објавили су прошле године студију са обимним истраживањем спроведеним у различитим друштвима. Од 166 заједница које су испитивали у 147 открили су појаву романтичне љубави. Следи логичан закључак да се не ради о осећању на које имају право друштва, већ о биолошкој чињеници коју деле готово сви

сасвим озбиљно као о односу равноправних партнера.

Пошто је љубав коначно стављена под микроскоп, постаје све јасније да је то осећање одиграло важну улогу у развоју човека и да има и своју биолошку и хемијску заснованост. Љубав није никаква измишљотина створена у доколици, већ животна енергија која је људској раси омо-

**Права је љубав као појава
духова: свако о њима го-
вори али их је мало људи
видело.**

ЛАРОШФУКО (1613–1680)

- Три мушке особине које највише привлаче жене су успешност, лидерство и економска независност.
- Медицински назив за болест због љубави је еротопатологија (еротоманија је болесна опседнутост емоцијама сексуалног карактера).
- Људски организам нема способност лучења феромона, материје која поспешује сексуалну привлачност. Због тога се вековима производе вештачки парфеми као што је, рецимо, маск који се добија од полних органа азијске козе.
- Статистике показују да је број покушаја самоубиства, посебно међу тинејџерима, и за 30 одсто повећан на Дан заљубљених – Светог Валентина – 14. фебруара (од прошле године тај празник стидљиво почиње и код нас да се слави).
- Прошле године, само у Великој Британији, потрошено је 15 милиона фунти за 16 милиона честитки које су послате за Дан заљубљених и 50 милиона фунти за куповину слаткиша, посебно чоколаде.
- Због велике хладноће и опасности да им попуцају уста Ескимима се љубе трљајући нос о нос. Кватиутл Индијанци сисају једно другом језик.
- У пролеће заљубљени заиста постају романтичнији зато што „вишак“ светлости и топлоте утиче на бржи рад хипофизе која, између осталог, утиче на јаче лучење хормона.
- Симптоми који се примећују код „свеже“ заљубљеног су повећано лучење адреналина, проширене зенице, убрзано лупање срца, губитак апетита и концентрације.
- Издавачка кућа „Милс & Бун“ само прошле године продала је 15 милиона љубавних романа. То је 25 „љубића“ на сваки минут.

нописцима, музичарима, а у нашем веку једна је од главних тема филмова, телевизије, чак и компјутерских игрица.

Уколико је љубав најобичнија измишљотина и ако за њено постојање нема рационалог објашњења, како то да је се људи већ увелико нису заситили?

Љубав је као грозница. Рађа се и нестаје а да човекова воља при томе нема никаквог удела.

СТЕНДАЛ (1783–1842)

Иако је наука о љубави практично тек у настајању (како бисмо је назвали? Аморологија?), већ су разбијене многе заблуде о њој. Пре свега, погрешно веровање да се љубав рађа само у развијеним друштвима.

Антрополози Вилијем Јан-

Љубав је, по речима Јанковијака, општа људска особина која се раширила и развила у свим културама.

Неком ће бити чудно да се озбиљни људи баве тако очигледним чињеницама. Међу њима је и антрополог Хелен Фишер. Она каже да јој је одувек било јасно да је љубав једно од основних људских осећања као што су и страх, срећа, бес.

– Антрополози и остали научници вероватно су до сада били заокупљени „важнијим“ стварима – каже с подсмехом Хелен Фишер. – Или је можда разлог што су тек у овом веку жене коначно избориле заслужено место у друштву, па је напokon о љубави почело да се размишља

гућила да опстане толике хиљаде година, да се непрекидно усавршава и постаје бројнија.

У љубави само су почеци привлачни. Не чудим се што људи налазе задовољство да често почну изнова.

ШАРЛ ЖОЗЕФ ДЕ ЛИЊ (1735–1814)

Као да до јуче нико није сумњао у љубав сви одједном говоре да се љубав сигурно родила међу нашим најдаљим прецима још пре око четири милиона година.

Тада је љубав имала пре-

◀ „Лекови од љубави“. Ипак, многи тврде да је однос према љубави као романтичном осећању посебно почео да се гаји негде од 12. века и времена трубадура. Наводно, тек тада су цивилизована друштва нашла довољно времена да почну да певају у славу љубави.

Дакле, љубав је првенствено „измишљена“ као разонода виших класа, али је убрзо прихваћена и као део популарне културе. Постала је инспирација песницима, рома-

тежно еволутивну улогу. У тако суровим условима било је важно да се жена и мушкарац држе заједно и због лакшег преживљавања, а и због одгајања потомства.

Песничка занесеност о вечној љубави према једној особи нема научну подлогу. Тако Хелен Фишер духовито говори о љубави као о „четворогодишњем сврабу“. Подаци које је она прикупила проучавајући 62 различите културне заједнице потврђују њену тезу. У највећем броју и ванбрачних и брачних заједница криза наступа после четири године. Уколико парови тада не добију друго дете и не продуже заједнички живот (на следеће четири године), постоји велика вероватноћа да ће се растати.

Хелен Фишер сматра да је од најранијих дана људског постанка човек предодређен да живи у моногамији (брак између једног мужа и једне жене) са израженим нагоном према тајним „излетима“ у прељубу.

Мењање партнера, тврди Фишер, било је познато и праисторијским људима. Није само мушкарац остајао четири године уз једну жену (и једно дете) и онда налазио нову партнерку, већ је то било својствено и женама. А када је та наша „прамајка“ из одређених разлога била приморана да судбину дели само с једним мушкарцем, сигурно га је варала.

– Мењањем партнера жене су осигуравале не само боље услове живота, већ су и несвесно утицале на што већу разноврсност гена (наследних фактора) и сигурнију биолошку будућност потомака.

Постоји и разумно објашњење што привлачност између жене и мушкарца траје око четири године.

Не каже се случајно „пијан од љубави“ јер је тело особе која је заљубљена преплављено материјама које лучи сам организам. По хемијском саставу врло су сличне амфетамину (наркотик који стимулише централни нервни систем) то су допамин, норепинефрин и посебно фенилетиламин. Те супстанце заиста стварају осећај као да је човек псд благим утицајем дроге.

Нажалост, утицај фенилетиламина не може вечно да траје. Као и на сваки наркотик, организам после извесног времена постаје отпоран и не реагује на исти начин као на почетку „дрогирања“. А отпорност се стиче после две до три године. Не помаже ни узимање чоколаде, упркос неким погрешним веровањима,

ма, без обзира што је ова по-сластица заиста богата фенилетиламином.

Како онда неки парови преброде кризу тих првих неколико година заједништва? У помоћ прискачу друге органске материје сасвим друкчијег дејства. То су ендорфини који човеку дају осећај сигурности, умирујући су и сасвим супротни у односу на фенилетиламинско „лудило“.

Није зато чудно што има људи који иду из везе у везу у непрекидној потрази за оним опијајућим стањем које љубав пружа на самом почетку. Такве особе Мајкл Лајбовиц, са Њујоршког психијатријског института, назива „љубавним наркоманима“.

Човек се заљуби гледајући жену, а жена се најчешће заљуби слушајући човека.

**ЈОВАН ДУЧИЋ
(1871–1943)**

Хемијске супстанце можда објашњавају зашто не скидамо осмех с лица кад смо заљубљени и због чега ходамо као да лебдимо, али не дају одговор на питање – зашто та хемија проради баш у односу на одређену особу.

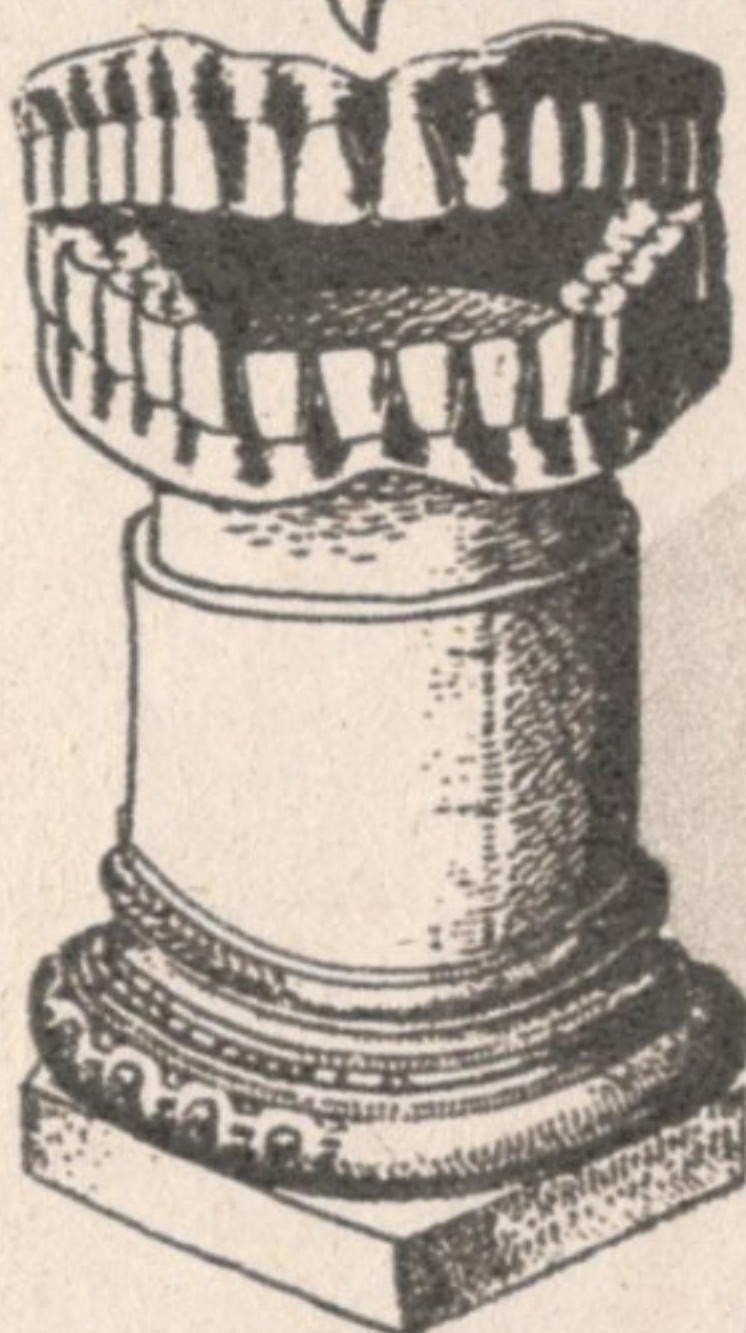
Једно од могућих објашњења нуди сексолог Џон Мани са Хопкинс универзитета. Он има теорију о „љубавним мапама“.

Сва сазнања која стичемо током одрастања и сазревања, а примамо их од родитеља и из најближе околине, урезају се у мозак у ту замишљену мапу. Једног дана, кад дође време да проради љубав, пале се лампице на тој можданој мапи. Све особине које смо несвесно забележили као привлачне, тражимо у супротном полу. Наравно, њихов склоп никад није (и не може) да буде исти од једне особе до друге, али то је оно „нешто“ што ни сами не можемо да објаснимо а сместа нас привуче некој особи.

Тим научника са универзитета у Мичигену је, с друге стране, спровео обимно истраживање које је обухватило 9474 испитаника у 33 државе на свим континентима. Дошли су до закључка да мушкарци широм света превасходно воле привлачне жене, а да слабији пол више трага за амбициозним мушкарцима који исказују и способност да се снађу у животу (читај – добро зараде).

Једно је сигурно. Формула љубави (за сада) није откривена. Сви се надамо да ће њена тајна трајати бар док постоји свет. **В. Софреновић**

**РЕКЛИ
СУ...**

Човек је стар кад одлази само у ресторане који имају добро вино уместо у оне у којима служе добре келнерице.

**Марсел Ашар
француски драматичар
(1899–1974)**

Као што ми се код младог човека допада сен старости исто тако ценим старе људе у којима још живи дашак младости. Ко тежи да на такав начин повеже младост и старост може телесно остарити – али духом никад неће бити стар.

**Цицерон
римски говорник и политичар
(106–43. пре нове ере)**

Пуританство је вечити страх да би негде неко могао да буде срећан и задовољан.
**Хенри Луис Менкен
амерички критичар
(1880–1956)**

Кад остаримо лепота се повлачи у нашу унутрашњост.

**Ралф Алдо Емерсон
амерички песник
и филозоф
(1803–1882)**

Никад нисам дозволио да своје образовање упропаћим школовањем.

**Марк Твен
амерички хумориста
(1835–1910)**

Ако не мислиш на будућност не можеш је ни имати.
**Џон Голсворти
енглески романописар
(1867–1974)**

Постоји оружје убитачније од клевете – истина.
**Таљеран
француски државник
(1754–1838)**

Ко не упознаје природу тај пролази кроз најлепше пределе као кроз галерију слика с најлепшим ремек-делима од којих је већина окачена лицем окренута зиду.
**Томас Хаксли
енглески биолог
(1825–1895)**

И за време старих Грка и Римљана било је као и данас. Једино ново на свету су наше рупе у познавању историје.

**Хенри Труман
северноамерички политичар
и председник САД
(1884–1972)**

Знати истину и говорити о њој је добро али је још боље знати истину и причати о паллама.
Арапска пословица

Шездесетседмогодишња Елизабета Александра Мери Виндзор, најславнија жена света, имала је последњих година силне породичне недаће које се све више компликују и погоршавају на велику радост и тираж жуте и остале штампе која злокобно предвиђа крај монархије такозваног Уједињеног Краљевства Енглеске, Шкотске, Велса и Северне Ирске.

Новинари, фото-репортери и писци књига о краљевским породичним скандалима и пикантеријама занемарили су ситуацију које је британски народ савршено свестан – да је краљица Елизабета II четрдесет и једну годину, и у добру и у злу, лојално, предано и без најмање грешке играла улогу коју јој је судбина изненада наговарила на грбачу 6. фебруара 1952.

Претходне ноћи њен отац краљ Џорџ VI провео је мирно пријатно вече у дворцу Сендрингему у Норфолку, где краљевска породица традиционално проводи део зимског распуста, пре него што се, тачно у пола једанаест, повукао на починак. Нешто после поноћи престало је да му куца срце.

Ту исту ноћ двадесетпетогодишња принцеза Елизабета и њен супруг принц Филип провели су у чувеном хотелу „Три-топс“ у Кенији где су боравили у званичној посети. Принцеза је тужну вест примила веома прибрано. Њен лични секретар отпечатио је документ о ступању на трон, краљевски „тестамент“ који је увек морала да носи са собом због очевог нарушеног здравља. Тако је ова млада жена, мајка двоје деце, Чарлса и Ане, постала Елизабета II, 42. енглески монарх рачунајући од Виљема Освајача.

Плава крв и жута подморница

Њено величанство Елизабета II ниског је раста. Има дивне блиставоплаве очи и тен као бресква. Донедавно је фарбала косу у смеђу боју, али је престала и сада је проседа. Откад је почела да носи наочаре, никада контактна сочива, не скида их чак ни у балској хаљини. Глас јој је пријатно висок и намерно једноличан када говори за јавност, а израз и држање на таквом растојању да делује нестварно и недодирљиво.

Британска краљица је невероватна мешавина древне плаве крви и обичне црвене која тече артеријама припадника савремене средње класе. Такав јој је и укус. Обожава јахање и одгаја расне коње, воли слагалице, шараде и остале собне друштвене игре, али и лов. Леже јој музичке комедије, амерички џез, свинг из тридесетих и Битлси, нарочито „Жута подморница“. Оперу, балет и класичну музику слуша по службеној дужности. Наравно, она никада себи не дозвољава да јој се на лицу види досада.

Вечера пред телевизором

Краљичин радни дан у Бакинџемској палати почиње око осам ујутро уз доручак, најчешће чај и тост са мармеладом, и јутарњу штампу. Ко је мислио да крунисане главе обавезно уживају у тортама и марципанима љуто се преварио. Тачно у девет Елизабета II излази на терасу да учтиво погледа свакодневни традиционални ритуал са свирањем шкотских гајди.

У десет је Њено величанство у својој канцеларији спремна за кутије од црвене коже пуне депеша и докумената из раз-

**Професија
– ВЛАДАР
ВЕЛИКЕ
БРИТАНИЈЕ**

них министарстава и државних служби. Нека ће, према потреби и нахођењу, да потпише, на нека ће само ставити своје иницијале, на маргинама неких написаће кратак коментар или примедбу. Краљица чита и двадесетак пробраних писама од око три стотине колико јој стиже свакога дана. „Има прилика када могу да помогнем предајући предмет у праве руке“, каже она.

Када нема друштво за ручком, краљица једе мало и скромно: танак одрезак хладног меса и салату. На крају радног дана, ако не мора да изиђе или прими госте, воли да се повуче у своје приватне одаје у Бакинџемској палати и вечера пред телевизором. Аперитив јој је џин и тоник, током вечере попиће само чашу вина.

Краљица то не примећује

Председник владе, а променило их се поприлично током четрдесет једне године откако је Елизабета II на престолу, долази јој у званичну радну посету свакога уторка у пола седам увече. Њих двоје су увек сасвим сами, нико не снима, нити бележи о чему разговарају. Краљица се о председницима владе никада не изјашњава, али не крије дивљење према Винстону Черчилу од кога је, када је била мала, много научила.

Краљичин однос с Маргаретом Тачер јединим председником владе у сукњи, био је сложен и тајанствен. Нико не зна шта је све речено између ове две даме током више од три стотине уторака када су по дужности морале да се сретну. Претпоставља се да се „челична леди“ лиђарског порекла држала царски и пред самом краљицом, скромном припадницом највише аристократије.

Процурила је само једна ситница. Догодило се да су се госпођа председник владе и Њено величанство појавиле на некој свечаности у сличним хаљинама. Маргарет Тачер је после тога предложила Бакинџемској палати, како се то у Енглеској каже, да се убудуће координира гардероба. Одговор који је добила био би достојан и саме чувене краљице Викторије: „Не узбуђујте се. Краљица не примећује у шта су други одевени.“

Најбогатија жена на свету

Британска краљица је ужасно богата жена. Енглески лист „Санди тајмс“ недавно је проценио њену личну имовину на 700 милиона долара, не рачунајући већину замкова и палата у којима борави када није у Лондону, као ни четрнаест драгоцених круна, скиптар, куглу и драгуље које носи у нарочито свечаним приликама.

Држава сноси трошкове краљичиних званичних резиденција укључујући и Бакинџемску палату у срцу Лондона која има шест стотина одаја и војску послуге. Викендом краљица иде у дворца Виндзор тридесетак километара западно од Лондона. Пожар који је тамо избио прошлог новембра, оштетио шест сала и уништио чаробну дворану за балове и банкете, није ни лизнуо краљичине приватне просторије.

БОЖЕ

После церемоније крунисања Џорџа VI 1937. његова шестогодишња кћерка Маргарета питала је своју једанаестогодишњу сестру Елизабету значи ли то да ће она бити следећи монарх Уједињеног Краљевства. „Да“, одговорила је Елизабета. „Јаднице“, уздахнула је Маргарета

Елизабета II има и много разних акција вредних око три милијарде долара, више од 300 хиљада јутара првокласне обрадиве земље, око две хиљаде зграда само у Лондону, али и на Менхетну, у Паризу и другим метрополама. И хопподром у Аскоуту, најпрестижнији у Енглеској а можда и у целом свету.

У сагласности с Парламентом приход од тих краљичиних некретнина – више од 100 милиона долара 1992. године – иде право у државну благајну. Краљица је, заузврат, те године добила 14 милиона долара за вођење такозваног краљевског домаћинства. Све у свему, монархија кошта британске порезне обвезнике 99 милиона долара годишње. Краљица је

ЧУВАЈ КРАЉИЦУ

прошле године предложила оно на шта је дуго била глува – да и она, као и сви остали Британци, плаћа порез на своје личне приходе.

Шест непланираних хитаца

Прави краљичин посао, разлог зашто се њој и њеној породици дају толике паре, јесте да држава делује хумано, то јест да има људско срце. Краљица, њена мајка, сестра, супруг, четворо деце и најближи крвни рођаци војвода од Кента и војвода од Глостера стално су у покрету. Они посећују болнице и старачке домове, отварају нове школе, цркве, фабрике, мостове, путују по свету, секу траке и откривају споменике.

Краљевске посете испланиране су до најситнијих појединости. Краљица унапред зна шта ће се догађати, кога ће срести, о чему ће се прозборити која реч. Она је, седамдесетих година, мало искочила из шеме: почела је да залази у гомилу, да се ту и тамо рукује и смеши. Тада то није било опасно и она је мирне душе у свако доба могла да стави мараму на главу, ускочи у свој „ровер“ и тркне у посету

мајци која живи у палати недалеко од Бакингамске.

Томе је дошао крај 1979. када су чланови Ирске републиканске армије убили ерла Маунтбатена, рођеног стрица принца Филипа. Онда је 1981. док је краљица јахала низ Улицу Мол за време традиционалне церемоније, младић из гомиле подигао пиштољ и испалио шест хитаца. Коњ се пропео, Елизабета II успела је да се одржи у седлу и веома бледа, али са-

вршено прибрана настави да јаше као да се ништа није догодило. Сви меци били су хорци, али то не мења ствар.

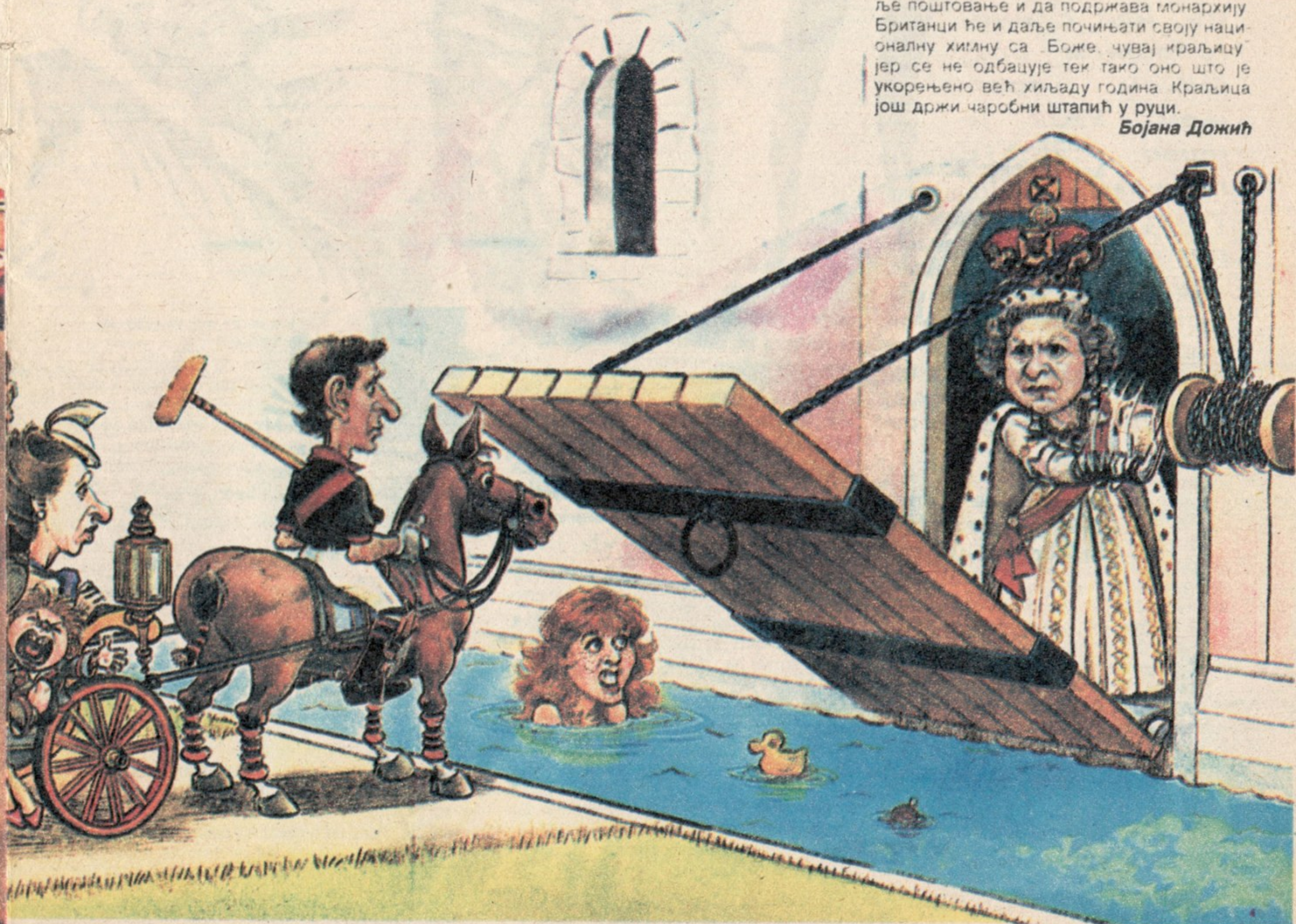
Док их смрт не растави

Колико је краљица Елизабета II чврста и самодисциплинована толико су најближи чланови њене фамилије дали све од себе да подрију главну улогу монархије, видљивог симбола свих врлина хришћанског породичног живота. Сви бракови краљичиних најближих, од сестре до кћерке и два сина, доживели су бродоломе од којих је монархију највише потресао скандал којим се практично окончао брак престолонаследника Чарлса, принца од Велса, и принцезе Дајане.

Ако је краљица пре тако громогласног открића да су и деца краљевске крви обични људи и помишљала да абдицира у корист Чарлса који је превалио четрдесет пету, чим је пукла брука чврсто је решила да, као и њен четрдесет један претходник, остане на трону док је смрт од њега не растави.

Мада многи Британци сматрају да је монархија превазиђени луксуз, испитивање јавног мњења показује да огроман број поданика гаји према краљици најдубље поштовање и да подржава монархију. Британци ће и даље почињати своју националну химну са „Боже, чувај краљицу“ јер се не одбацује тек тако оно што је укорењено већ хиљаду година. Краљица још држи чаробни штапић у руци.

Бојана Дожић

ПРИЧА О ЉУДОЖДЕРКИ ИЗ ЧАМПАВАТА

ЗВЕР

И ЦЕНТЛМЕН

Енглеz Цим Корбет у лов на опасне звери никада није кретао у сигурној носилци, на слоновим леђима, или с многобројном оружаном пратњом. Увек је ишао сам с пушком у руци. То су били сусрети готово равноправних противника

Енглески пуковник Цим Корбет још није имао ореол славе најбољег ловца на тигрове људождере када се сусрео с људождерком из Чампавата.

Важио је за врсног ловца, оштрог ока и сигурне руке, који је још као дечак научио да чита трагове дивљачи. У томе је био вешт као какав индијански трагач или индијски шикари, водич ловаца.

Људождерка из Чампавате, како су је касније назвали новинари, у Индију је стигла из Непала. Тамо је, што за ручак а што за вечеру, већ појела 200 људи. Након дугогодишњег терорисања Непалаца морала је да бежи пред наоружаним одредом војника.

За четири године, колико је харала по Индији, убила је још 236 несрећника. Власти су пуковника Цима Корбета позвале тек када је пропала велика хајка на тигрицу у коју је био укључен цео један пук Гурка, чувених војника професионалаца.

Пуковник је већ имао углед страшног ловца када су га замолили да крене у лов на људождерку. Наравно, овај центлмен, који чак ни у лову никада није пропуштао да попије свој чај, није одолео оваквом изазову и пристао је да крене у најужбудљивији од свих ловова.

Поставио је само два услова: да влада повуче расписану награду за убијену тигрицу, јер није желео да буде увршћен међу ловце на уцене. Други услов је био много

практичнији – храбри Енглеz је захтевао да се одмах повуку сви гоничи и војници који су покушавали да улове тигрицу. Једноставно, проценио је да му већа опасност прети од њихових непрецизних хитаца него од опасне звери.

Сер Корбет, иначе, ни тада ни касније никада није ловио тигрове убице из сигурне носилке на слоновим леђима, нити у групи наоружаних помоћника. У лов је волео да иде сам, носећи своју моћну пушку куглару чији је сваки метак могао да обори слона.

436. жртва

Лов је почео оног дана када је тигрица напала своју 435. жртву. Била је то једна жена из села Пали у које је ловац дошао након тродневног пута.

Сељаци за то време нису смели ни нос да помоле из својих кућа па су долазак Енглеza дочекали с олакшањем. Страх им је подгревала рика тигрице која се чула око села. Пуковнику су испричали да су страшну животињу последњи пут видели на путу крај села. Због тога је одлучио да следећу ноћ проведе у заседи крај друма, рачунајући да ће је при месечини опазити. Како је касније записао, сву ноћ је цвокотао, што од страха што од зиме, али ништа није приметио.

Сутрадан је успео да наговори преплашене сељаке да га одведу на место на коме је настрадала њихова сусетка. Ту је, читајући трагове, открио да му је противник тигрица.

Само три дана касније звер је опет напала. Жртва је била шеснаестогодишња девојка која је недалеко од села сакупљала грање. Пуковник је

Илустровао: Брана Јовановић

лако могао да је прати јер је тигрица понела свој плен па су успут остајали крвави трагови.

Ловац је омео звер у комадању жртве и она се склонила у густиш џунгле оставивши тело несрећне девојке. Пуковнику Џиму Корбету био је то први лов на тигра људождера па је неопрезно застао престрављен призором који је угледао. Тада је, захваљујући свом инстинкту ловца, осетио да је у опасности. Невесно је подигао пушку и тај хитар потез му је спасао живот. На само пет метара од њега тигрица се збунила и уместо да скочи на њега шмугнула је у густиш.

Пуковник је схватио да је од ловца постао ловина. Осмотрио је терен и закључио да је у лошем положају. Био је на дну јаруге у коју је доспео пратећи трагове људождерке. У једном скоку излетео је уз брдо. Када је избио

на чистину звер је већ била нестала. Зато је поново потражио њене трагове да би наставио потеру.

Била је то 436. жртва убице из Чампавата, тако да је она већ била навикла да је узнемиравају потере, али сигурно је да овако упорног ловца још није срела. Пуна четири сата пуковник је следио траг. Повремено режање и рика говорили су му да је на добром путу, али како је сунце почело да залази одлучио је да се врати у село.

Само три метка

Сутрадан је замолио пореског инспектора, кога је влада задужила да му буде при руци, да организује велику хајку. Ловац је претпостављао да ће звер ту ноћ остати крај села не би ли докрајчила свој плен.

Плашио се да ће страх од тигрице спречити сељане да се пријаве за хајку. Показало се, међутим, да је ауторитет

власти јачи од страха од звери. Порески инспектор сакупио је велику потеру којој је ловац одредио правац кретања. Инспектор је замолио ловца да крене с њим, плашећи се да у тој гомили не настрада од каквог залуталог метка или од распрсле цеви дотрајалог оружја, какво су носили гоничи.

Хајкачи су подигли велику галаму а пуковник и његов пратилац заузели су положај очекујући звер. Тигрица се појавила изненада и док је ловац чекао да му приђе претрашени инспектор је подигао своју сачмарицу и опалио из обе цеви. Наравно, звер није била ни окрзнута али ју је пуцњава опоменула да испред себе има заседу, тако да је одмах променила смер. Џим Корбет је пуцао за њом и промашио је.

Галама која је допирала из правца којим се кретала хајка била је тако застрашујућа да је тигрица, поново, потражила спас на другој страни. Овог пута пуковник је био спреман и одмах је пуцао. Касније је открио да ју је погодио у ле-

ђа, али прениско да би животињу зауставио. Тане је било тако силовито да је тигрица, ипак застала и то је ловцу било довољно да поново пуца и са даљине од 30 метара погоди је у раме.

Звер је тада стала и искежених чељусти окренула се ка свом прогонитељу. Џим Корбет стајао је с пушком у руци смишљајући шта сад да уради. У лов је кренуо са само три метка, претпостављајући да ће му то бити довољно, а сва три је испуцао. На његову срећу, звер је одлучила да не нападне већ се окренула, прешла преко потока и покушала да се узверу уз стену на другој обали.

Корбет је то искористио да отрчи до инспектора, који је све то гледао, отргне му пушку из руку, узме муницију из појаса и појури за тигрицом.

Када је напуњену пушку подигао на раме открио је да су цеви, након малопређашњег потезања оба окидача одједанпут напрсле. Постојао је ризик да се све распадне када опали али није имао избора. Нанишанио је право у разјапљену чељуст и опалио. Цеви су издржале и то је било довољно да убије тигрицу.

Милорад Љубисављевић

СНЕШКО БЕЛИЋ НА

Живот пише драме

ЛЕТОВАЊУ

У време праве тропске врућине у Бару је на бензинској пумпи плануо комби. А двојица дечачића су се безбрижно играла на задњем седишту... Иво Милошевић и Бато Перић су се без речи разумели...

П рашлогодишње слике с улица најјужније луке јужног нам Јадрана наликовале су већ виђеном. Тамо далеко, на истоку. Колоне лимених четворточкаша кретале су се на августовском жаропеку просечном брзином од 1 метар на сат. А све у правцу две једине пумпе у Бару. Већина моторизованих туриста је бар половину годишњег одмора провела на улици, између безграничног стрпљења и сочних псовки.

На мети су, по старом опробаном рецепту, били углавном људи са пумпи. Њима је замерано и за поскупљење боравишне таксе али и за вртоглав скок цена пива по оближњим кафићима. Оптуживани су и због „породиљског“ радног времена, без обзира што су многи знали да су надлежне инстанце утврдиле да се дневно може продати само одређена ко-

личина горива, а то никад није трајало дуже од четири-пет сати.

На бензинској пумпи код јединог местног хотела „Тополица“ Иво Милошевић и Мехмед Бато Перић с типичном медитеранском ноншаланцијом су прихватили све то што се збивало око њих. Осмехом смиривали гневне. Била је средина августовског раног преподнева, лето '92.

Ж ути „фолксвагенов“ комби аустријске регистрације стигао је до првог аутомата за точење горива. Знојави и нервозни од бесконачног чекања, човек и жена напосто су излетели из возила преправљеног у својеврсну кућицу на точковима. Наши људи на раду у тада нам још суседној Аустрији желели су да што пре осете – након толико чекања у реду за гориво – врелину песка црногорских плажа и свежину модре воде, те су хтели да помогну раднику на пумпи. Двојица дечачића остала су у задњем делу аута.

Бато Перић је стиснуо пиштољ за сипање горива и драгоцену текућину је кренула у резервоар. Човек из комбија је бројао новац. У том тренутку је лизнуо пламен. Тамо негде испод комбија. Црвенкасти језици су одмах кренули и на сам аутомобил. Један пламен се прикрао и пиштољу за точење горива.

Човек са пиштољем, дежурни кривац за све невоље бројних чекача, муњевито је реаговао и зауставио проток горива. Ватра, међутим, није показивала намеру да тако брзо побегне. Готово је захватила и прсте руке Бате Перића који се, на срећу, није успаничио.

И во Милошевић, забављен послом на другом аутомату за точење горива, у први мах није ни приметио шта се дешава његовом колеги и пријатељу. Пренула га је вриска уплашених. Брже-боље је из резервоара аутомобила извукао свој пиштољ и погледом потражио Бату Перића. Речи нису биле потребне.

Човек и жена из жутог „фолксвагеновог“ комбија, обрвани големим страхом, побегли су главом без обзира. Управо у тренутку кад су главе њихове деце покушале да их улове кроз задње стакло аутомобила. Млађе је већ добило карактеристичан грч на лицу. Од плача, нечујног за оне изван комбија.

Горостас доброћудног осмеха, Иво Милошевић се намах скаменио. Знао је шта би значило да експлодира око 40 хиљада литара горива, колико се у том тренутку налазило у резервоару пумпе. Времена за оклевање и којекакве упитаности, међутим, није било.

Чинило му се да је одлетео до апарата за гашење пожара. Ваљда је исправан?! Ваљда ће бити бржи од пламена?! Ваљда ће, ваљда ће... На плажи удаљеној којих двестотинак метара маса људи је, зачарана морем, веровала да је дохватила небо...

Иво је зграбио апарат за гашење пожара, покушавајући да бар погледом контролише целу ствар. И увек, у крајичку ока, налазио се грч оног плавокосог малишана на задњем седишту аута које је захватио пламен. Умало се није саплео о степенник јурећи према пожару.

Бато Перић је већ хитао ка другом апарату за гашење пожара. (Не)стрпљиви псовачи су узмакли на пристојну удаљеност. А још се нису чуле сирене ватрогасних кола. Да ли је неко успео да их обавести?! Пламен се прикрао и аутоматима за точење горива.

О д масе света која се до пре неколико тренутака врзала по пумпи, сада су остала само два човека у црвеном. И двоје деце у жутом комбију.

Иво Милошевић је с апаратом за гашење пожара стигао до ватре. Покуљала је пена. Мало на аутомобил, мало на аутомат. Ако ватра ухвати боју и лак на колима, катастрофа је неминовна. Крену ли пламени језици кроз аутомат према резервоарима, трагедија неће бити ништа мања. Сад се и лице другог дечака скаменило у грчу.

До ватре је сигао и Бато Перић. На опској врелини осећао се јак задах бензина. Није чудо што је на бензинским пумпама забрањено пушење. А ово је ватра...

На срећу, убрзо су и комби и аутомат личили на два Снешка Белића залутала на морску обалу. Пена је укротила пламен управо у тренутку кад се чуло завијање ватрогасних кола.

Иво Милошевић је, уплашен, да би пламен могао однекуд да ускрсне, зграбио млађе дете из комбија и однео га родитељима премрлим од страха. Осмех дечачића наликовао је младом месецу с ђачких цртежа. Бато Перић је зграбио другог дечачића.

На плажи удаљеној којих двестотинак метара маса људи је, зачарана морем, веровала да је дохватила небо. Људи у реду за гориво наставили су, прво шапатом па све гласније, да псују точиоце горива... Узрок пламена никад није утврђен...

П. Милатовић

Илустровао: Милан Јовановић

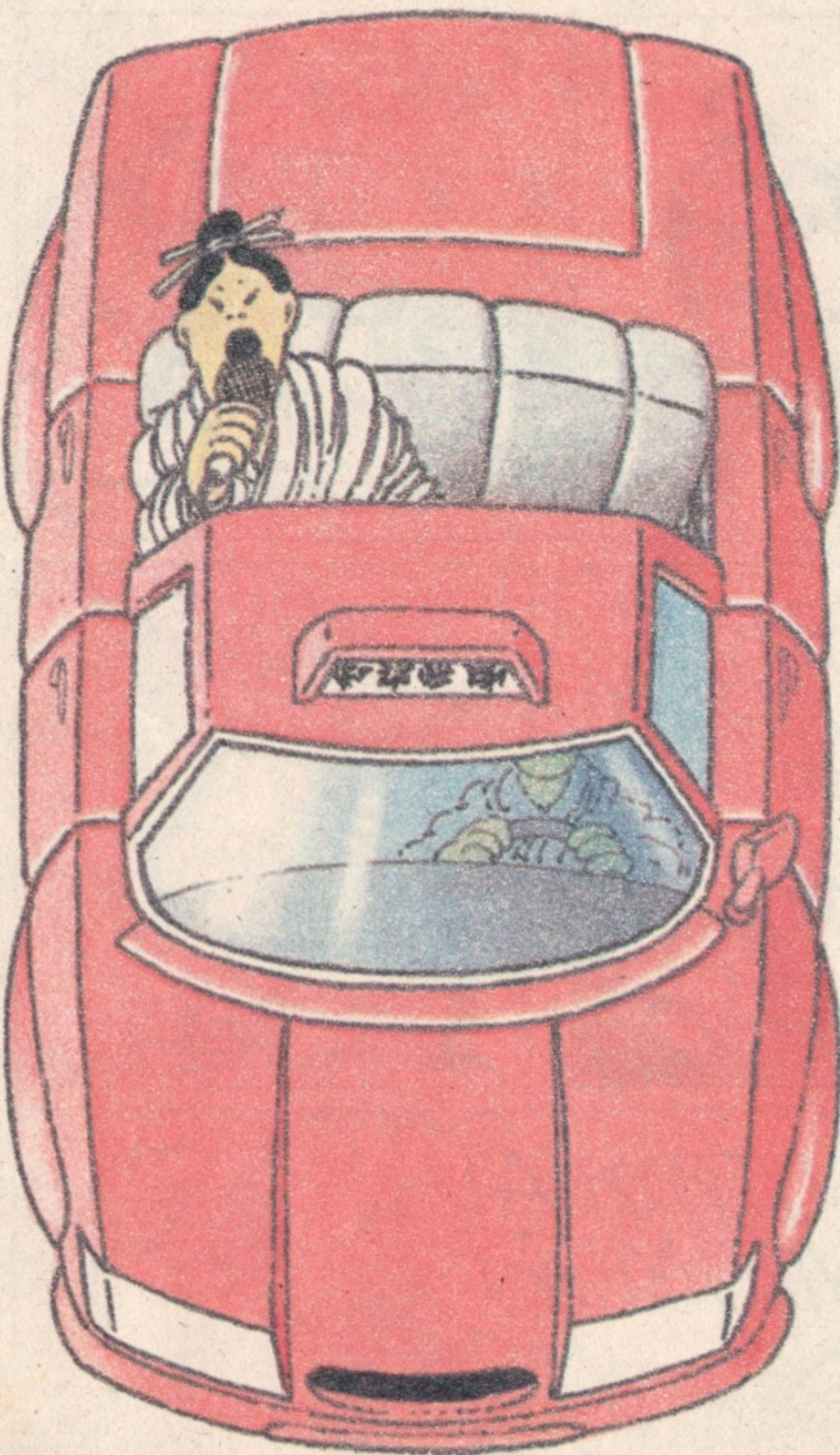
ШТА ЈЕ „ИН“ У ЈАПАНУ?

● **Караоке такси** – зауставиш такси с посебном ознаком, завалиш се на задње седиште, узмеш микрофон и, уз одговарајућу пратећу музику, певаш колико те грло носи. Услуге тог музичког таксија плаћају се двоструко више од обичног.

добити шампон, тоник, балзам за косу и CD (компакт диск) с Моцартовом музиком. У упутству се тврди да музика овог славног композитора, заједно са ова три хемијска средства, благотворно утиче и поспешује раст косе.

● **Салони за улепшавање** – све је више кућа лепоте (слика) које нуде револуционаран начин подмлађивања коже. Посебним системом хлади се ваздух до температуре од -150°C и тако расхлађен спрејом се распршује по кожи. Реклама ових салона гласи: „Постаните млади, осећајте се као да вам је поново 18!“

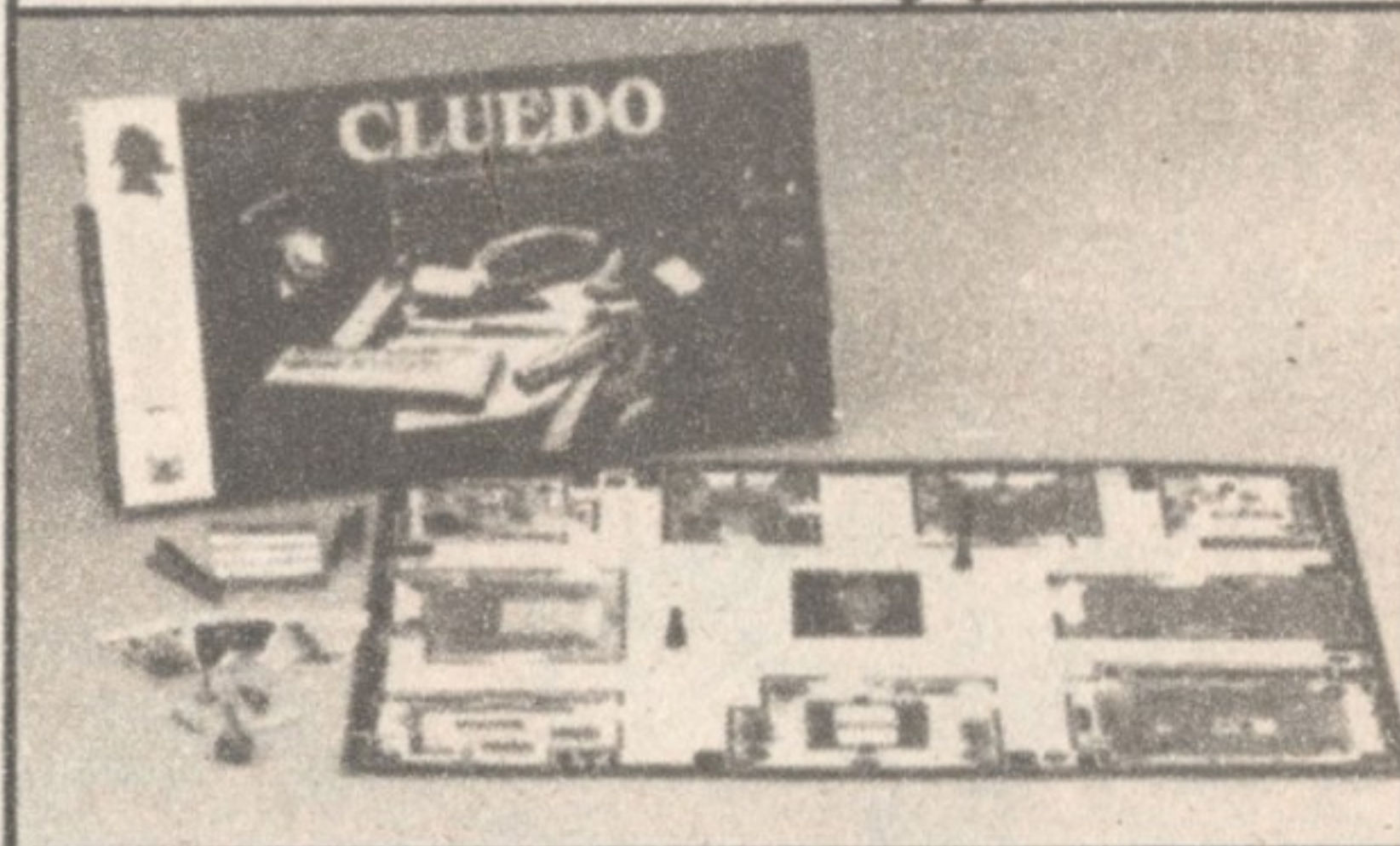
● **Чашица будизма** – за сада је у Осаки отворен ресторан који, поред пића, нуди и услуге будистичких свештеника расположених за разговор са

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

● **Моцарт против ћелавости** – онедавно се на тржишту појавило „сигурно“ средство против ћелавости. За око 100 долара потенцијални купац

посетиоцима. Гост сам бира тему о којој жели да размени мисли. А расправе су различите – од љубавних и брачних тешкоћа до политике.

CLUEDO

Најпопуларнија детективска игра света

СПЕЦИЈАЛНА ПОНУДА НАЈПОПУЛАРНИЈИХ ДРУШТВЕНИХ ИГАРА СВЕТА

1. CLUEDO.....31 DEM
2. RISIKO.....26 DEM

(противвредност у динарима)

Наручите телефоном или писмом.

Телефон: 011/ 582 250

Адреса: **MAG**, Борска 40, 11000 Београд
Ж. Р. 60812 – 601 – 347113

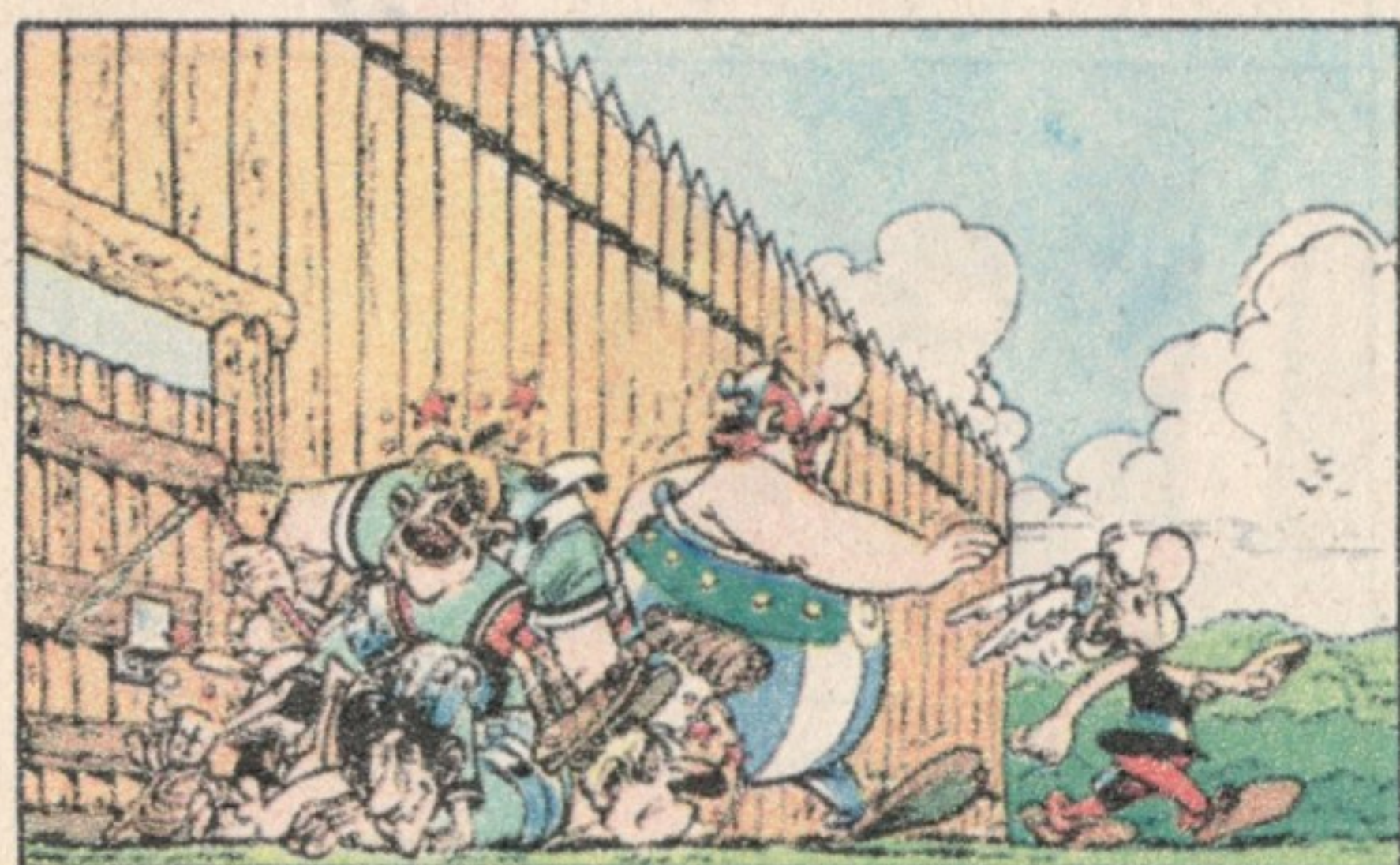
RISIKO

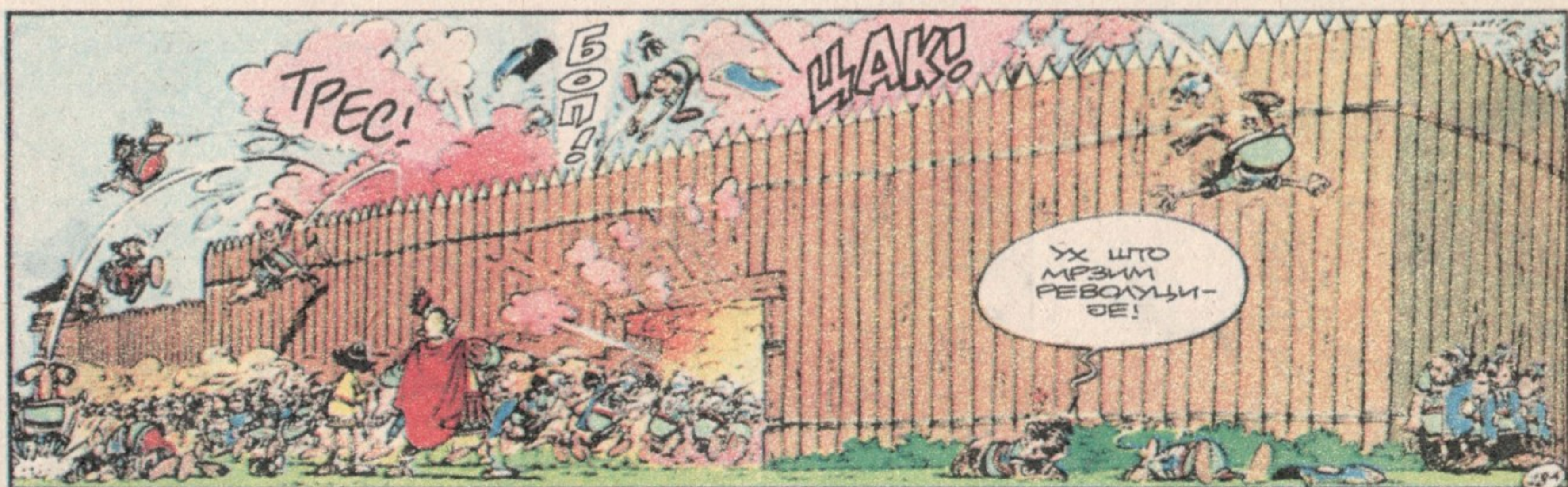
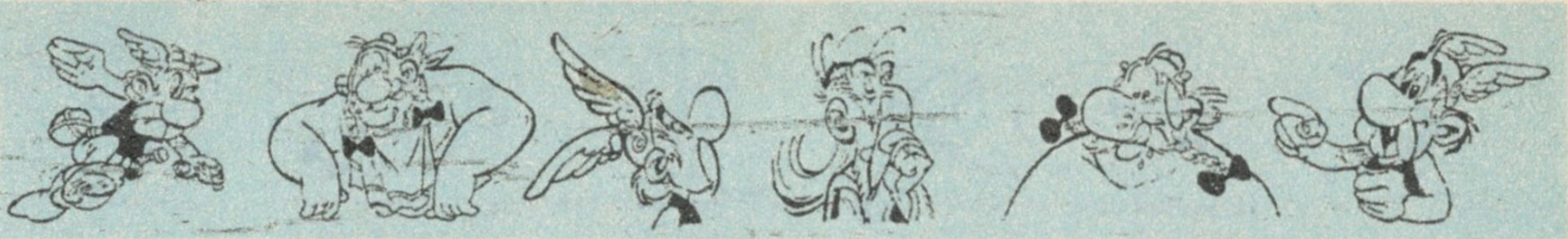
Најпопуларнија стратешка игра света

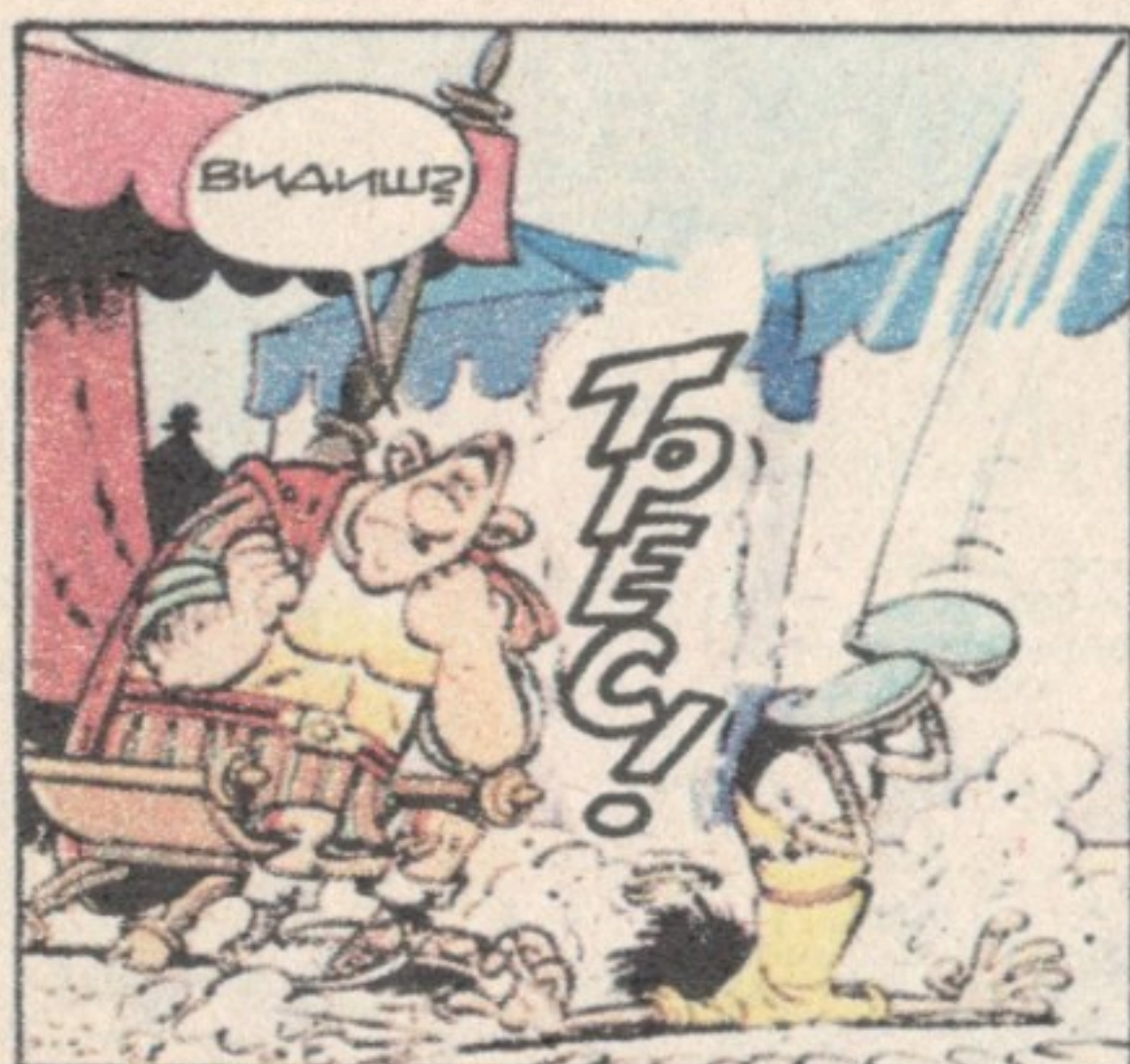
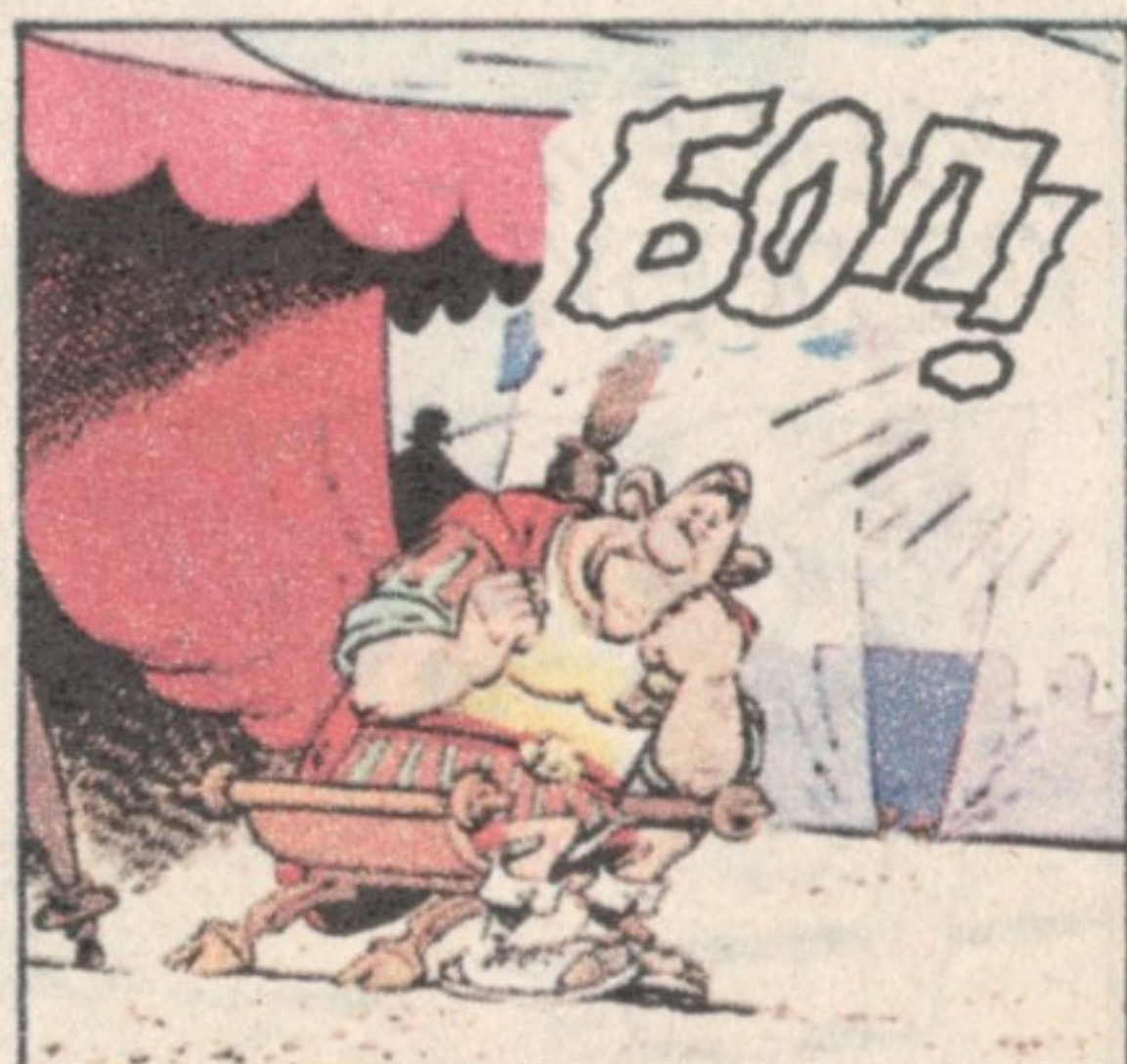

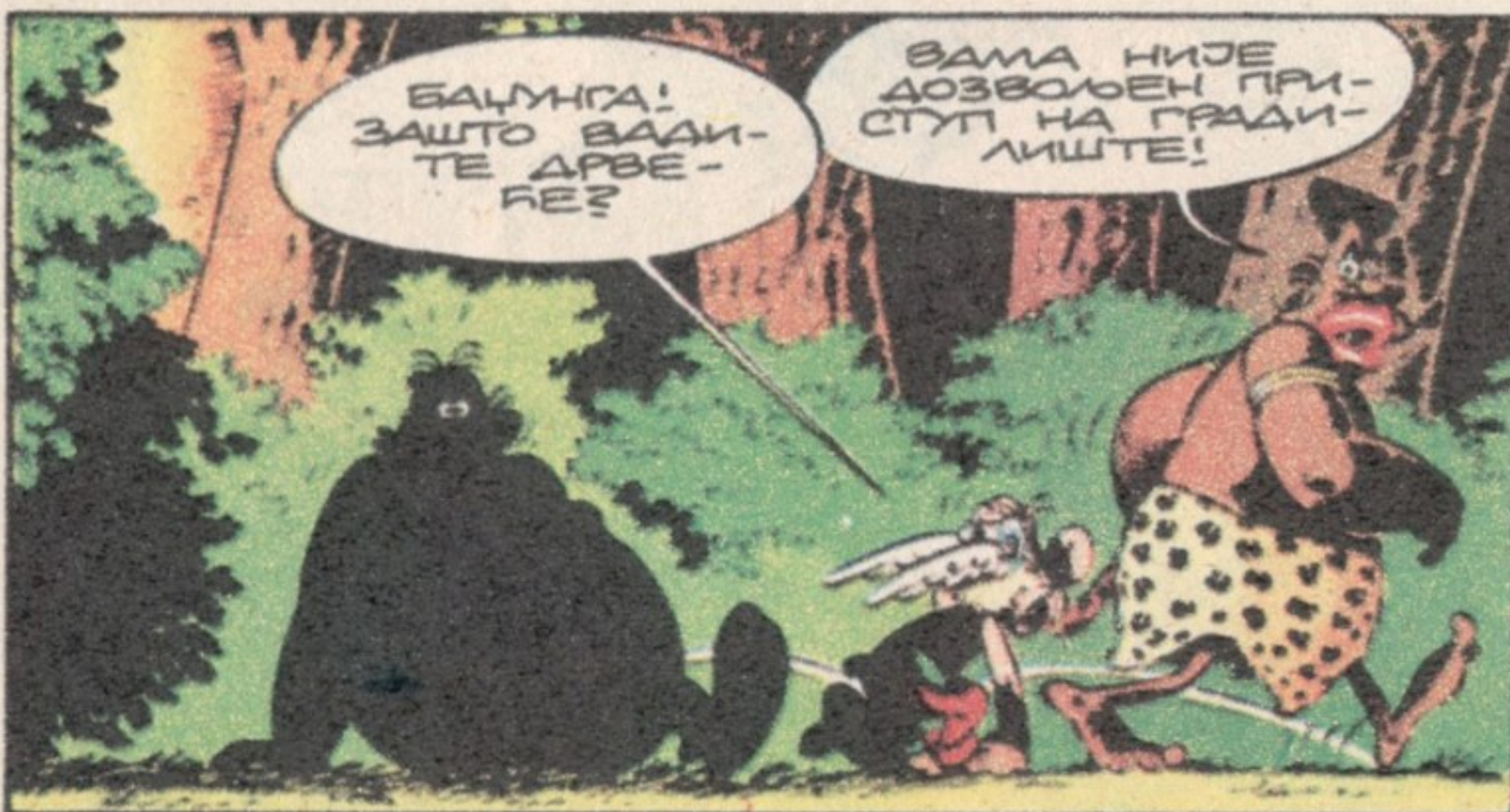
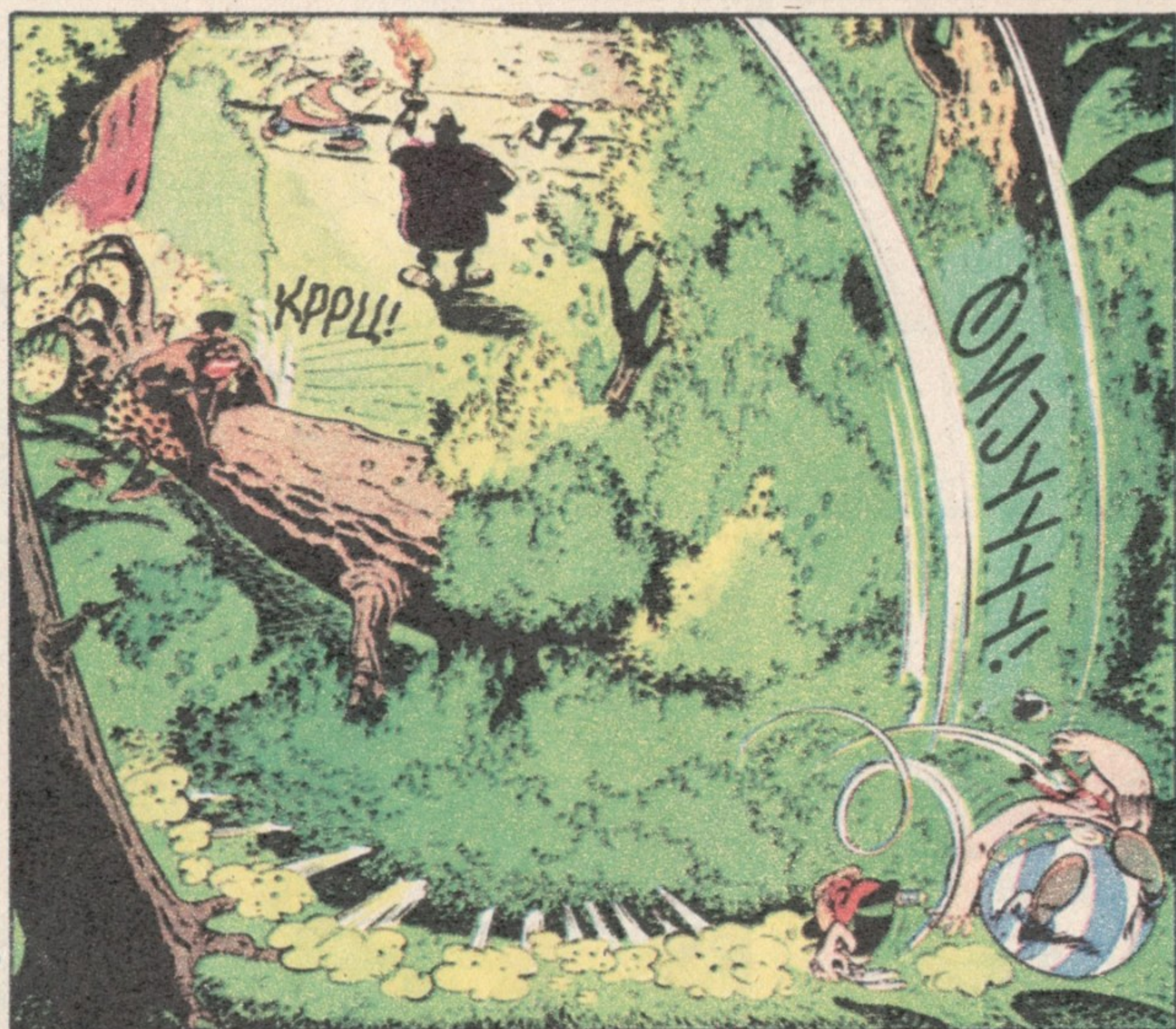
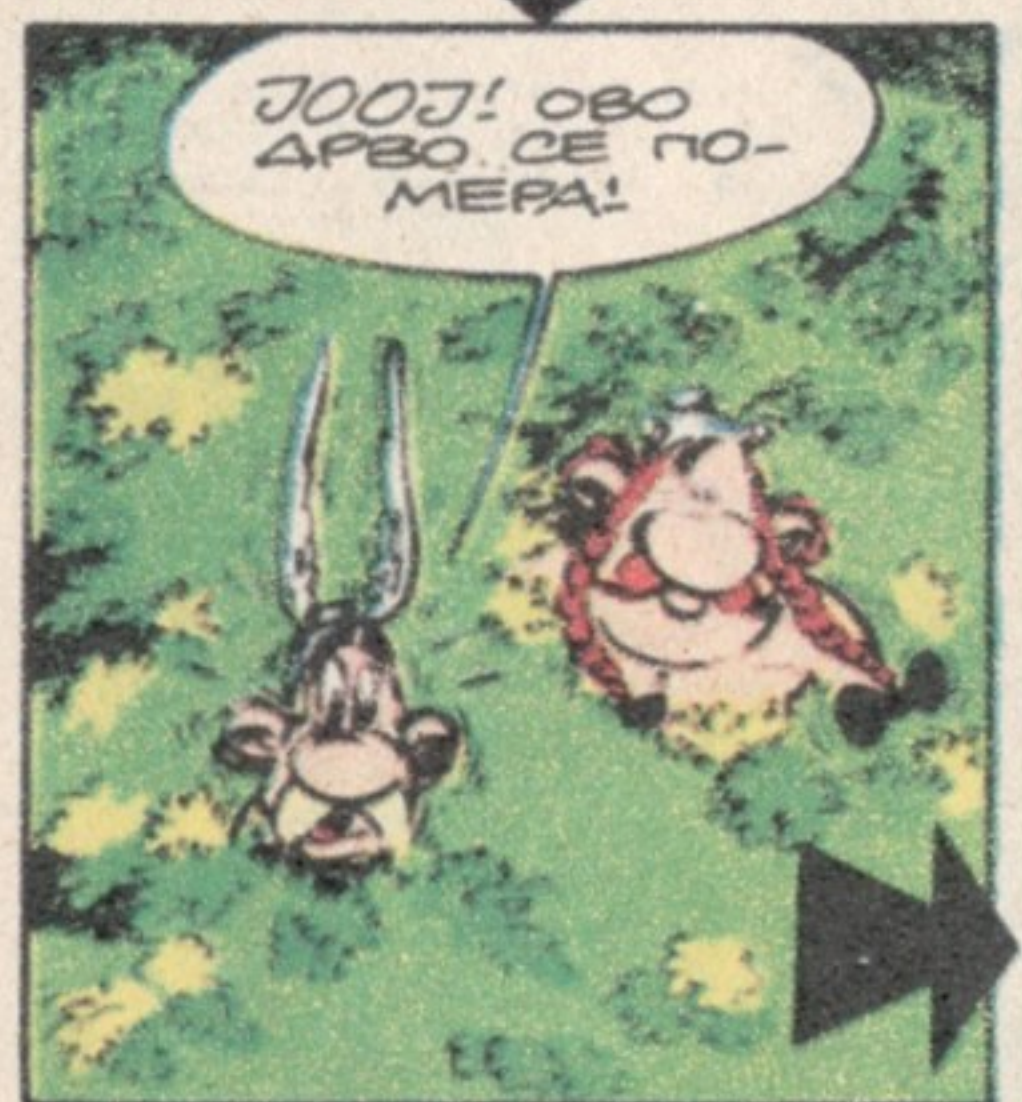
Астерикс и Клеопатра

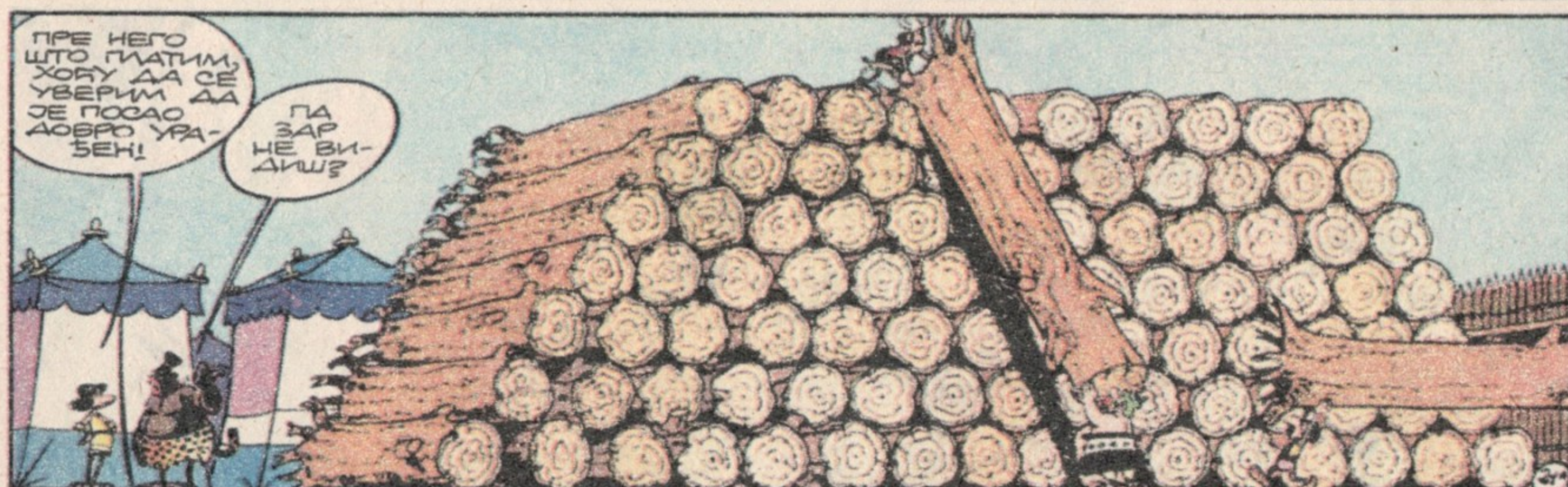
ПИСМЕ: ГОШИНИ (GOSCINNY) ЦРТА: УДЕРЦО (UDERZO)

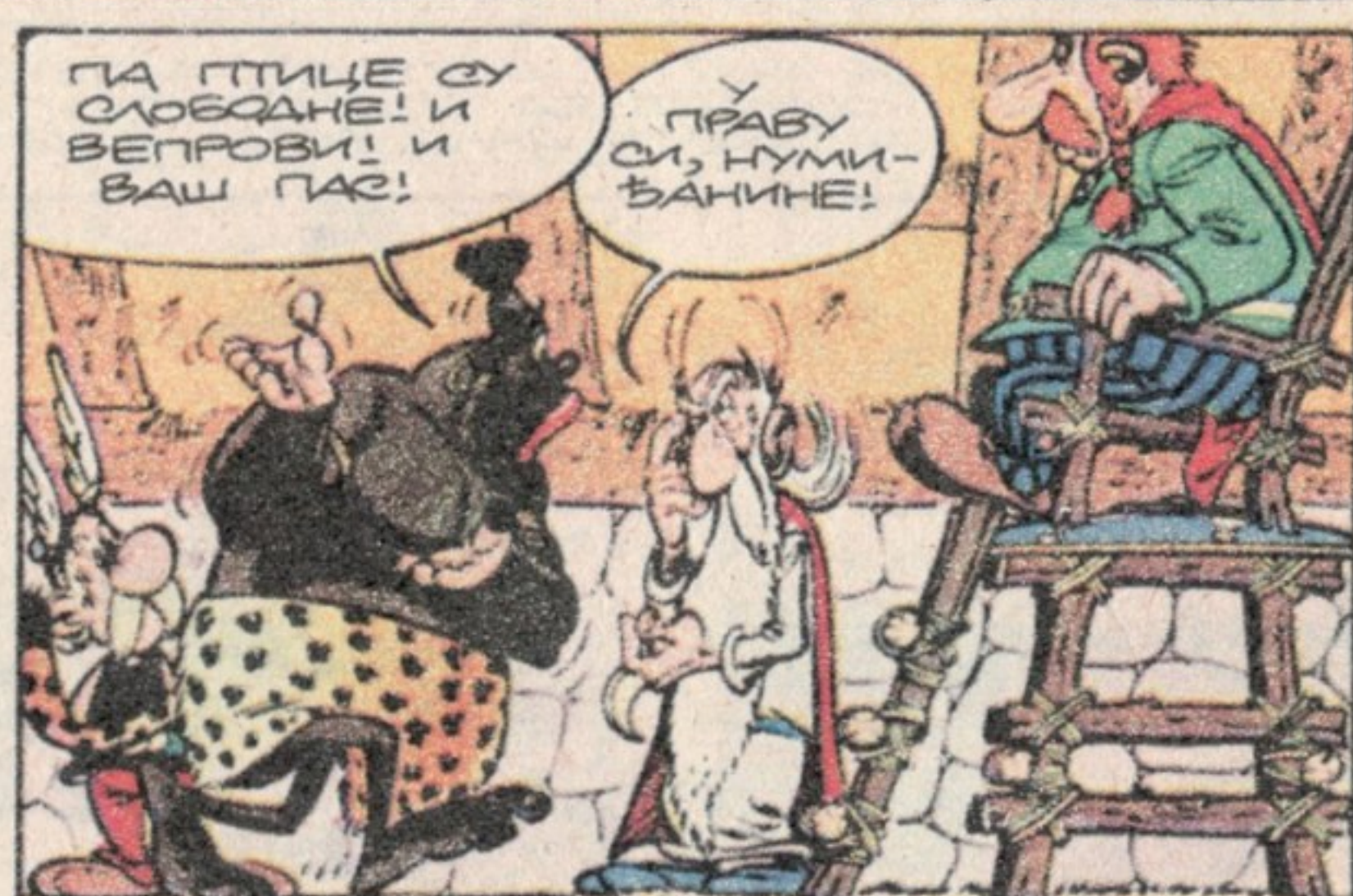
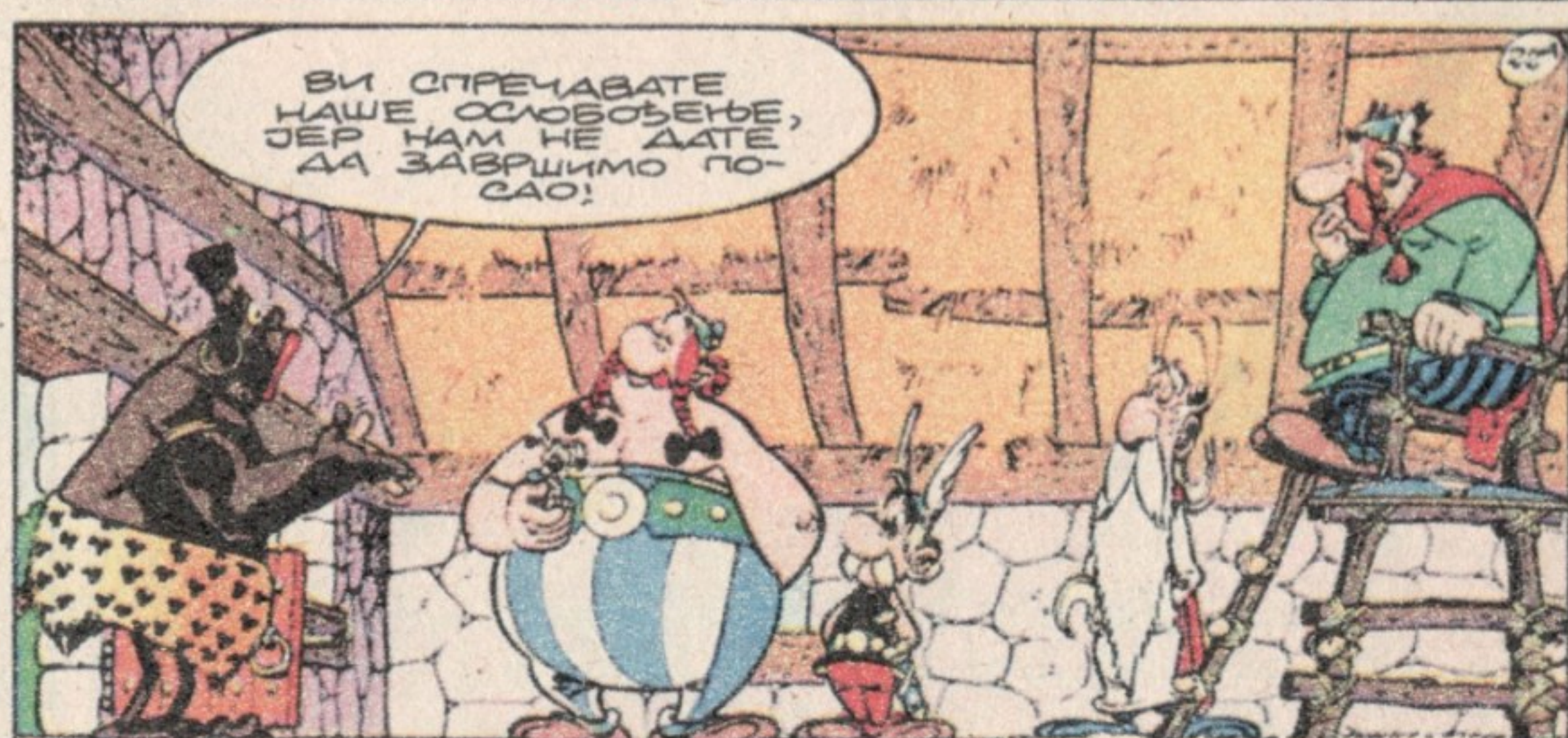

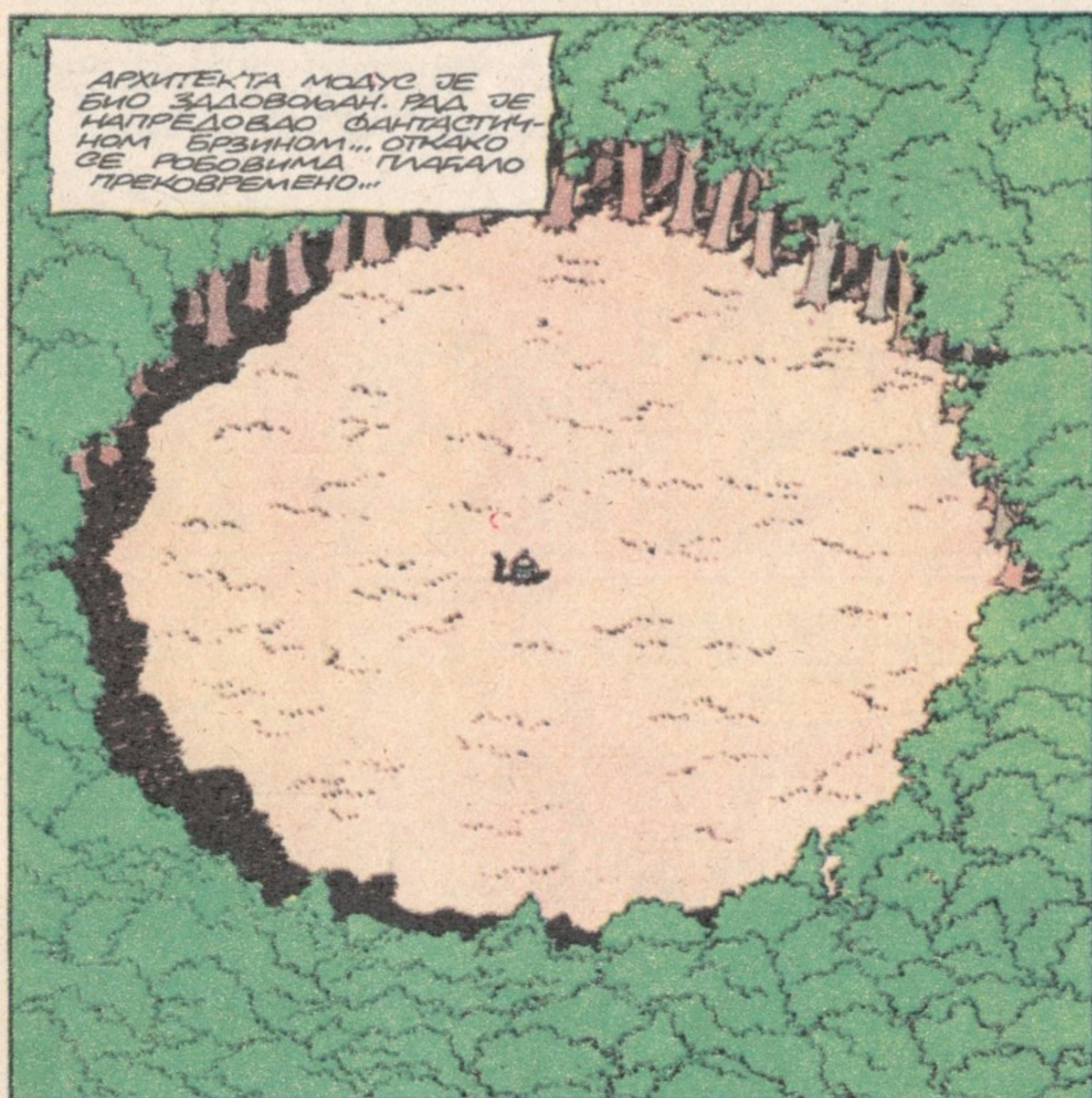

АРХИТЕКТА МОДУС ЈЕ БИО ЗАДОВОЉАН. РАД ЈЕ НАПРЕДОВАО ФАНТАСТИЧНОМ БРЗИНОМ... ОТКАКО СЕ РОБОВИМА ПЛАЋАЛО ПРЕКОВРЕМЕНО...

МА, НЕ БРИНИ, ОБЕЛИК-СЕ. НАШ ВРАТ ЗНА ШТА РАДИ!

СВЕ СУ МАЊЕ ЗАЛИХЕ ВЕПРОВА!

ЗАТО РЕМО ИМАТИ ДОСТА НОВИХ РИМЉАНА!

ТУГАТИСА МУ, НАДАМ СЕ ДА СИ У ПРАВУ!

ЗАДОВОЉАН ЈЕ БИО И ЦЕНТУРИОН ЛАПСУС. СТВОРЕН ЈЕ СТАЛНИ КОМИТЕТ ЗА ПРЕГОВОРЕ, И НИЈЕ БИЛО ИСКЉУЧЕНО ДА ЈЕДНОГ ДАНА ДОЂЕ ДО СПОРАЗУМА...

ЛАПСУСЕ, ИДЕМ У РИМ ДА ЈАВИМ ЦЕЗАРУ ДА ГРАДЊА ОДЛИЧНО НАПРЕДУЈЕ!

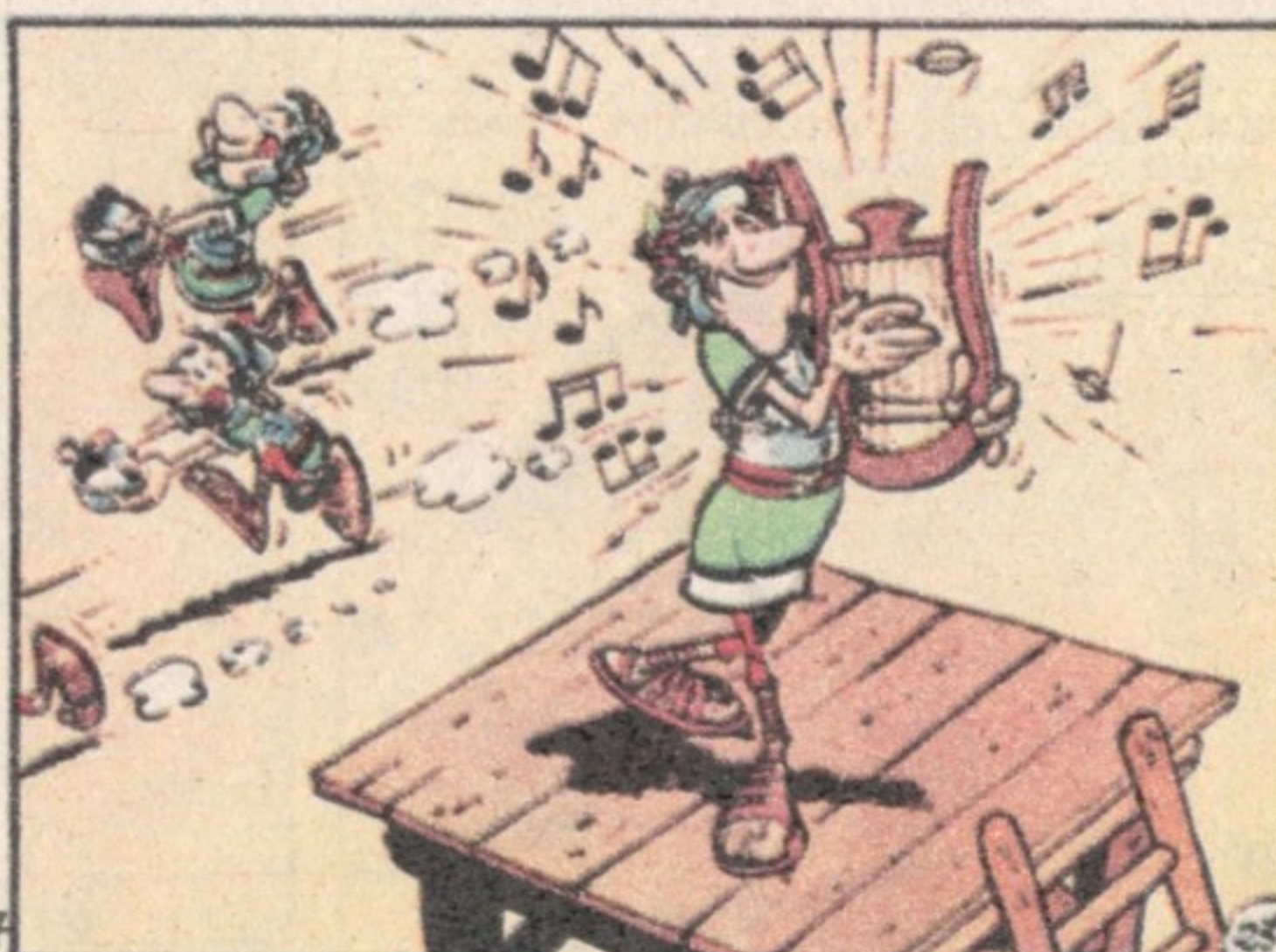

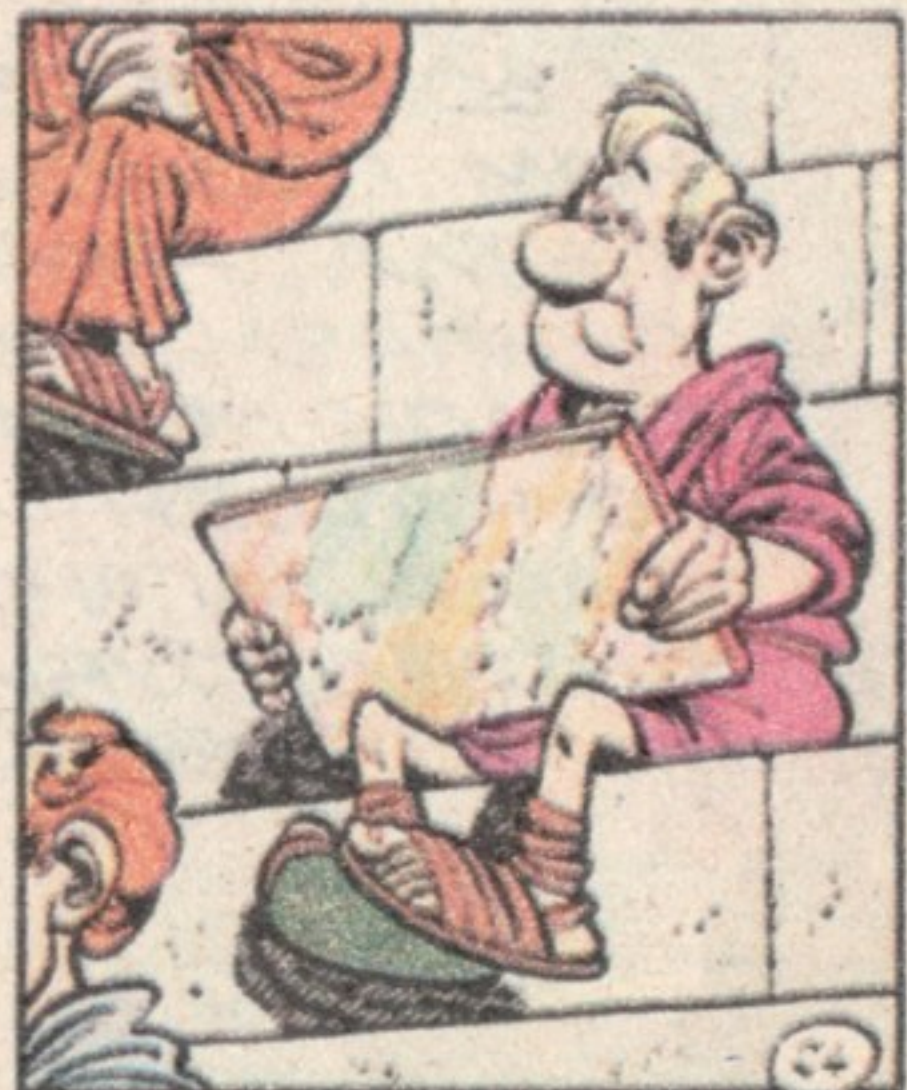
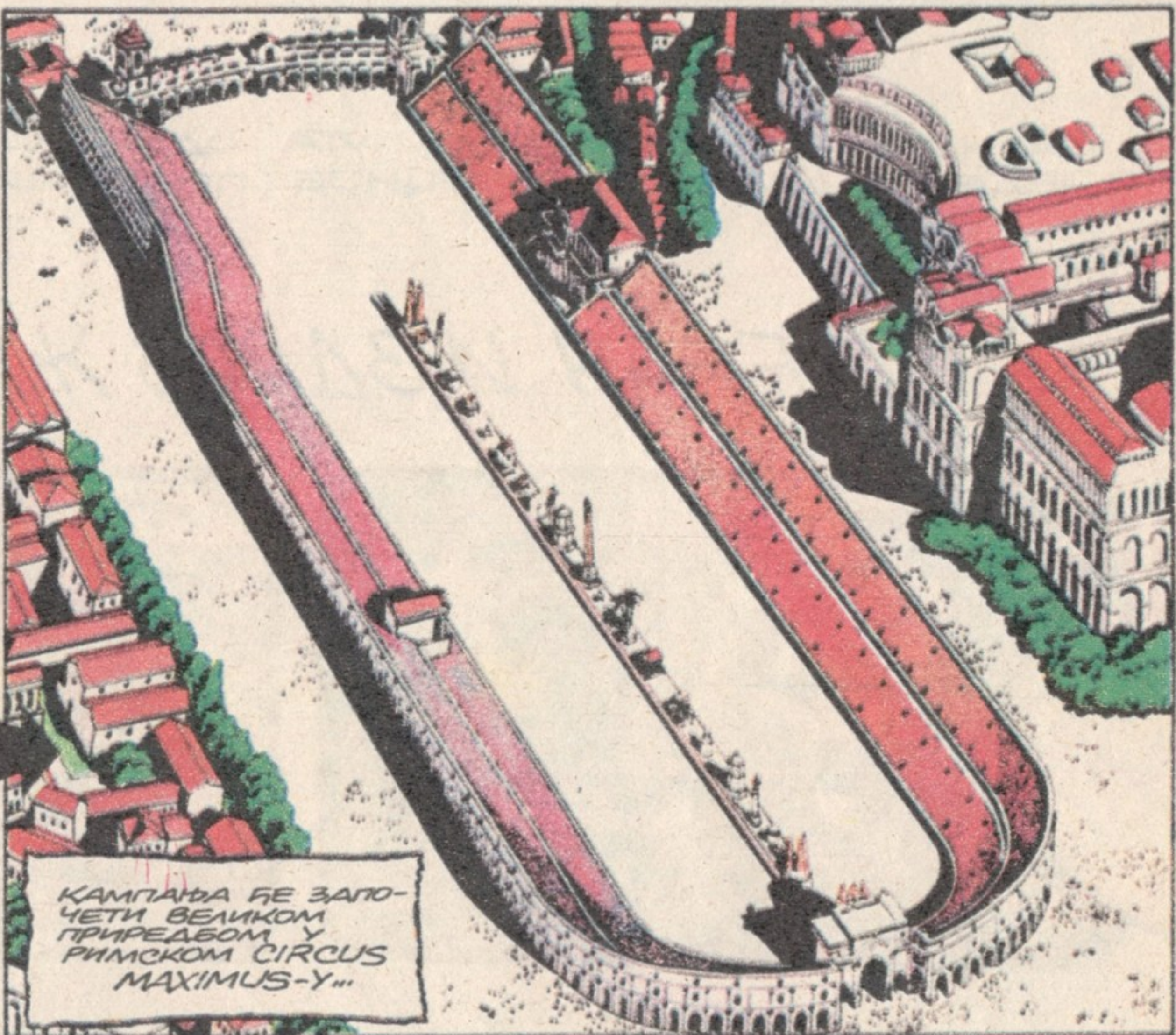
КАД СЕ ЗАВРШИ ПРВИ БЛОК И РИМЉАНИ СЕ УСЕЛЕ, ТО ЋЕ БИТИ КРАЈ ВАРВАРСТВА У ОВОЈ ОБЛАСТИ!

ДА, ДА, АЛИ ЋЕ ОНИ ЗА ТО ВРЕМЕ ГОМИЛУ СТВАРИ!

СЛУШАЈ! НОВИ ПОЗИВ НА ВЕЧЕРУ! УМЕСТО ТРУБЕ! ТО СУ ТРАЖИЛИ ВОЈНИЦИ...

ЖЕЛИТЕ ЛИ ДА ЖИВИТЕ
КАО БОГ?

НАСЕЉЕ БОГОВА

АКО ВАМ ЈЕ
ДОСАДИО
ЗАГАЂЕНИ
ВАЗДУХ
РИМА,
ГРАДСКА
ГУЖВА...
ЧЕКА ВАС
НЕДИРНУТА
ПРИРОДА,
ПУНА
ЗЕЛЕНИЛА!

НА НЕПУНЕ ТРИ НЕДЕЉЕ ПУТА ОД РИМА, И САМО НА
НЕДЕЉУ ДАНА ОД ЛУТЕЦИЈЕ (ПРЕСТОНИЦЕ ГАЛИЈЕ)

СРЕЋАН И ЗДРАВ ЖИВОТ

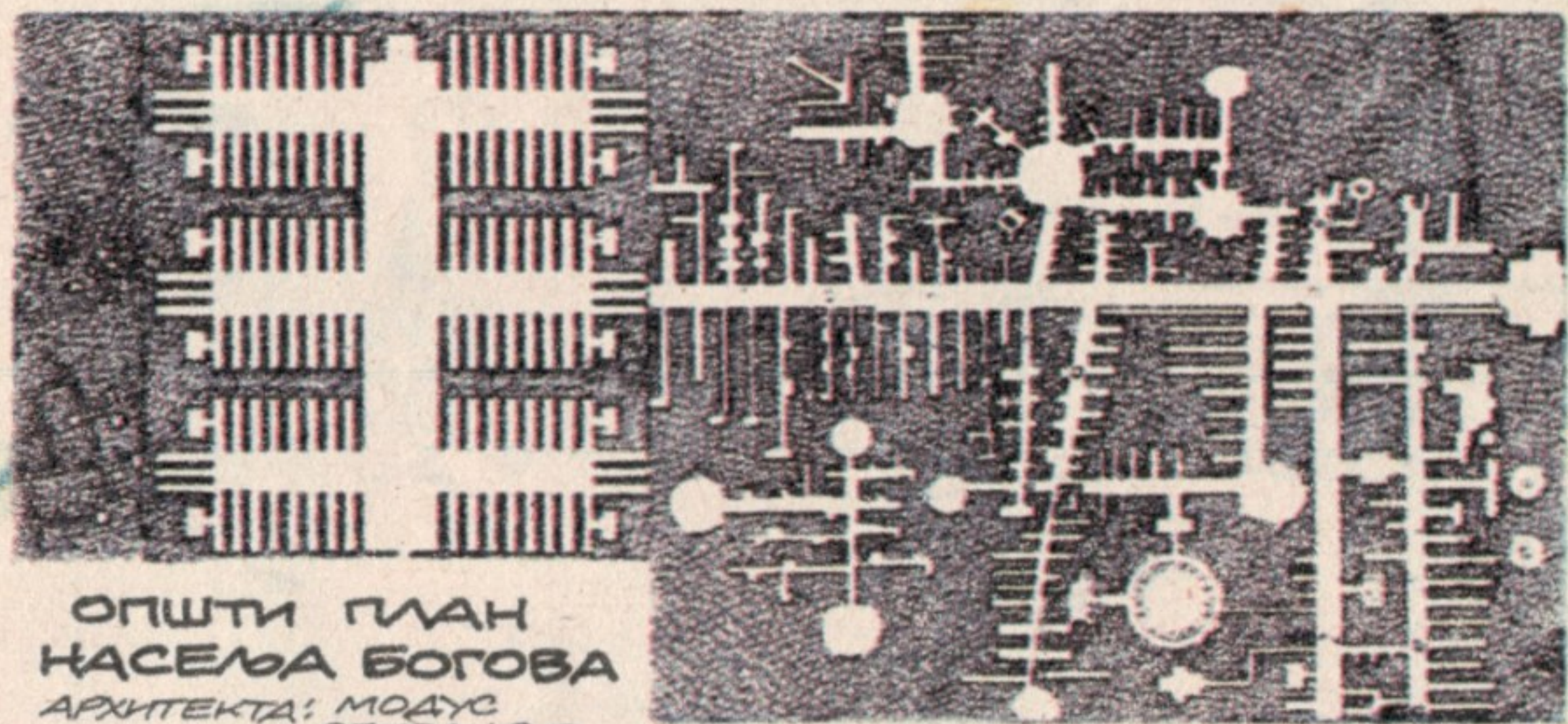

У ЗОРУ, ПРОБУЂЕНЕ УМИЛ-
НОМ ПЕСМОМ ГАЛСКОГ
ПЕТЛА, РИМСКЕ МАТРОНЕ
ПРИПРЕМАЈУ ДЕЦУ ЗА ШКО-
ЛУ. ДОК МУЖА ШИЩА ЈЕФТИ-
НО КУПЉЕН БЕРБЕРИН,
ДАМА ЛАГАНО ОБЛАЧИ ТУНИ-
КУ ГЛЕДАЈУЋИ КАКО НЕСТАШ-
НИ ВЕПРОВИ СКАКУЋУ ПО...

...ТРАВЊАЦИМА... У ШКОЛАМА
У НАСЕЉУ ДЕЦУ ВАСПИТАВА-
ЈУ СПЕЦИЈАЛНО ОДАБРАНИ
РОБОВИ. НА РОДИТЕЉСКИМ
САСТАНАЦИМА ЧУБЕТЕ ИЗВЕШ-
ТАЈ О УСПЕХУ ВАШЕГ ДЕТЕТА
И ИЗБИЧЕВАЈЕТЕ ДЕТЕ ИЛИ
РОБА, ПО ПОТРЕБИ. ДОК ЈЕ
ДЕТЕ У ШКОЛИ, МУЖ ИДЕ НА
ПОСАО...

ОСТВАРУЈЕ ВАШЕ СНОВЕ

ОПШТИ ПЛАН
НАСЕЉА БОГОВА
АРХИТЕКТА: МОДУС
ОПЕРАНДУС

КУБИКУЛУМ

ТРЖНИ ЦЕНТАР (У ИЗГРАДЊИ)

КУПАЛИШТЕ (У ИЗГРАДЊИ)

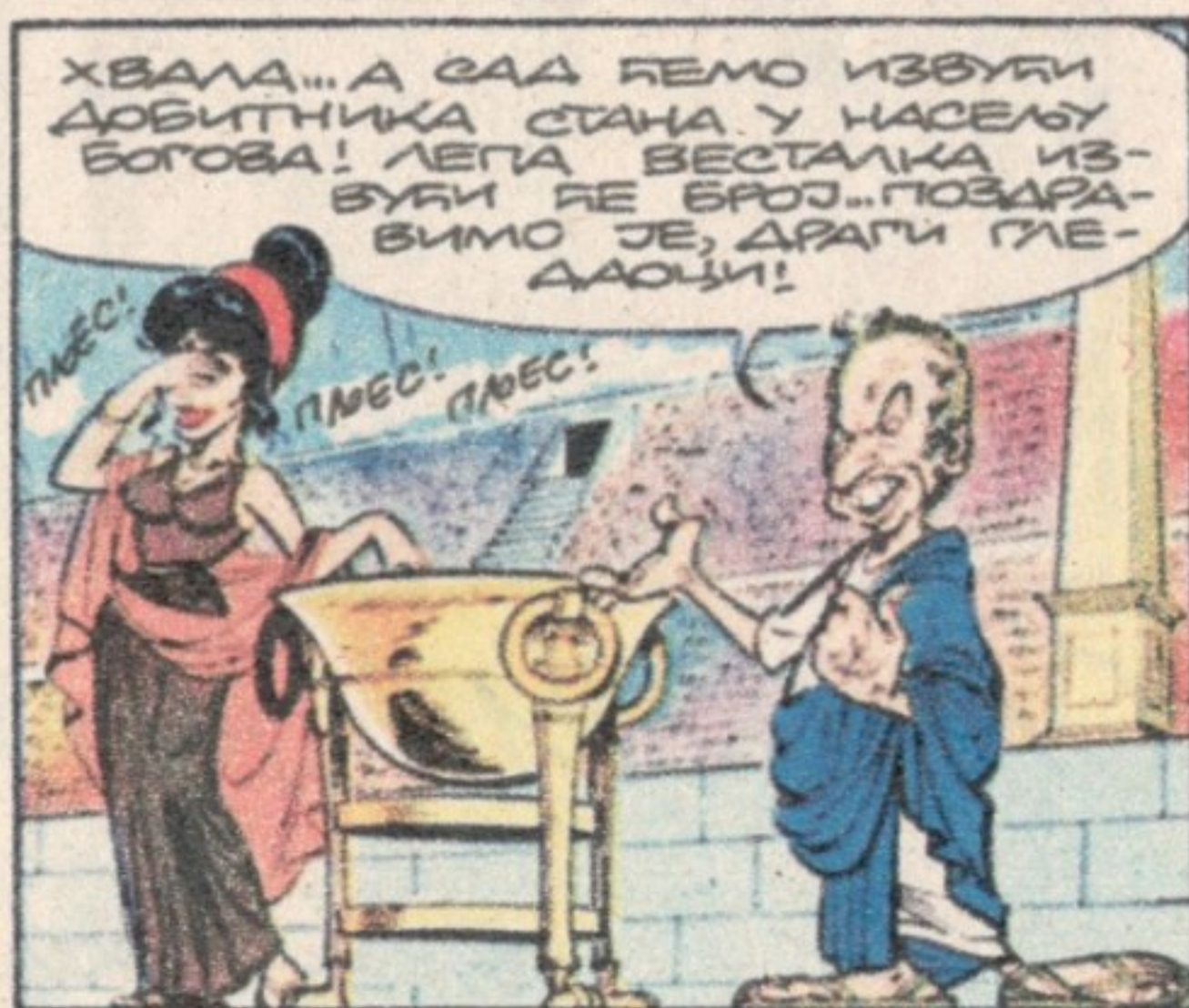
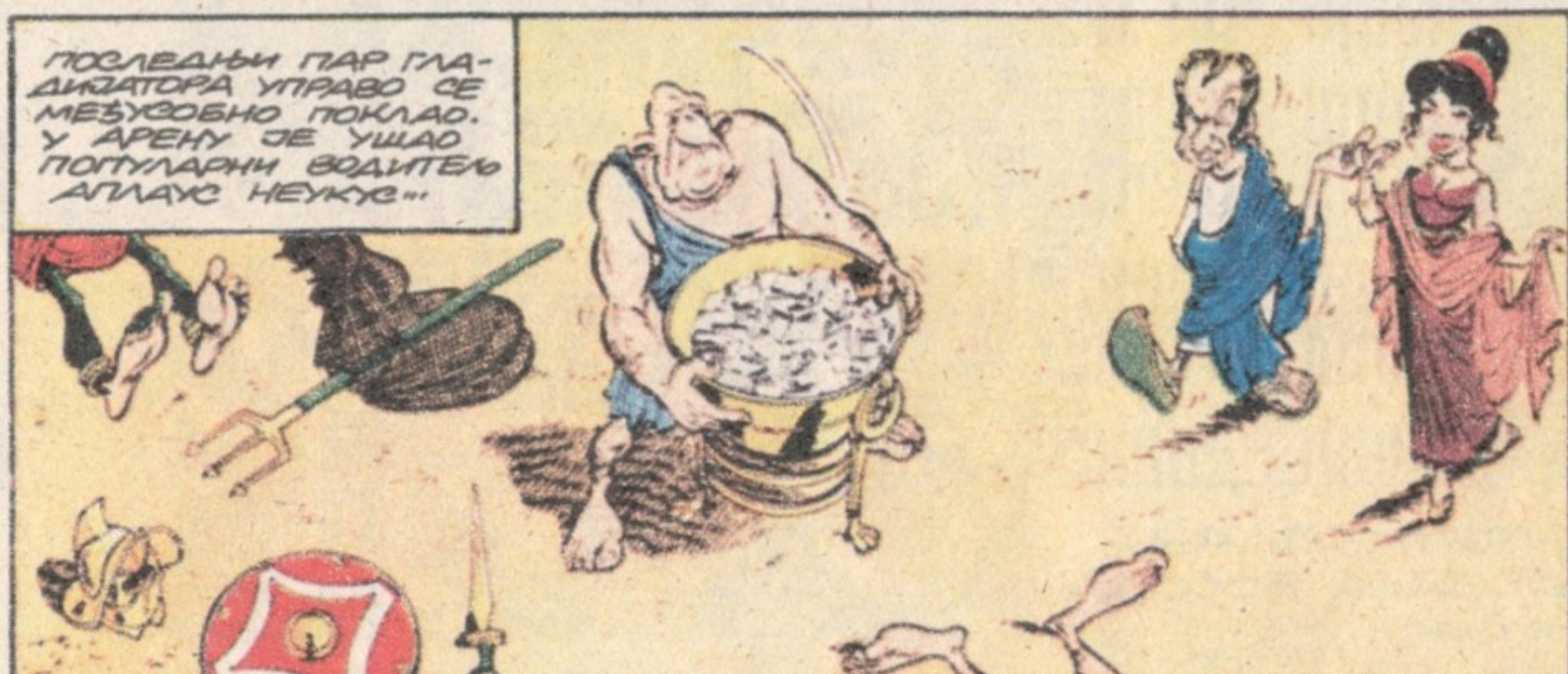
ГАЛИСЕУМ (У ИЗГРАДЊИ)

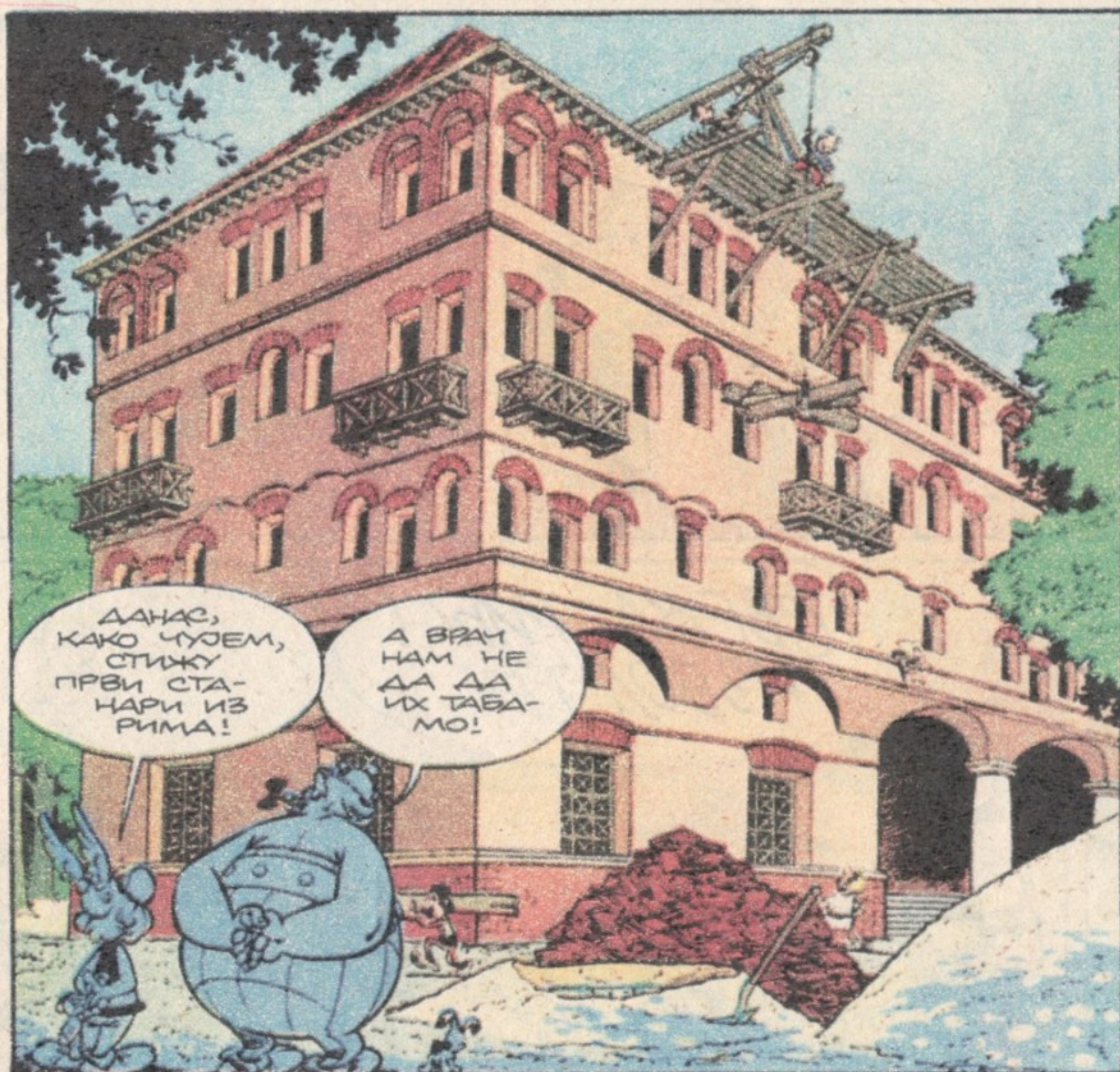
ДОСТОЈАН ОЛИМПИЈСКИХ БОГОВА!

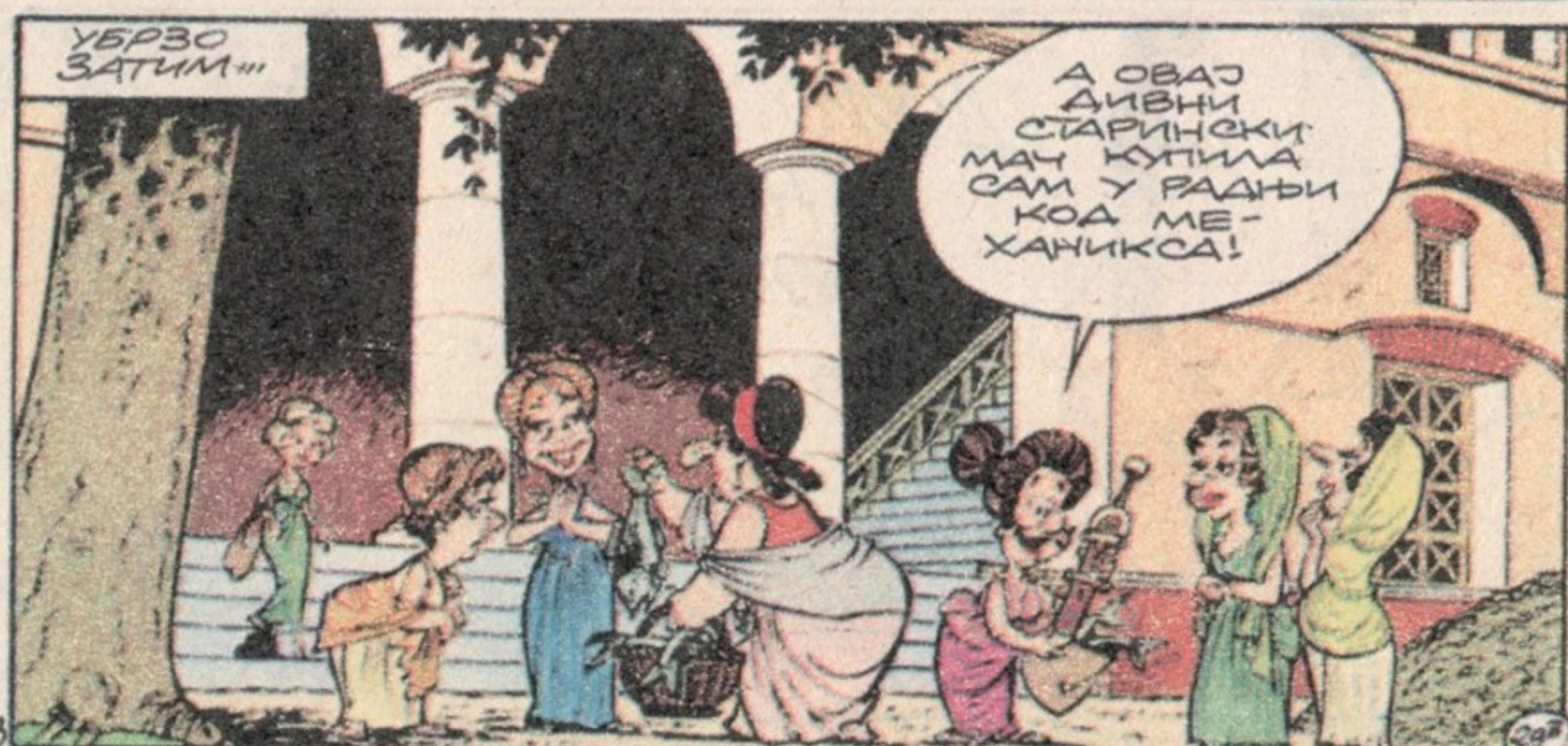
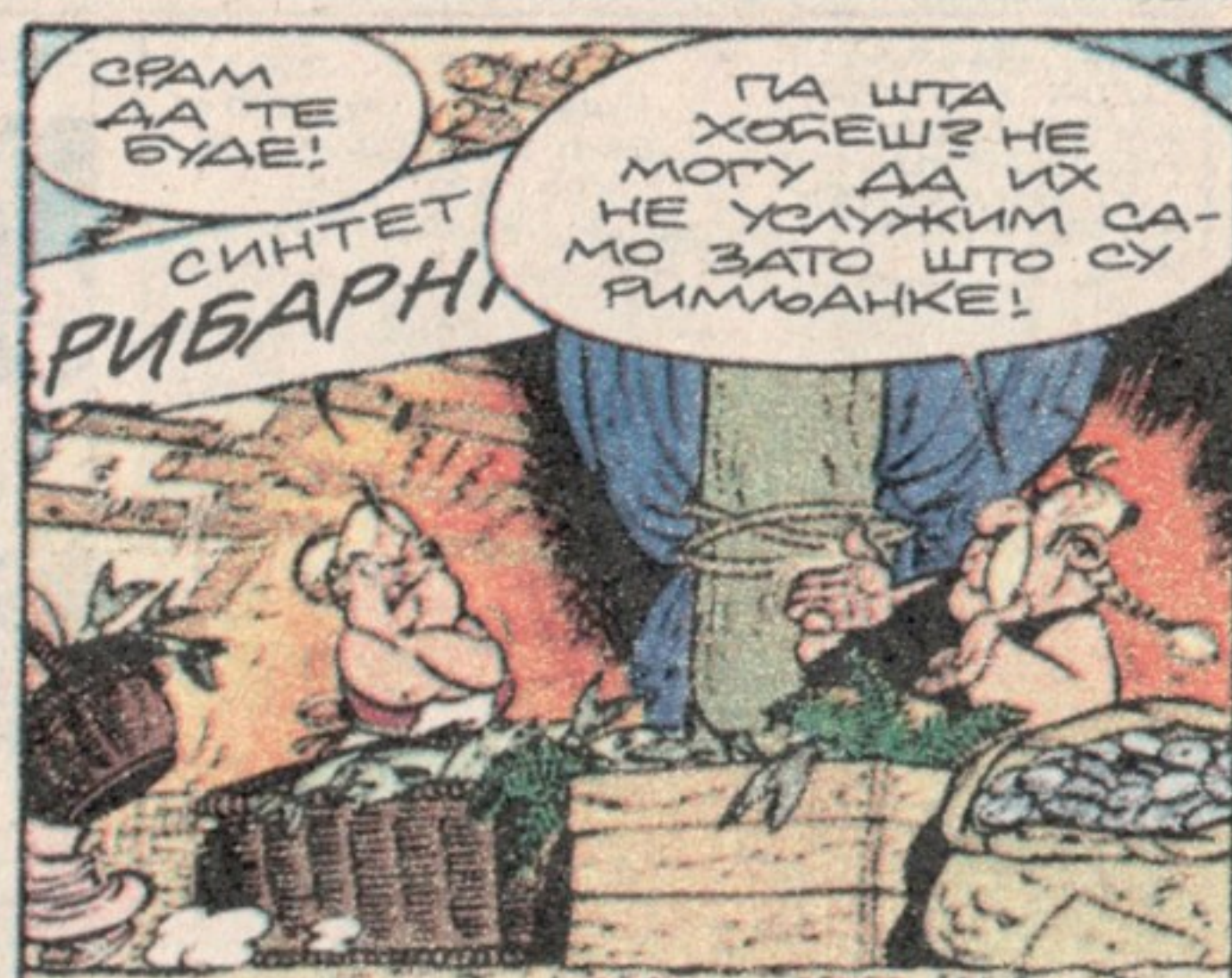
КАД МУЖ И ДЕЦА ОДУ,
МАТРОНА ОДЛАЗИ У ТРЖНИ
ЦЕНТАР (У ИЗГРАДЊИ).
ВЕЛИКИ ИЗБОР РОБОВА И
РОБИЊА СВИХ ВРСТА И
УЗРАСТА. ПО ЗАВРШЕНОЈ
КУПОВИНИ, ИМАТЕ ВРЕМЕНА
ДА СЕ ВРАТИТЕ КУћи И
ПРИПРЕМИТЕ ВЕЧЕРЊИ
ОБЕД.

МУЖ, ПОСЛЕ РАДНОГ ВРЕ-
МЕНА, МОЖЕ С ПРИЈАТЕЉИ-
МА ДА СВРАТИ У КУПАЛИШТЕ
ИЛИ У ГАЛИСЕУМ (У ИЗГРАД-
ЊИ). ПРЕДВЕЧЕ СЕ МОЖЕ
ПРОШЕТАТИ СА ЖЕНОМ ПО
ПАРКУ ИЛИ ПОЗВАТИ ПРИ-
ЈАТЕЉЕ НА МАЛУ ОРГИЈУ.
СА ЗАДОВОЉСТВОМ БЕТЕ
ЧЕКАТИ ЗОРУ НОВОГ ДАНА
У НАСЕЉУ БОГОВА!

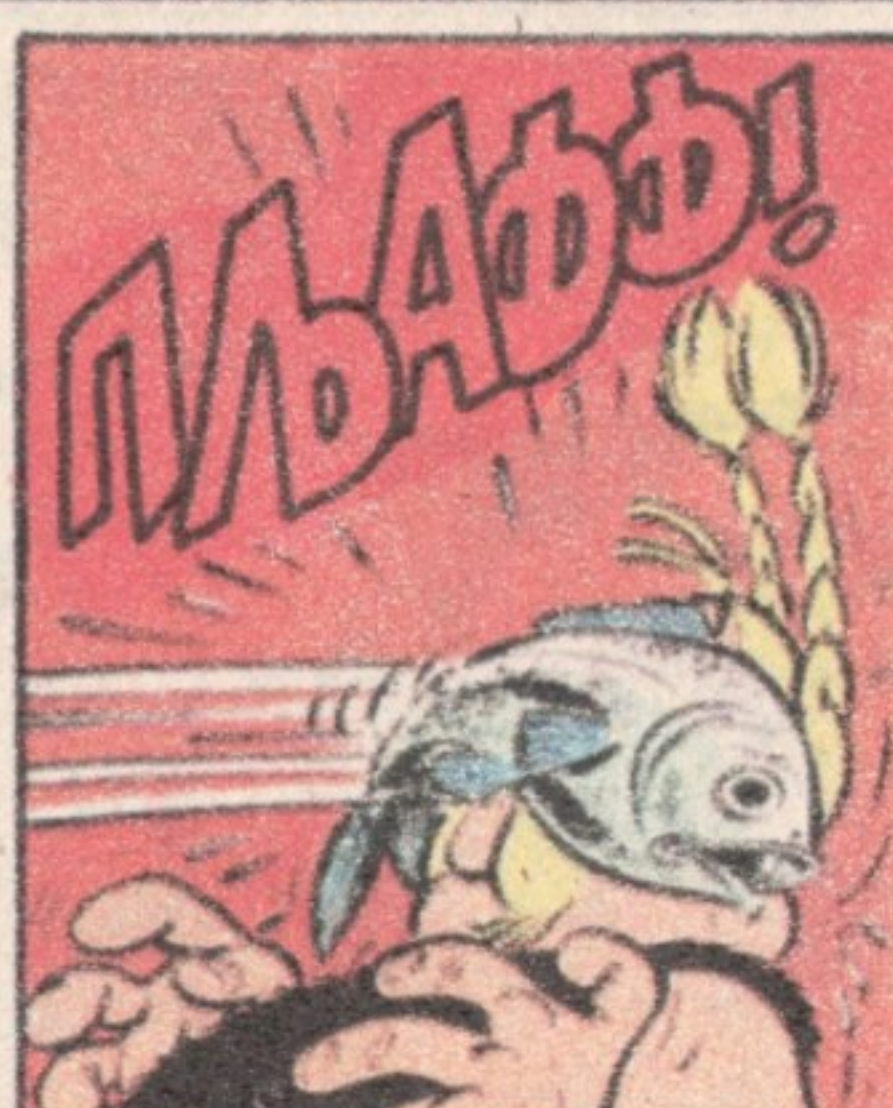
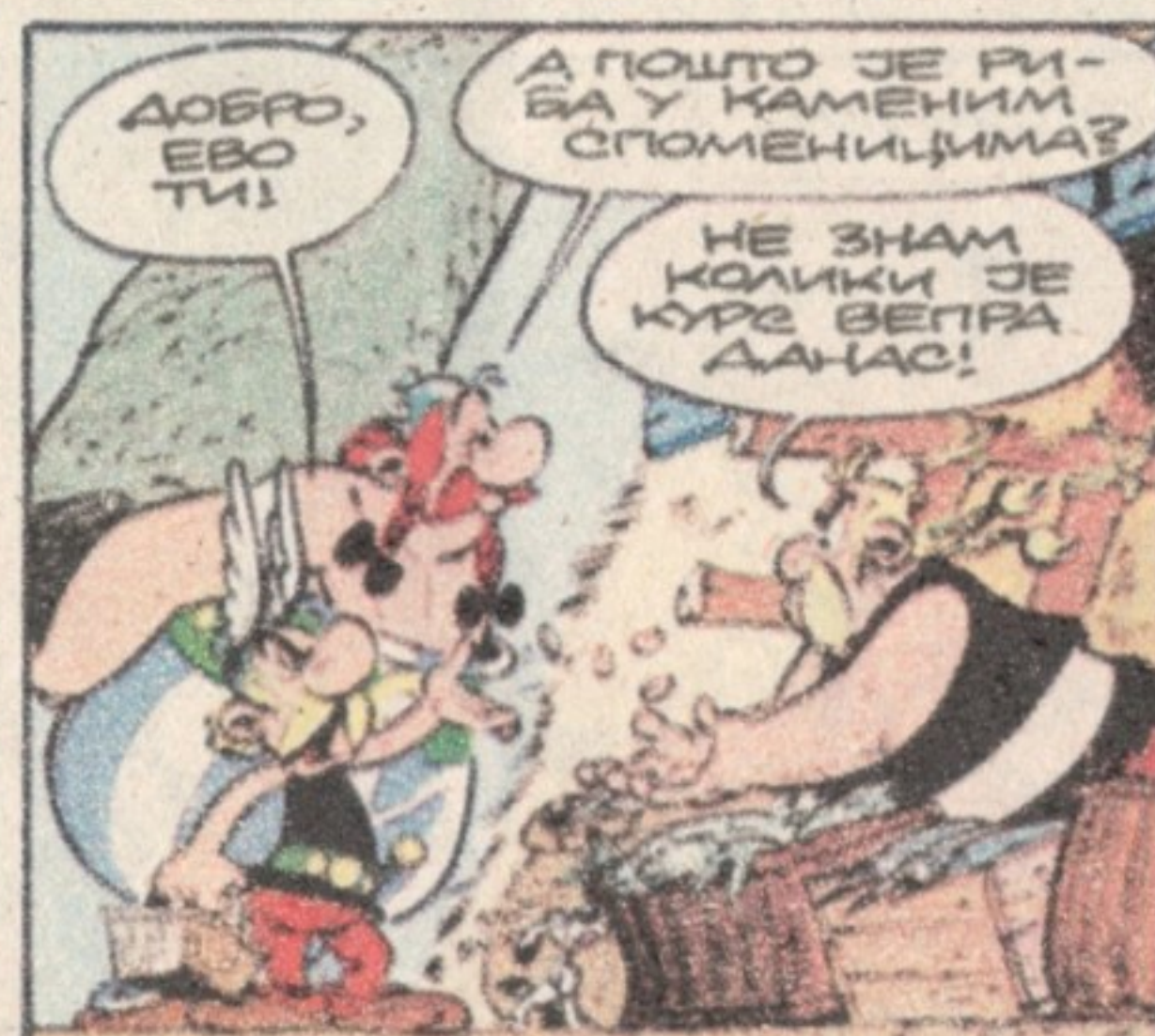

ОВО НЕ ПИШЕ

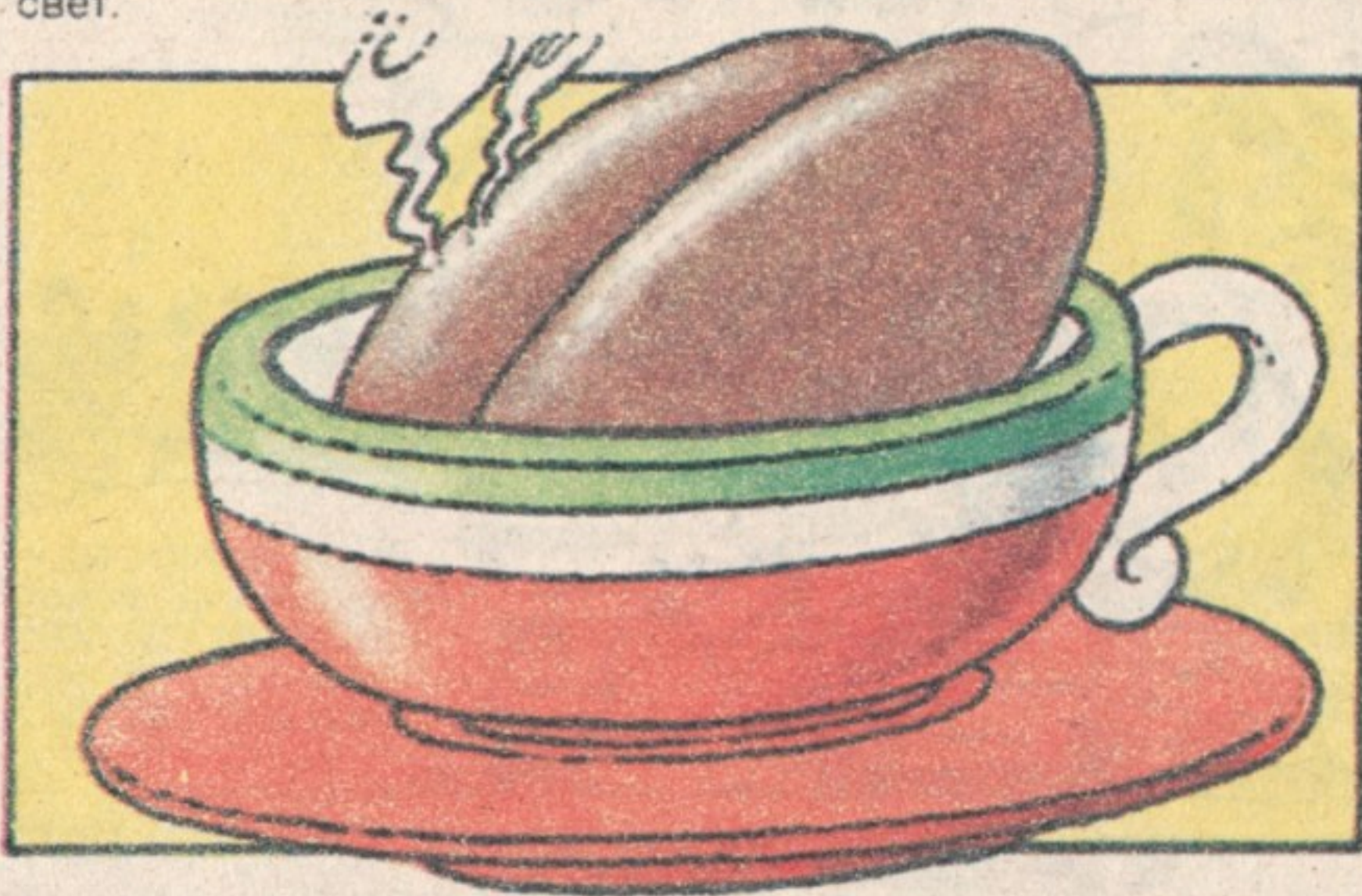

У ЕНЦИКЛОПЕДИЈИ

ОТКАД ПОСТОЈИ НЕСКАФА?

Ако је веровати једном рукопису који се чува у Националној библиотеци у Паризу, Европљани су знали за кафу већ 875. године! Међутим, сигурне доказе да су подлегли овом чаробном напитку „црном као ноћ, топлим као пакао, слатком као пољубац и јаком као љубав“ – како песник каже – налазимо много касније, тек у 16. и 17. веку. Свакога дана на докове медитеранских лука истоварају се стотине џакова кафе која

стиже из Арабије. Већ 1552. отвара се прва кафана у Београду, 1592. у Сарајеву, 1640. у Венецији, 1652. у Лондону... Кафа постиже вртоглав успех и на Истоку, а кафане постају толико популарне да угрожавају посећивање џамија због чега Мурат IV забрањује пијење кафе и наређује да се поруше све кафане у Цариграду. Закон против кафе доноси и британски краљ Чарлс II, воде се расправе у Француској... Али, све узалуд, црни напитек незадрживо осваја свет.

Мада је Етиопија прадомина ове биљке, већ у 18. веку Бразил постаје највећи произвођач кафе на свету (Јужна Америка и данас даје 60 одсто светске производње), већ од 1800. почињу и прве невоље са продајом и спаљивањем вишка производње. Хитно се морало наћи решење како да се зрно кафе сачува, конзервира и траје дужи, не губећи од свог укуса и мириса. Први је кафу у праху која би се растварала у води предложио један Американац, али је она имала јед-

ну малу ману – није се могла пити. Године 1930. догодила се права катастрофа: нагло је пала цена кафе због превелике понуде. Бразилска влада у очајању обратила се чувеној фирми „Нестле“ и наручила од њених стручњака да произведу дуготрајну кафу која ће моћи да се раствара у води.

Инжењерима фирме било је потребно пуних осам година експериментисања да измисле нескафу. Техника се састојала у сушењу течне кафе помоћу струје тоглог ваздуха. Добијени прах садржао је само растворљиве делове зрна јер су се она после пржења подвргавала серији пречишћавања. На крају је било довољно усугласити мало воде (топле или хладне) преко дехидриране кафе, умутити масу по вољи, са мање или више пене, са шећером или млеком, и добити мирисан окрепљујући напитек у коме на дну нема ни трунке талога. Ова кафа у лименој или стакленој амбалажи, ако се држи на сувом и хладном месту, може да траје практично неограничено.

КАКО СУ РОЂЕНИ СНОБОВИ?

У речнику страних речи наћи ћете да је сноб човек који по сваку цену својим понашањем жели да се прикаже како припада слоју друштва ко-

ме у ствари не припада. Он само oponaша одевање, манире, интелектуална и уметничка интересовања, ексклузивност и блазираност „високог друштва“. Ту је све јасно и свако од нас има у својој околини бар неколико таквих примерака, али се зато врло мало зна о пореклу ове речи.

Израз сноб рођен је сас-

вим случајно у 18. веку на универзитету Кембриџ у Великој Британији где је један декан, правећи списак студената, крај имена оних који нису племићког порекла стављао ознаку „С. nob“, што је скраћеница од латинског „sine nobilitate“ – без титуле, без племства. Наравно, ти јадници упињали су се из све снаге

да се ни у најмањим ситницама свог изгледа и понашања не разликују од синова лордова, војвода и перова.

Ни данас ништа није друкчије. Тачно се зна које патике, која марка сата, који парфем, која кола, који кафић, која журка је хај, а шта је блам и не приличи једном снобу који држи до себе.

БЉУВАЧИ ВАТРЕ – ТРИК ИЛИ...

Шта сте помислили гледајући у циркусу или на вашару пеливане који гутају сабље или бљују ватру? Још један трик са сечивом које се склапа и обмана са пламеном који се уопште не пали у устима? У оба случаја, међутим, нема трика! Ради се само о људима који су научили да владају неким процесима и вишегодишњем вежбању.

Тајна гутања сабљи састоје се у томе што они најпре морају да науче да контролишу нагон за повраћање (пробали сте то и сами стављајући прст у ждрело?) које зауставља нормално удисање. Они тако успевају да им мишићи ждрела, поред присуства страног тела, остају олабављени остављајући слободан пролаз

Бљувачи ватре држе у устима сакривено своје тајно оружје

за оштрицу сабље од уста па све до зида желуца.

Апсолутни рекорд у дужини прогутаног сечива, забележен у Гинисовој књизи рекорда, износи 66 центиметара!

Бљувачи ватре користе сасвим другу технику: њихов „трик“, за који се знало још у старој Грчкој и античком Риму, двострук је. Најпре, треба знати да пљувачка која облаже слузокожу уста омогућава човеку да издржи врло високе температуре без већих болова. С друге стране у затвореним устима не може бити ватре она би се истог часа угасила због недостатка кисеоника. Дакле, једина шанса да пламен почне да сукља из уста јесте да се негде у скровитом кутку усне дупље сакрије гужвица вате натопљена запаљивом течносту. После тога читава вештина састоји се у томе да се запаљив садржај из уста испљуне преко запаљене бакље коју гутац држи у руци.

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Чика Забавни

ИПАК, И ПОРЕД НАСТАНКА РАЗНИХ ВРЕТА СИГНАЛИЗАЦИЈЕ, РАЗВОЈА ПИСМА И РЕЛЕЈНОГ ПРЕНОШЕЊА ПОРУКА, БИЛО ЈЕ ПРИЛИКА КАД СУ СТАРИ НАЧИНИ ОСТАЛИ НАПОТОЖЕНИЈИ...

МЕЂУ ПРВИМ БЕ-
ЛЕШКАМА О ЛУДИМА
НЕОБИЧНО ЈАКОТ
ГЛАСА ЈЕ И ПОМЕН
ГРКА СТЕНТОРА...

...ТО ЈЕ БИО ЈУНАК БРОН-
ЗАНОГ ГЛАСА КОЈИ ЈЕ ВИ-
КАТИ ЗНАО КАО ДРУГИХ
ЛУДИ ПЕДЕСЕТ...

„ВИКАЊЕ“ ПОМИЊЕ И
ХЕРОДОТ „ОТАЦ ИСТОРИЈЕ“

...У ДАРИЈЕВОЈ ВОЈСЦИ СЕ
НАЛАЗИО ЕГИПЋАНИН КОЈИ
ЈЕ, ЧАК СА ДРУГЕ ОБАЛЕ РЕ-
КЕ ИСТЕР, ДОЗВАО ХИСТРИ-
ЈА МИЛЕГАНЦИЈА...

У МИРНА ВРЕМЕНА ОВИ СУ ГРОМОГЛАСНИ РАТНИ-
ЦИ БИЛИ ЗАПОСЛЕНИ НА КУЛАМА РАЗБАЦАНИМ
ШИРОМ ПЕРСИЈЕ...

НА ОВАЈ СЕ НАЧИН
ИСТОТА ДАНА САЗНА-
ВАЛО ЗА ДОГАЂАЈЕ
КОЈИ СУ СЕ ДЕШИЛИ
НА УДАЉЕНОСТИ
ОД 30 ДАНА
ЈАХАЊА...

СВЕ ЈЕ ТО
ЛЕПО, АЛИ
ТАКО СВИ
ЗНАЈУ ШТА
СЕ ДЕШАВА.
НЕМА
ТАЈНОСТИ!

„ВОДЕНИ“ ТЕЛЕГРАФ
ОВО ЈЕ БИО ВОДНИ ТЕЛЕ-
ГРАФ И СЛУЖИО ЈЕ ЗА ПРЕ-
НОШЕЊЕ УНАПРЕД ДОТОВО-
РЕНИХ ПОРУКА... СВАКИ ЈЕ
ЧУВАР ОГЊА ИМАО СВА НА-
ПУЋЕН ВОДОМ НА КОЈОЈ
ЈЕ ПЛИВАО КОТУР ОД ПЛУТЕ.
У ЊЕГА ЈЕ БИЛА УСАЂЕНА
МОТКА СА ПОРУКАМА, СТРА-
НАР КОЈИ ПРЕДЛАЖЕ ПОРУ-
КУ МАШЕ БАКЛОМ ДА БИ
ПРИВУКАО ПАЊЊУ ПРИ-
МАОЦА КОЈИ НА ИСТИ НА-
ЧИН ПОТВРЂУЈЕ ПРИЈЕМ.
ТАДА ОВОЈИЦА ИЗВИДУ
ЧЕПОВЕ ИЗ СВОЈИХ ПОСУ-
ДА И КАДА ПОРУКА КОЈА
СЕ ЖЕЛИ ПРЕНЕТИ СТИ-
ГНЕ, ДО КЛУНАСТЕ ОЗНА-
КЕ, ПРВИ СТРАНАР МАШЕ
БАКЛОМ ДА БИ ОНАЈ ДРУ-
ГИ ЗАУСТАВИО ИСТИЦАЊЕ
ВОДЕ И ЗНАО КОЈУ ПО-
РУКУ ДА ПРОЧИТА... ОВАЈ
ЈЕ НАЧИН ТЕЛЕГРАФСКИХ
ЗБОТ СПОРОСТИ УБРЗО
ПАО У ЗАБОРАВ.

© ДРАГАН БОСНИЋ '93. (27)

СВЕТА И СВАЧЕТА

ПРЕНОШЕЊЕ ПОРУКА кроз векове

ОЈХА!

...КРИПТОГРАФИЈА, КРИПТО...

КРИПТОГРАФИЈА? ТО ЈЕ ПИСАЊЕ ТАЈНИМ ЗНАЦИМА, ШИФРОВАЊЕ. КОРИСТИ СЕ У ВОЈНОЈ, ДИПЛОМАТСКОЈ И ИЛЕГАЛНОМ ПОЛИТИЧКОМ ДОПИСИВАЊУ...

...И ЛУБАВНОМ...

НЕКАДА ЈЕ САМО ПИСАЊЕ БИЛО ДОВОЉНО ТАЈНОВИТО, ЈЕР ЈЕ МАЛО КО УМЕО ДА ЧИТА... АЛИ, ТО НИЈЕ ДУГО ТРАЈАЛО, И ПОЧЕЛО СЕ СА ИЗМИШЉАЊЕМ СКРОВИТИХ НАЧИНА...

СПАРТАНЦИ СУ СВОЈА ТАЈНА ПИСМА ИСПИСИВАЛИ ОБИЧНИМ СЛОВИМА...

ЕВО НОВИХ ПИСМА...

...АЛИ НА ДУГИМ ТРАКАМА ОД КОЈЕ НАМОТАНИМ НА ДРВЕНУ ПАЛИЦУ. ПРИМАЛАЦ БИ ПИСМО НАМОТАО НА ПАЛИЦУ ИСТОГ ПРЕЧНИКА И ПРОЧИТАО ШТА МУ СЕ ПОРУЧУЈЕ...

ДРУГИ СУ НАЧИНИ БИЛИ СПОРИЈИ АЛИ ЈОШ СИГУРНИЈИ...

ЕВО МЕНЕ ГОСПОДАРУ, ВЕР САМ СТИГАО. У ВЕЗИ ЗАВЕРЕ ВАМ КОЈА СМ ПУРКУ...

ЧЕКАМ ЈЕ ВЕР ТРИ МЕСЕЦА... ДАЈ БРЖЕ... ГДЕ ЈЕ?

...ТУ ЈЕ. ИСПИСАНА ЈЕ НА МОЈОЈ ГЛАВИ. ЧЕКАО САМ ДА МИ КОСА ПОРАСТЕ ИЛИ САМ ПОЖУРИО ДО ВАШ...

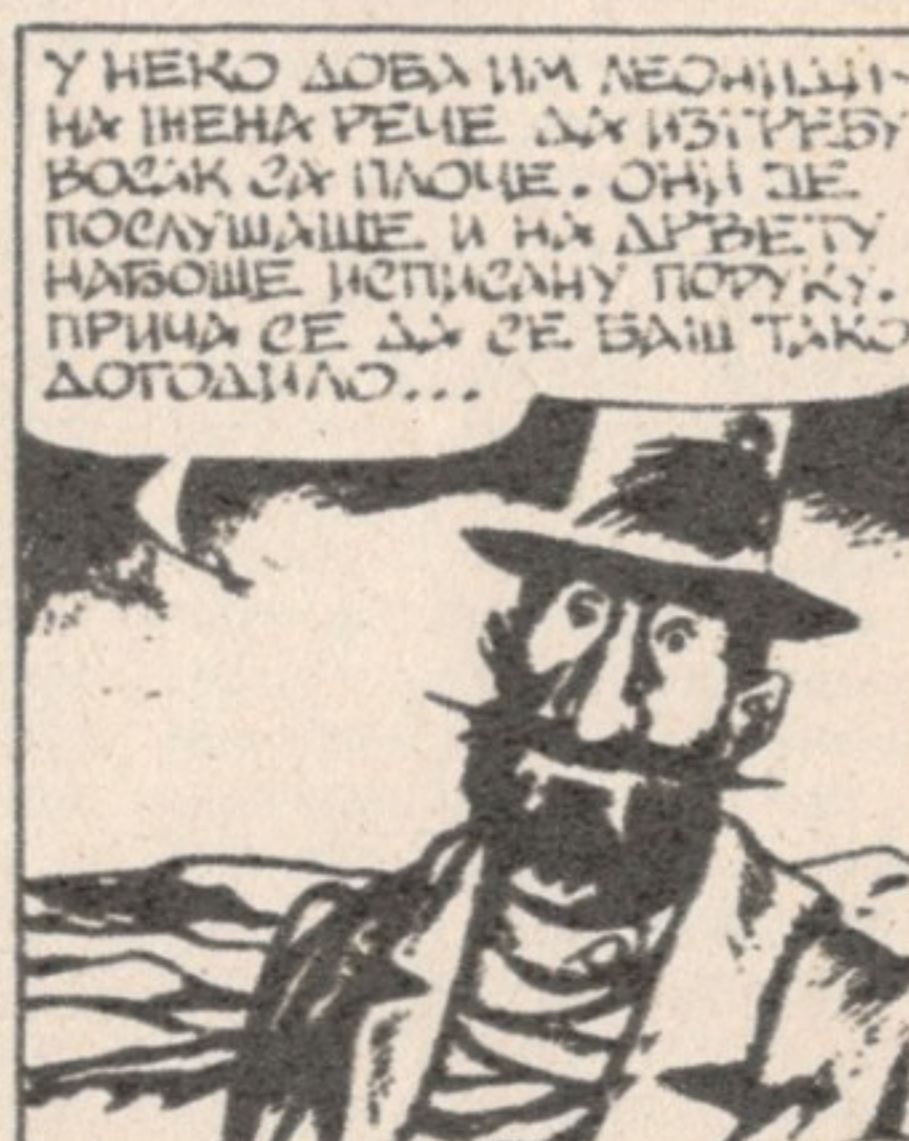

ДРУГОМ НЕКОМ ПРИЛИКОМ ДЕМАРТ ЈЕ ПОМОЋУ ПЛОЧЕ ПРЕВУЧЕНЕ ВОСКОМ ЈАВНО СПАРТАНЦИМА ДА НЕ БИТИ НАПАСНУТИ...

ШАЛЕ МЕ ДЕМАРТ...

КАД ЈЕ ПИСМО СТИГЛО, СПАРТАНЦИ СУ БИЛИ У ЧУДУ ЈЕР, ПИСМО ЈЕ БИЛО ПРАЗНО...

У НЕКО ДОБА ИМ ЛЕОНИД НАПЕНА РЕЧЕ ДА ИЗГРЕБУ ВОСКИ ЗА ПЛОЧЕ. ОНИ ЈЕ ПОСЛУШАШЕ И НА ДРВЕТУ НАВОШЕ ИСПИСАХУ ПОРУКУ. ПРИЧА СЕ ДА ЈЕ БИШ ТАКО ДОГОДИЛО...

И ОВАЈ СЕ НАЧИН ПИСАЊА ВРЕМЕНОМ РАЗВИЈАО. НАСТАЛО ЈЕ НА СТОТИНЕ ШИФРОВАНИХ ПИСМА И НЕВИДЉИВИХ МАСТИЛА. У СЛЕДЕКЕМ БРОЈУ: РИМСКИ ОБЈЕДИЊУЈУ ИСКУСТВА ПРЕДХОДНИХ ЦАРСТВА.

© АРАГАН БОСНИЈА 2018

СУПЕРБУБА

Циновски стубови за струју високог напона оборени на земљу, брана избушена као сито, потпуно уништен систем за наводњавање, а мало даље мост преко канала „слегнуо“ се и пао у воду. Призор из научнофантастичног филма? Не, већ стварност коју су затекли међународни стручњаци позвани у помоћ да учине нешто у делти реке Ебре на источној обали Шпаније. Кривац? Најезда нападача који су стигли с оне стране океана и добили име „црвени из Луизијане“. Милиони ових речних ракова, који на жалост нису јестиви, потпуно су опустошили пиринчана поља Шпаније, а све зато што је, пре тринаест година, један узгајивач ракова увезао неколико примерака – „да проба с њима посао“.

Данас је цело Иберијско полуострво заражено „црвенима“. Узалуд сва залагања научника, узалуд бацање из авиона тона и тона инсектицида фолитиона, ништа не може да заустави њихово напредовање. Већ су прешли и француску границу и харају у петнаест округа, а ових дана очекује се и њихова инвазија на пиринчана поља Камарге од чега се узгајивачима диже коса на глави. Али, нико не може да им помогне – пред овом кугом 20. века сви беспомоћно шире руке.

Пресећи САД напола

Најезде штеточина постојале су, наравно, одувек (скакавци се већ у Библији помињу као 8. божија казна), али су у наше време добиле катастрофалне размере: нападачи више не морају да пешаче или лете, сад се возе и то бесплатно. Захваљујући копненим и поморским линијама зачас могу да стигну с једног на други крај света. Скривени у бродском спремишту, прилепљени за труп лађе, у коферима несавесних путника или као бегунци из експерименталних лабораторија, тек они се појављују тамо где никад не би стигли без човекове помоћи. А кад се нађу изван своје природне средине и далеко од природних непријате-

После скакаваца, термита и губара појавила се и минијатурна мушица чије гвоздене чељусти међу све на шта наиђу. До сада је обрстила целу Калифорнију, а нико јој не може ништа. Научници су изјавили да никад нису чули за њу!

ља, множећи се пакленим темпом одједном се од обичних, безазлених врста претварају у незадрживе освајаче који без милости уништавају све на шта наиђу.

Највећу узбуну у САД изазвале су пчеле-убице које сада већ прете Тексасу пошто су пре тога освојиле цео јужноамерички континент, изазвале смрт 200 особа и потпуно уништиле производњу меда. А све је почело кратком новинском вешћу: 26 матица увезених из Африке побегло је из једне бразилске лабораторије. „Странкиње“ су одмах почеле да се укрштају с домаћим трутовима и захваљујући невиђеној плодности и муњевитом ширењу од три до пет стотина километара годишње, почеле да се роје по читавој Амазонији а затим и целом континенту, свуда сејући страх и трепет јер су врло агресивне. Нападају све што им смета, људе и животиње, уједају десет пута више од својих рођака! Како су борбене, зачас уклањају своје ривале сводећи на нулу производњу меда. Страх који изазивају код јужноамеричких пчелара толики је да они чим примете да је кошница „заражена“ беже од ње као од куге.

Ни америчке власти више не знају шта ће: пројекат да се остави читав један појас необрађене земље који би пресецао земљу од истока према западу и тако спречио

напредовање пчела-убица на север напуштен је у корист систематског уништавања ројева. Без успеха. Изгледа да их засад, док се не привикну, само хладноћа спречава да се не прошире све до Аљаске.

1 км годишње

Америка доживљава још једну пошаст. То су пројдрљиви пужеви *Achatina felica*, невиђени рушитељи и уништитељи. Почело је тако што је некоме пало на памет да продаје ове пужеве као кућне љубимце.

Посао је у почетку цветао, али ускоро су „љубимци“ почели да праве ршум. Ем се множе као луди, ем једу све што је зелене боје. Резултат: уништили су флору на целој Флориди и паци-

форнији поврћа у вредности милијарду и по долара! Буквално ниједна повртарска култура није била поштеђена пред њиховим ситним али као челик јаким вилицама које међу ли међу. Ниједан од познатих инсектицида на њих не делује, а као врхунац бруке одјекнула је изјава научника да никад нису чули за ову мушицу!

Људи су савршено немоћни и на великом језеру Мичиген где је пругаста дагња *Dreissensia polymorpha* изабрала да се настани. Тачно се зна и кад – 1986. Стигла је залепљена за труп једног канадског

фичким острвима.

Мада не пређу више од једног километра годишње, то надокнађују тиме што се крећу у колонама од стотина хиљада јединки. Уништавају подједнако поља и усеве као и фасаде зграда налазећи у кречу преко потребан калцијум, а друмове претварају у права клизалишта изазивајући на десетине саобраћајних удеса. После велике кампање уништавања Флорида је 1965. привремено могла да одахне. Цена: три пуне године одржан је „санитарни кордон“ око захваћене зоне и потрошено 4,2 милиона долара. Сада је, међутим, све по старом.

Монструм из Мичигена

Не тако давно је у САД, где сваке године 15 одсто летине униште разне штеточине, стигла још једна нова која је изазвала праву панику – „супербаг“ је један од најстрашних пљачкаша које је Нови свет икад упознао. Ова минијатурна мушица која је 1980. стигла са Средњег истока пождерала је прошле године у Кали-

трговачког брода и одмах изазвала немишљено расуло: само за неколико месеци најприлагодљивији створ на свету отерао је све друге врсте, закрчио канале, запушио канализационе цеви, уставе и бране. Да се не би потпуно парализовали главни трговачки путеви света, за протеклих десет година утрошено је 15 милијарди долара!

На Новом Зеланду преко 70 милиона опосума буквално растура ову земљу. Одгајивачи су их увезли због лепог крзна на коме су неко време зарађивали девизе, али мали глодари су им се осветили. Данас они сваког дана пождеру 20.000 тона биља, а успут још преносе и опасну говећу туберкулозу. Ни стотине хиљада ловокрадица више нису у стању да зауставе ово зло. Власти су одлучиле да крену на

Новозеландска катастрофа може се упоредити с инвазијом зечева на Аустралију: у оба случаја одсуство природног непријатеља изазвало је праву демографску експлозију дошљака. Наиме, ловци су на шести континент 1859. увезли 12 парова зечева да се мало „забаве“, али им је ускоро забава пресела – данас их има око 800 милиона!

Давитељ с лепим именом

Сам врх топ-листе биљака штеточина заузима водени зумбул који је увезен из Бразила због своје лепоте, а онда постао права „гангрена“ за педесетак река на пет континената. Или: које прекрива

„тепихом“ дебелим и два метра, практично их остављајући без кисеоника. Ко би посумњао у кисељачу са три листа, ситну биљчицу која личи на детелину. Научници су је донели у Ботаничку башту града Алжира одакле се раширила по целој северној Африци, а онда у јужној Европи. Њен цвет, врло богат оксалном киселином, учинио је неплодним милионе хектара пашњака и отровао животиње.

Међутим, ни последња пошаст која је задесила Средоземно море *Coleira taxifolia* није изазвала претерано узбуђење. Ова алга са „пипцима“ која расте супербрзо, чак и до шест центиметара дневно, потпуно је обесхрабрила и највеће оптимисте међу научницима. Она реагује једино на ручно (!) чупање и поливање топлим водом (од 40-90° C). Хоће ли зелена флуоресцентна алга затровати једно од најосетљивијих мора, а са њим пореметити и његов изванредан екосистем?

Није више довољно деловати после – кажу научници. Треба нешто учинити пре но што се зло деси. Зато је сада у припреми доношење једног

међународног закона који би забранио увоз егзотичних врста као „трансфер биљних и животињских врста из једне географске области у другу“. Али, пре но што се међународна заједница сложи и донесе овај закон, ко зна колико ће још штете бити нането и колико ће врста нестати пред овим освајачима без милости?

В. Милићевећ

непријатеља отровом из ваздуха, што је дало успеха на северу острва, али еколози су подигли немишљену галаму сматрајући акцију врло опасном. И у праву су.

Од самог почетка основни мотор групе „Van Gogh” је Звонко Ђукић, који је још од времена када су се 1986. појавили са првим албумом показивао непресушну веру у оно што раде. Тада су били квинтет да би у време другог албума „Свет је мој” из 1991. постали квинтет, а Звонко је преузео и улогу певача.

Трећа најновија плоча под називом „Страст” представља их као три.

– Између прве и друге плоче била је пауза од четири године и то је време када сам покушао да одустанем. Међутим, није ми се дало, бављење музиком осећам као нешто неопходно. Чак

сам се спаковао, отишао у Америку с намером да тамо останем, али када сам се нашао очи у очи са тим тешким начином живота, у смислу непознавања тла и облака, схватио сам да тамо могу да будем само туриста. Јер, без обзира на све, оно што припада мени и чему припадам ја овде је. Зато је и урађен трећи албум пошто осећам да имам још штошта да кажем. Не жалим се људима, не певам о болу и патњи.

Изабрали смо нови пут који је помало агресиван, бар музички. Сматрам да није време лаганих песама и балада јер све што се око нас дешава питање је стреса и страха. Мислим да је људима потребнија страст и агресивнија музика јер тако могу да сузбију околни притисак. Балада може да буде тренутни лек за опуштање и бежање од стварности, али

чини ми се да је позитивна агресија са наше плоче боље решење да се лакше поднесе све ово што нам раде неки, не знам ни сам одакле.

Радећи на десет нових песама, Звонко је унео промене у звук групе. Уз основну инструменталистичку тројку додао је дувачку линију, а и сам начин певања је много модернији.

– Ово је прва плоча коју смо урадили без икаквог кокетирања са медијима не размишљајући шта ће о њој рећи критичари. Радили смо је као живи албум, само без присуства публике. Пробали смо да музици неусиљено дамо један нови ток. Јер, сит сам примедби да наша прва плоча личи на „U2” или „Екатарину Велику”. Занима ме под који ће правац да подведу ову плочу.

Наравно, свестан сам да је плоча блиска тренутном

светском тренду, бар по начину размишљања као што то раде „Red Hot Chili Peppers”. На ту промену вероватно је утицао и боравак у Америци где смо направили спот за песму „Страст” која се најпре појавила у оквиру пројекта „С оне стране дуге”. На том споту се, поред чланова групе, појављују и Љуба, мој брат који је свирао у „Електричном оргазму”, Марина Перазић са кћеркицом и њен муж Фирчи који је свирао бубњеве у групама „Луна”, „Екатарина Велика”, затим Жика Тодоровић и још доста људи који су давно отишли и нашли своје место у Америци.

На крају је испало да је спот подсећање на слику Београда с почетка осамдесетих година. А решио сам да свака песма са ове плоче добије свој спот јер смо их намерно оставили недоречене и оне тек уз спот постају целина.

Управо због тога што је свака песма остављена без логичног краја, плоча не може да се схвати после првог слушања, али ми смо хтели да укажемо на неку срећу која постоји у нама. Нисмо се упуштали у политику јер нас то не занима, покушали смо да направимо оружје које није пушка, да се боримо против сурове стварности и пробудимо енергију код публике.

Наравно, све то не можемо сами, али, срећом, извршни продуцент нам је музичка кућа „Пауновић”, управо људи који су директно везани за рокенрол. Поред тога, нисмо имали стандардне госте чија би популарност била искоришћена за наше истицање, пратеће вокале певали смо сами изузев што нам је на две песме помогла Марија Михајловић. Ту су се, затим, нашли Рамбо Амадеус, Антон из „Партибрејкерса” и Пера Џо, који су навраћали до студија да виде шта радимо.

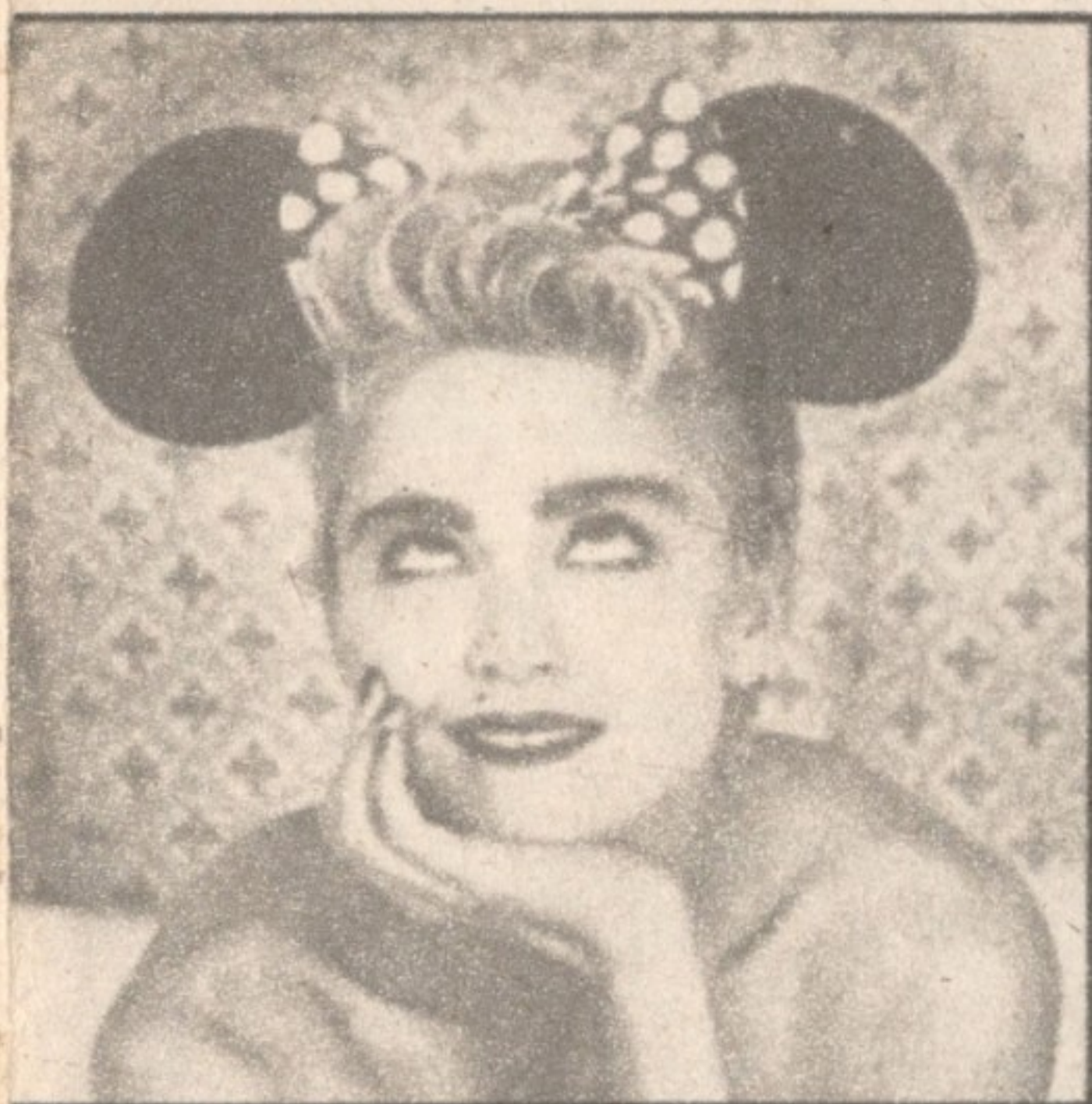
Промену стила много су помогли Фреди и Марко из „New Age banda” који су били задужени за дувачке инструменте. Ако овај звук и присуство труба подсети на „Дисциплину кичме”, то је за нас плус јер је Која много учинио да се у овој музици неке ствари први пут десе. Али, то не значи да нам је Која био узор јер би то било исто као кад би се Драгачевским трубачима приписало да раде по узор на Џејмса Брауна.

Петар Јањатовић

КАРИЈЕРЕ:
„Van Gogh”

СРЕЋА ЈЕ У
НАМА

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ

JUSTIFY MY LOVE

I wanna kiss you in Paris
I wanna hold your hand in
Rome

I wanna run naked in a
rainstorm

Make love in a train
cross-country

You put this in me
So now what, so now what?

Wanting, needing, waiting
For you to justify my love
Hoping, praying
For you to justify my love

I want to know you
Not like that
I don't wanna be your mother
I don't wanna be your sister
either
I just wanna be your lover
I wanna be your baby
Kiss me, that's right, kiss me

Wanting, needing, waiting
For you to justify my love
Yearning, burning
For you to justify my love

What are you gonna do?
Talk to me - tell me your
dreams
Am I in them?
Tell me your fears
Are you scared?
Tell me your stories
I'm not afraid of who you are
We can fly!

Poor is the man
Whose pleasures depend
On the permission of another
Love me, that's right, love me
Wanting, needing, waiting
For you to justify my love
I'm open and ready
For you to justify my love

Текст и музика:
Мадона и Лени Кравиц
Изводи: Мадона

ОПРАВДАЈ МОЈУ ЉУБАВ

Желим да те љубим у Паризу
желим да те држим за руку у
Риму

желим гола да јурим по
пљуску

Да водим љубав у возу дуж
целе земље

Усадио си ми то
И шта сад, и шта сад?
Желим, треба, чекам
на тебе да оправдаш моју
љубав

Надам се, молим
за тебе да оправдаш моју
љубав

Хоћу да те упознам
не било како
Не желим да будем твоја
мајка

Нити желим да будем твоја
сестра
Само желим да будем твоја
љубав

Желим да будем твоја драга
Пољуби ме, то је у реду,
пољуби ме

Желим, треба, чекам
на тебе да оправдаш моју
љубав

Жудим, горим
за тобом да би оправдао
моју љубав

Шта ћеш урадити?
Причај ми - реци ми своје
снове

Јесам ли и ја у њима?
Реци ми своје зебње
Јеси ли уплашен?
Реци ми своје приче
Не бојим се да сазнам ко си
Ми можемо полетети!
Јадан је онај
Чија задовољства зависе
Од дозвола другог
Воли ме, то је у реду, воли
ме

Желим, треба, чекам
на тебе да оправдаш моју
љубав

Отворена сам и спремна
за тебе да оправдаш моју
љубав

• МУЗИЧКА ПОШТА •

Драги Забавнице,
Објави биографију
Елиса Купера и списак плоча
које је издао.

Ненад из Лознице

Право име му је Винсент
Демон Фурније а рођен је 4.
фебруара 1948. године у
Детроиту. Са другарима из
школе 1965. основао је групу
„Earwigs“ и претежно су сви-
рали музику група „Rolling
Stones“ и „Who“. Следеће го-
дине основао је групу „Spi-
ders“ са гитаристом Гленом
Бакстоном, клавијатуристом
Мајклом Брусом, бубњаром
Нилом Смитом и басистом
Денисом Данавејем. Није им
ишло најбоље, па су се 1968.
преселили у Холивуд, назва-
ли се „The Nazz“, али су саз-
нали да већ постоји група са
истим називом и коначно се
одлучили за име „Alice Co-
oper“. Дебело нашминкани и
извикани као најгора група у
крају привукли су Френка
Запу и он им је за своју дис-
кографску кућу објавио ал-
буме који, међутим, нису
привукли нарочиту пажњу.

Тек када су се вратили у
Детроит и почели сарадњу
са продуцентом Бобом Езри-
ном, дошло је до првих хит
синглова. Користивши еле-
менте театра апсурда, Елис
је успео да шокира публику.
На сцени је кидао лутке, као
реквизите користио вешала,
електричну столицу, појав-

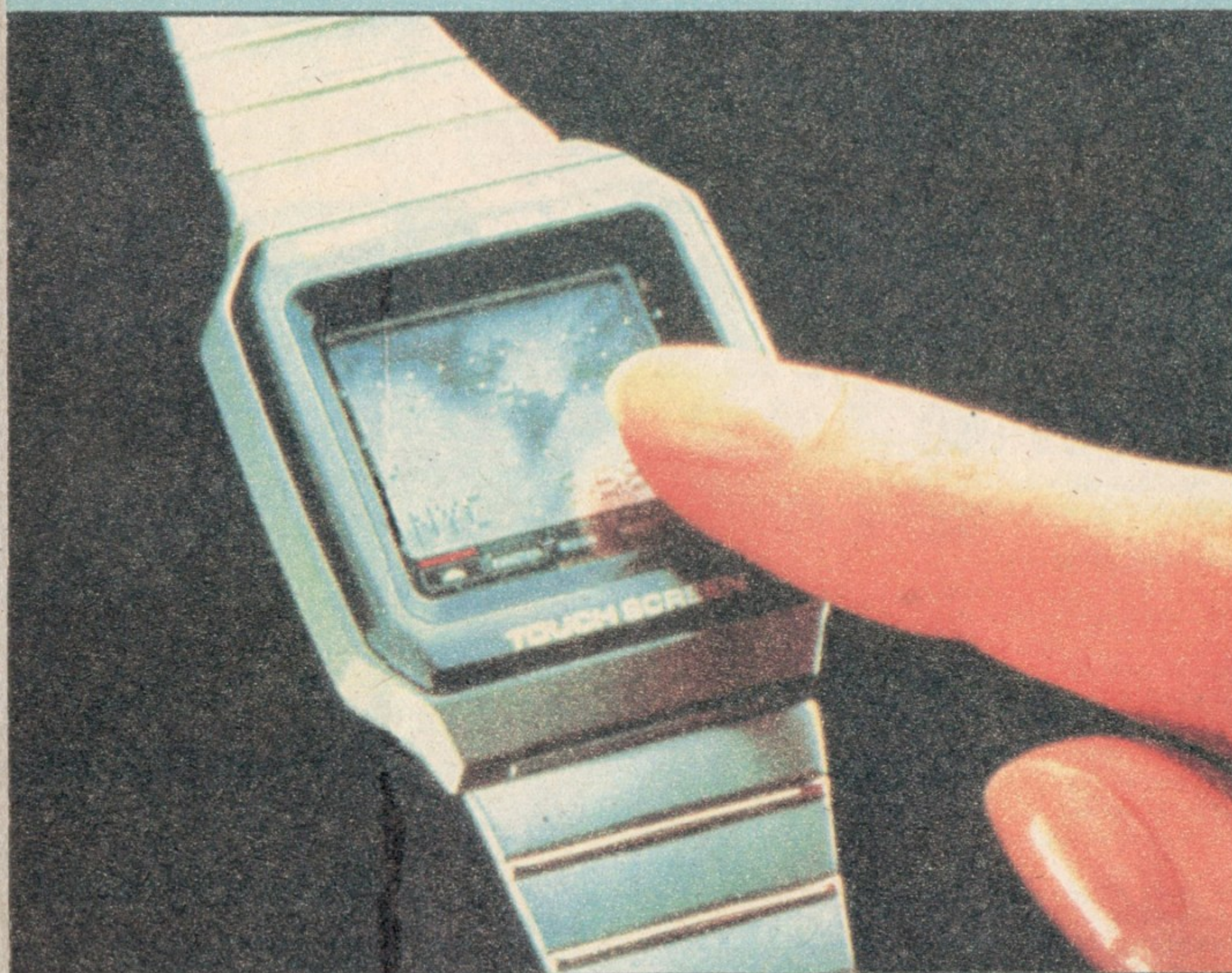
љивао се са змијама око
врата и тако су убрзо поста-
ли врхунска комерцијална
атракција.

Почетком 1974. отпустио
је све чланове и почео да
свира са музичарима који су
претходно радили са Лу Ри-
дом. Но, није успевао да по-
врати стару славу и постепе-
но се претворно у сопствену
пародију. Са новом прате-
ћом групом наступио је први
пут 1978, али је убрзо оти-
шао у болницу да се лечи од
алкохолизма. Популарност
је повратио захваљујући му-
зици за филм „A Nightmare
On Elm Street 2“, а у епизод-
ној улози појавио се у Кар-
пентеровом „Принцу таме“
као и у филму „Фреди је
мртав“.

Дискографија: „Pretties
For You“ (1969), „Easy Action“
(1970), „Love It To Death“
(1971), „Killer“ (1972), „Scho-
ol's Out“ (1972), „Billion Dollar
Babies“ (1973), „Muscle Of
Love“ (1974), „Alice Cooper's
Greatest Hits“ (1974), „Welco-
me To My Nightmare“ (1975),
„Alice Cooper Goes To Hell“
(1976), „Lace And Whiskey“
(1977), „The Alice Cooper
Show“ (1978), „From The Insi-
de“ (1978), „Flush The Fashi-
on“ (1980), „Special Forces“
(1981), „Zipper Catches The
Skin“ (1982), „Dada“ (1983),
„Constrictor“ (1986), „Raise
Your Fist And Yell“ (1987),
„Trash“ (1989).

КОМПЈУТЕР ОКО РУКЕ

ОНИ СВЕ ЗНАЈУ - ЧАК И КОЛИКО

ВРЕМЕ И НОТЕС

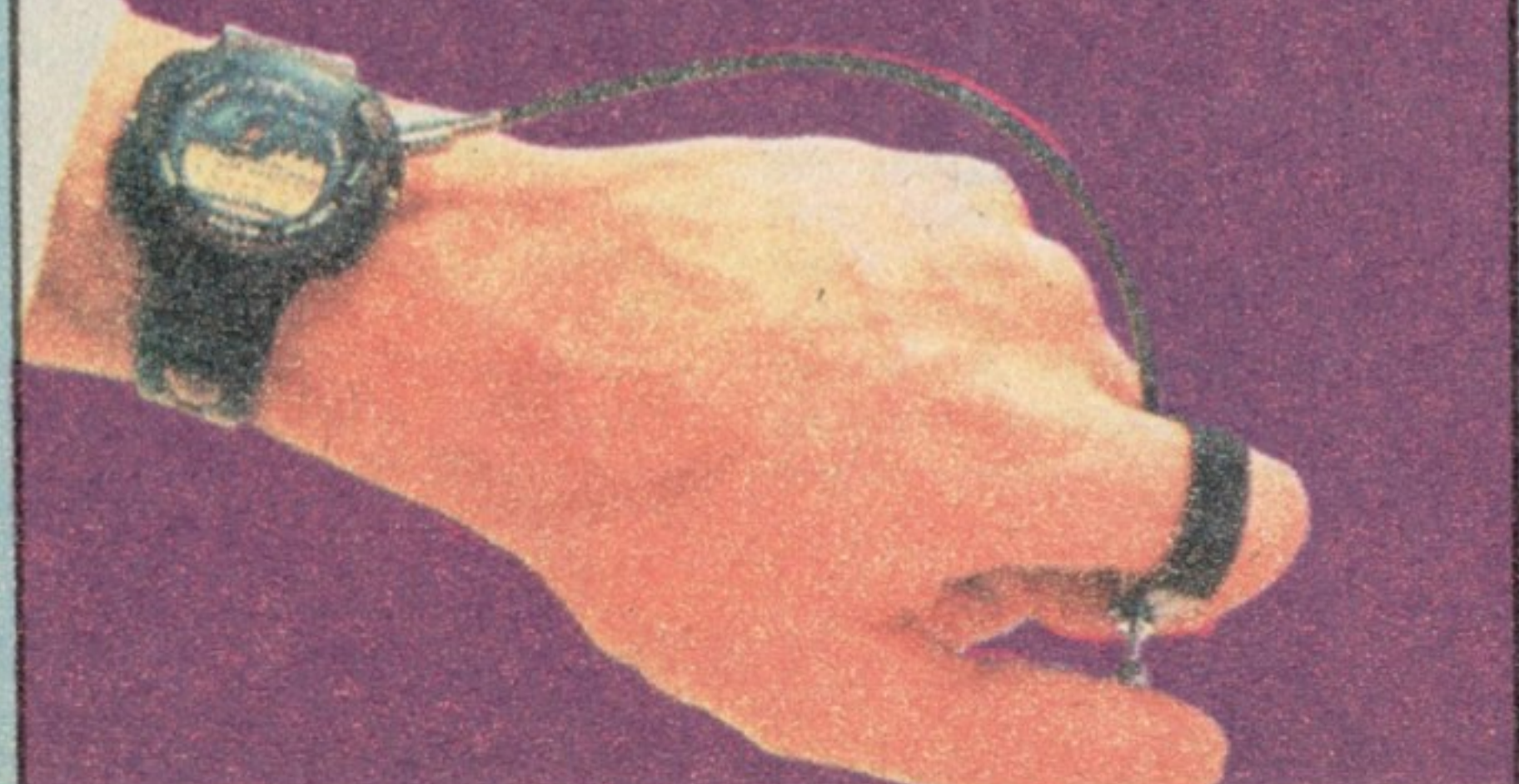
Довољно је само прстом дотаћи екран овог часовника и на њему ће се појавити карта света са тачним временом у одређеној земљи.

Веома сличан овоме је и часовник који је у ствари прави правцати компјутер. У његовој меморији може да се нађе 120 телефонских бројева, затим адресе, датуми и разне важне „забелешке“.

Стари механички ручни сатови могли су да касне или журе и по неколико минута, а да нам то нимало не смета. Међутим, оног тренутка када је стигао кварцни часовник и зупчаници и опруге замењени кварцом и интегралним колом, овакве грешке постале су недопустиве. Рецимо, један такав часовник осредњег квалитета греша тридесетак секунди месечно, док онај бољи највише десет секунди годишње. И не само то.

У израду сатова прсте је умешала микроелектроника и компјутерска техника, интегрална кола постају све мања, чипови све моћнији, а ручни часовници престали су да нам показују само време и датуме. Поред тога што су постали будилници и подсетници, оглашавали се зујањем, пиштањем или неком пријатном мелодијом, нови компјутери часовници на екранима од течног кристала својим власницима нуде разноврсне драгоцене податке. Они бележе и памте спортске резултате, воде бригу о нашем здрављу, служе као нотеси, телефонски именици, кредитне картице, барометри и још много тога.

Овај часовник има даљинску команду. Притиском на дугме бројке које се смењују на екрану брзином хиљадитог дела секунде зауставиће се.

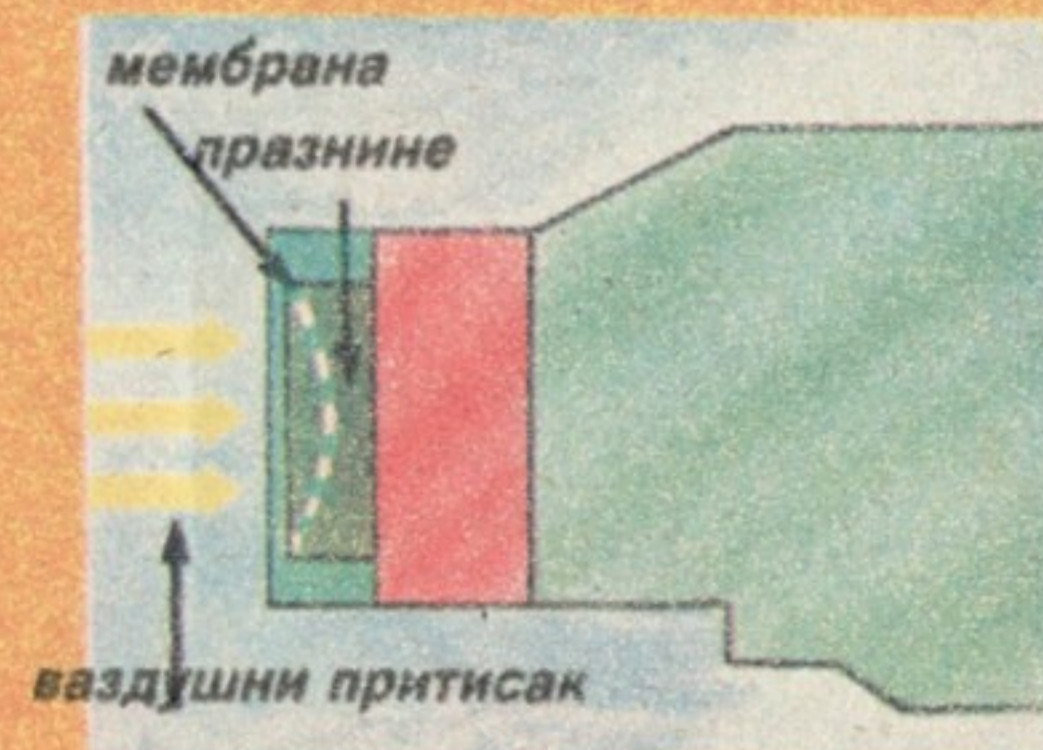

ЕЛЕКТРОНСКИ БАРОМЕТАР

Избочина која се налази с леве стране сата је мали, али прецизни мерач притиска ваздуха и воде. Кас што се на цртежу види, ваздух или вода врше притисак на мембрану. Промене кривине мембране зависе од притиска ваздуха или воде. Пиезоелектрични кристал, који има својство да се наелектрише под дејством механичких деформација, претвара их у електричне импULSE, а компјутер у бројеве.

Подаци о промени притиска уносе се у меморију. На основу праћења свих промена могуће је направити метеоролошку прогнозу.

Сат служи и за мерење дубине воде као и одређивање надморске висине.

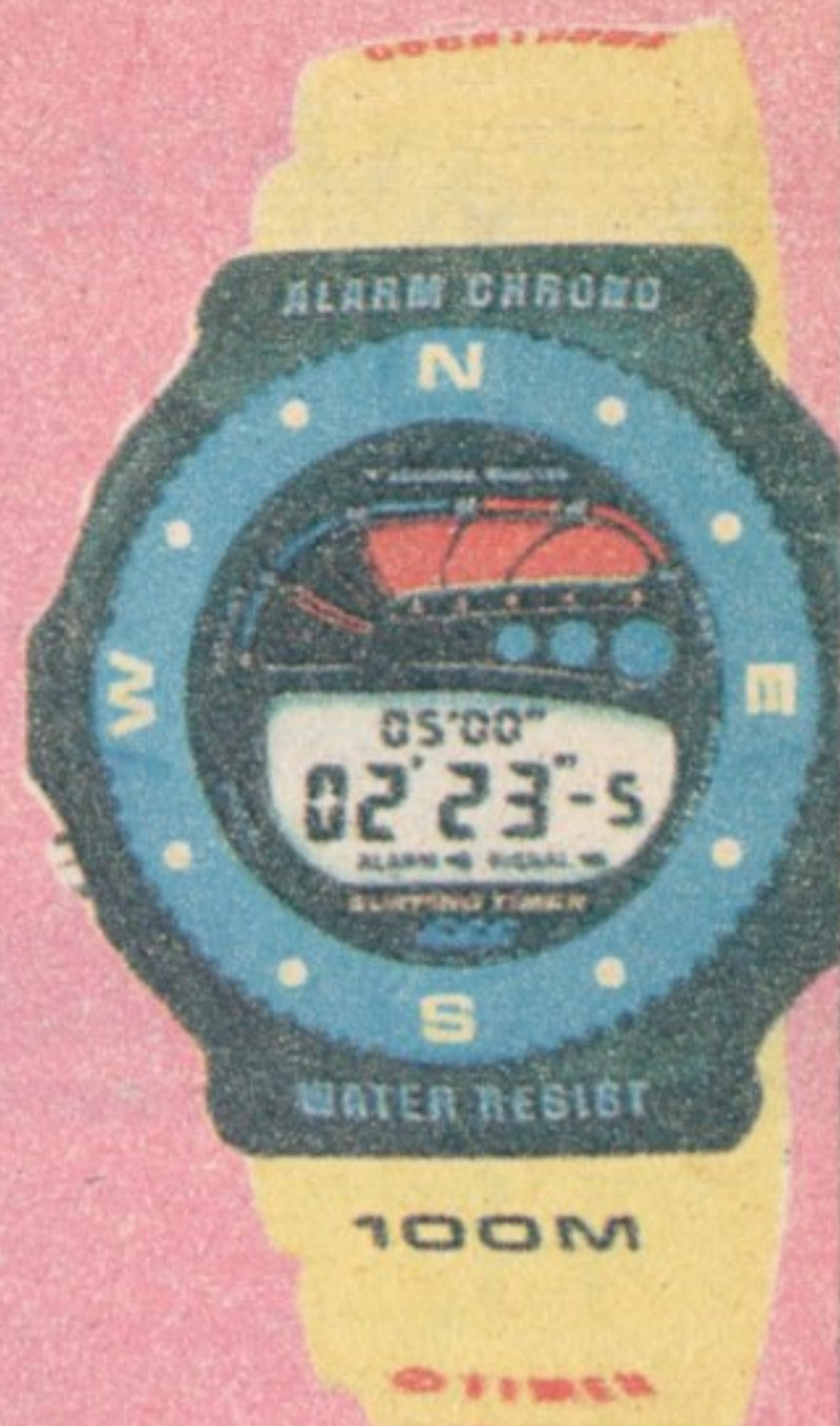
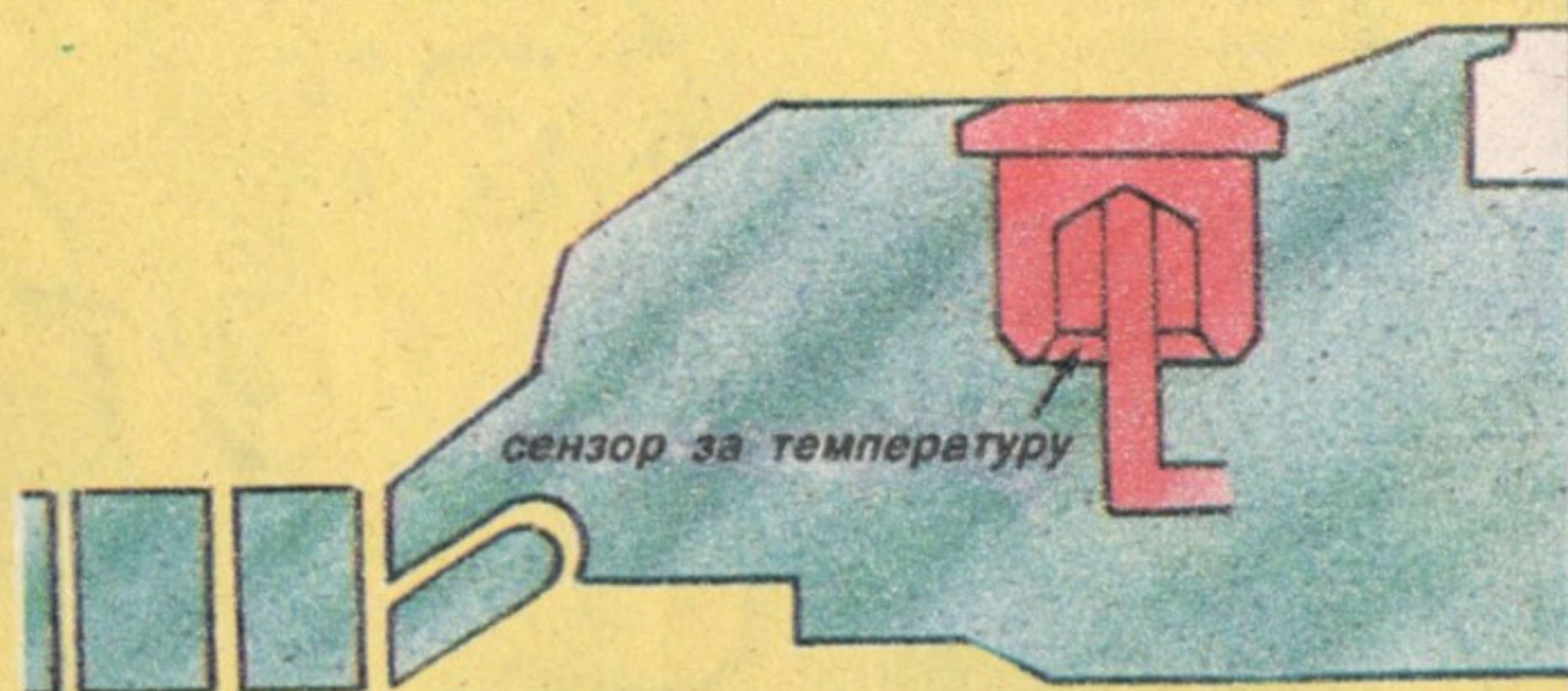

КО ЈЕ САТИ

МЕТЕОРОЛОШКА МЕМОРИЈА

Овај часовник је први корак ка сопственој малој метеоролошкој станици. Поред атмосферског притиска он из часа у час, у периоду од 24 сата, бележи температуру. Тако је могуће направити кривуљу температурних промена у одређеној области и периоду. Поред тога, меморија компјутера има средње дневне и ноћне температуре у двадесет три области широм света. Справица омогућава власнику да кад год пожели, сазна која је температура, рецимо, у Ванкуверу, Дубаију или Буенос Ајресу.

ЗА СПОРТИСТЕ

Електроника никако не заборавља спортисте. Часовник лево, поред многих других функција, може да ради и „уназад“: одбројава десет секунди пре старта трке и аутоматски се зауставља у тренутку старта.

Овај десно намењен је свима који су у сталној трци за личним рекордима. Ко се бави пливањем, џогингом, бицилизмом има у компјутеру забележене податке о постигнутим резултатима у протеклих педесет дана. Часовник компјутер помаже му тако да подеси темпо и учесталост тренинга.

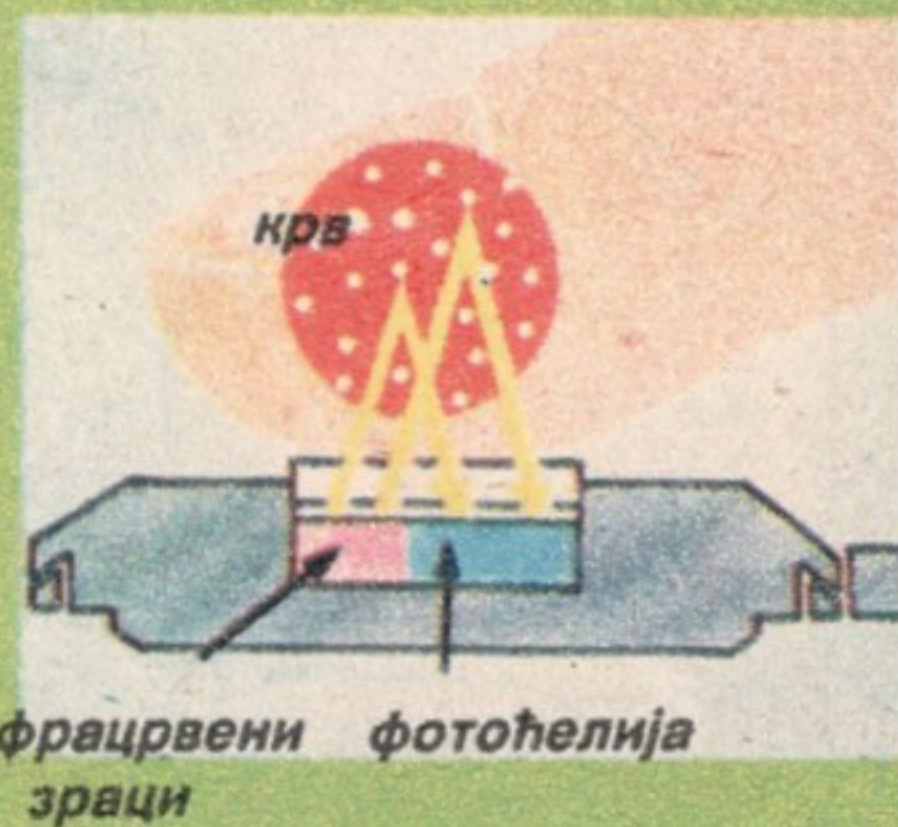
КРЕДИТНА КАРТИЦА

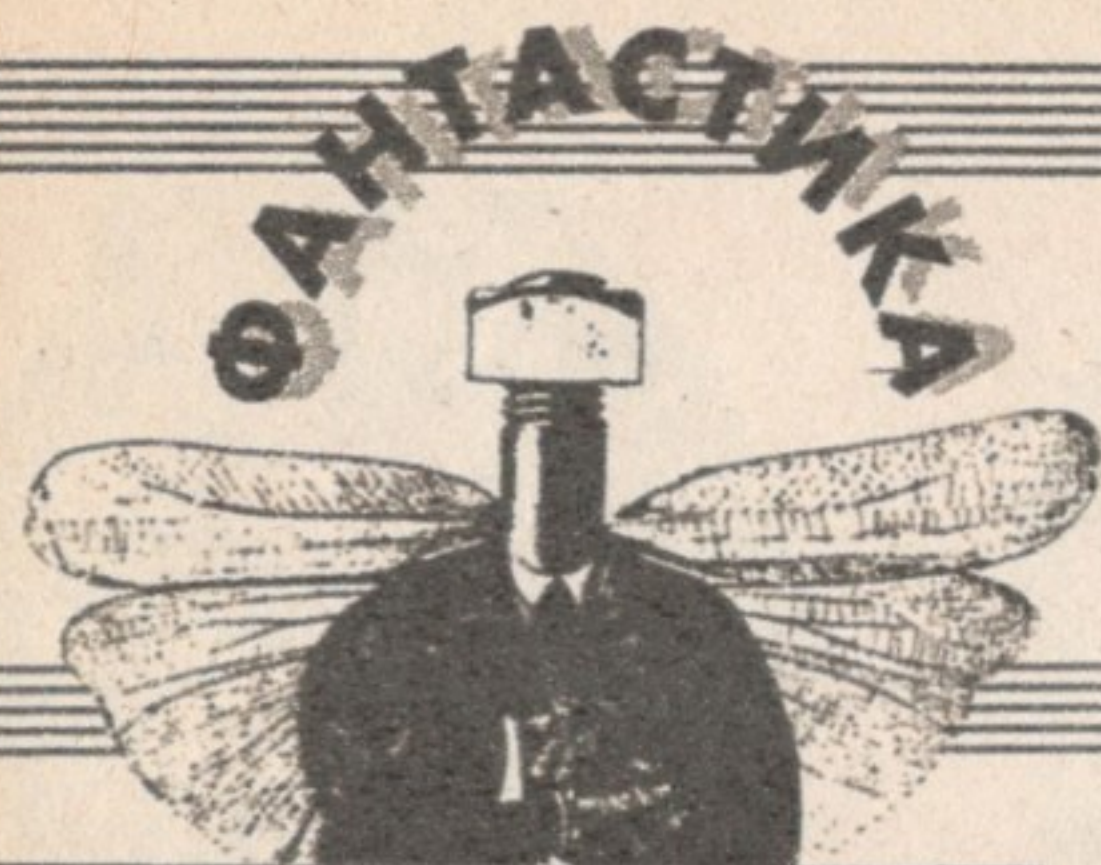
регистратор који даје податке о цени одређене услуге. У сату се налази нека врста електронског „новчаника“ из кога регистар „извлачи“ своту коју треба платити.

Ручни сат може да буде и кредитна картица. Довољно је прислонити га уз нарочити

ЛЕКАР НА РУЦИ

Ова направа која се носи око ручног зглоба у стању је да „прегледа“ наше тело и измери број срчаних откуцаја, па тако брине о нашем здрављу. Као што цртеж показује, извор инфрацрвених зрака упућује их ка прсту. Они пролазе кроз кожу а затим се одбијају о честице гвожђа у хемоглобину крви. Број честица је већи када крв из срца стиже у периферне делове тела. Фотоћелија сакупља одбијене зраке и претвара их у електричне импулсе. Сваки повећани број одбијених зрака одговара једном откуцају срца. Ови подаци убацују се у меморију компјутера, па је у сваком тренутку могуће упоредити срчане откуцаје са нормалним или оним измереним претходног дана. Тако је лако уочити сваки поремећај у срчаном ритму.

Уређује
др Зоран Живковић

МИЛАН ДРАШКОВИЋ

ШТО ДАЉЕ ○

Неко га је дрмусао и будио из најслаћег сна. Збуњено је отворио очи, а онда затрептао од млаза светлости из батеријске лампе.

– Шта...? – изустео је буновно.

– Пробудите се, Корнишу! – нестрпљиво ће нечији страни глас.

Сањиви човек у кревету згрчи тело спреман на скок. Становао је сам у својој кући, заспао је сам, а сада га неки уљез буди у глуво доба ноћи.

– Ништа не покушавајте! – предухитри га непознати. – Најпре се расаните и устаните, а онда ћемо разговарати. А можете ме, као добар домаћин, понудити кафом. Пријаће и вама.

Корниш опсова у себи, али одлучи да послуша незнанца.

– Склоните то светло – рекао је пригушујући бес. То му је успевало лакше него другима јер су дуге године тренинга усавршиле код њега моћ самоконтроле.

Непознати скрену млаз из батеријске лампе са кревета.

– Још једном истичем: не чините ништа непромишљено – рече тајанствени гост наглашавајући речи. – Имам гасни пиштољ, али не бих волео да га употребим. Кад вам будем

објаснио о чему је реч, биће вам јасно да је време за обојицу важан фактор.

Ово постаје још и занимљиво, помисли Корниш устајући из кревета. Обукао је кућни огртач зурећи у силуету мушкарца пред собом.

– Ко сте ви? И како сте, забога, ушли? – упитао је више заинтересовано него љутито.

– Поверење за поверење – рече непознати гласом као да се забавља. – Зовем се Питер Ортон, али сигуран сам да вам моје име ништа не говори. А што се тиче мог уласка, истина је да ваша кућа има компјутерски систем, но, ми смо успели да сазнамо шифру. И тако, ево ме овде.

– Занимљиво – суво ће Корниш. – А ко сте то „ми“?

– Полако – Ортон се насмеја. – Пређимо у трпезарију.

Корниш слегну раменима и изађе из собе. Отворио је врата трпезарије и упалио светло. Ортон га је пратио на одстојању.

Домаћин укључи апарат за кафу па осмотри чудног госта који лежерно приђе столу. Био је средовечан човек, темељно грађен, кратко подшишане смеђе косе. Мирно је узвратио испитивачки поглед. У десној руци имао је гасни пиштољ циви немарно окренуте ка поду.

Корниш стави две шоље с кафом на сто, па седе насупрот тајанственом госту.

– Причајте – рекао је и отпио гутљај кафе.

– Знамо све о вама – поче Ортон. – Џеф Корниш: 38 година, брачно стање: разведен, један од најбољих астронаута, учесник прве људске експедиције на Марс...

– Лепо – одврати Корниш палећи цигарету. – А сада бих могао да чујем нешто и о вама...

– Представник сам организације која се зове „Нови свет“.

– Никад чуо – примети Корниш.

– Не би ни било добро да сте чули. Укратко, има нас око хиљаду чланова и организовани смо на принципу највеће тајности. Има нас свих професија и специјалности...

– А која је ваша специјалност?

– Ја сам телепат.

Корниш изви обрве.

– Занимљиво. Претпостављам да је ова посета у вези с том вашом способношћу?

– Тачно. Потребни сте нам Корнишу.

– Рекли сте малопре да међу вашим члановима...

– Не будите иронични! – пресече га Ортон. – Јесте, међу нашим члановима има и астронаута, али ви сте најбољи. Сувише је тога уложено да бисмо смели да ризикујемо.

– Ласкате ми. Но, добро, очигледно је да сте чврсто решили да прошетате свемиром... Зашто?

– Право питање. Зато што ће за мање од месец дана ова наша дивна планета постати пакао – почеће нуклеарни рат! Није то само моја визија, још неколико чланова са паранормалним способностима потврдило је да је то сурова истина која се не може спречити.

Збуњени Корниш није знао шта да мисли. А гост, изнена-

Δ ЗЕМЉЕ

да и нервозно, пређе неколико пута руком преко чела.

– Шта вам је, Ортоне?

– Осећам неку опасност... Не могу да се концентришем – изустио је збуњено. Онда се пренуо и одлучно наредио:

– Спремите се. Узмите само најнеопходније ствари. Морамо да пођемо што пре.

Четврт сата касније изашли су из куће. Било је тачно два сата после поноћи. Кренули су кроз пространи врт ка удаљеним светлима улице. Корниш је ишао први, суморног расположења, носећи путну торбу.

Из близине севну пламен.

Ортон се занесе и без гласа сруши на пошљунчану стазу.

Из мрака се појавише двојица људи.

– Стигли смо у последњи тренутак – рече један од њих. Корниш спази пиштољ у његовој руци.

– Ко сте ви? Полиција? – упитао је збуњен наглим обртом.

– Не, Корнишу – одговори човек с пиштољем. – Претпостављам да вам је тај човек већ објаснио неке ствари. Слутим да је он припадник неке нама сличне организације, али ово је тренутак кад се мора мислити само на себе. Ми представљамо организацију „Феникс“ и чврсто смо одлучили да скори нуклеарни рат дочекамо што даље од мајке Земље. Свемирски брод чека спреман да полети ка звездама. Пођите с нама!

Илустровао: Добросав Боб Јанковић

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа, дајемо вам решења сврстана по азбучном реду. Ви треба да их сместите у лик водоравно и усправно. Уколико сте све добро урадили, у првом усправном ступцу добићете име и презиме наше младе глумице са слике.

Н	О	С	Т	Р	А	В	А	М	У	С	●	Н
А	Б	Е	Р	А	Т	О	Р	И	●	Т	Л	А
Т	Р	П	Е	Т	И	●	А	К	В	А	●	П
А	Л	А	М	А	Н	И	●	С	Е	Т	Е	Р
Л	А	Р	А	●	А	С	Т	Е	Р	И	К	С
И	Т	А	●	И	●	К	О	Р	О	В	И	Т
Ј	И	З	А	К	Р	А	Б	И	●	П	А	
А	Т	И	К	●	Т	Р	И	●	А	Т	А	К
Л	И	Ј	Е	Ж	●	И						
И	●	Е	Р	А	Т	О						
У	В	●	И	А	А	Т						
А	Р	Г	●	А	Л	●						
Н	А	Р	И	●	И	У						
И	Т	А	Л	И	Ј	А						
Н	А	Л	И	М	А	К						

АБЕРАТОРИ, АКВА, АКЕРИ, АЛ, АДАМАНИ, АРА, АРГ, АС-ТЕРИКС, АТАК, АТИК, АТИНА, ВЕРОНА, ВРАТА, ГРАД, ДО-ЕНИПА, ЕРАТО, ЖАНА, ИЛИ, ИМ, ИНАТ, ЕСКАРИОТ, ИТА, ИТАЛИЈА, ИЧ, ЈИЦАК РАБИН, КОРОВИТ, ДАРА, ЛИЈЕН, МИКСЕРИ, НАДИМАК, НАПРСТАК, НАРИ, НОСТРАДАМУС, ОБРАПАТИТИ, ДА, РАТА, РТ, СЕПАРАЦИЈЕ, СЕТЕР, СТА-ТИВ, ТАЛИЈА, ТЛА, ТОБИ, ТРЕМА, ТРИ, ТРЕТИ, ЦАК, ЧВ, ШК.

ЕКСЕР

За који од пет ексе-ра се закичила ова девојка и испарала џемпер?

Тркачица носи змију да нахрани своје младе. У року од четири сата птица је 54 пута одјурила до гнезда и натраг у природу по слатки залагај.

БИ = БИП

БИ = БИП

БИ = БИП

БИ = БИП

У цртању јој је главно занимање да излуђује једног којота. Ни у приватном животу није ништа мање лукава. Успева да умакне чак и ловачким псима. А за плен не оклева да одабере чак ни змије отровнице. Једном речи, овај шармантни пернати створ прави је птичиј Рамбо

Ма колико којот смишљао како да надмудри птицу тркачицу, то сви добро знамо из цртаних филмова, он увек извуче дебљи крај. А птица која успева толико да слуди једног којота заиста постоји. Насељава западне делове Северне Америке, убраја се у кукавице по-

нула. За Индијанце је, између осталог, и ова чињеница била довољна да птица тркачица заузме важно место у њиховим легендама и религијским обредима.

Тако, на пример, у племену Кочити око гроба тек преминулог члана строго воде рачуна да исцртају трагове птице тркачице. Сматрају да ће ти трагови збунити зле духове и души преминулог осигурати загробни живот.

Индијанци из племена Тарамара из Мексика прибегавају посебном обреду. Мушки чланови морају да поједу месо птице тркачице јер по њиховом предању тако постају бржи и вештији у лову.

Воли људе, мишеве и змије

Дугачка и до 60 центиметара, од чега половина отпада на реп, птица тркачица или путарица, у Мексику позната и као paisano (земљак), својом вретенастом грађом и дугачким ногама просто је предодређена за постизање великих брзина. Иако су многи покушавали тачно да измере колика је то највећа брзина коју достиже, остало је само да се нагађа. Не трчи баш тако муњевито као у цртању, али ипак постиже брзину око 30

километара на сат корацима дугачким и до 50 центиметара.

Није случајно названа тркачица јер се углавном држи тла и изузетно ретко лети, али и тада, као да се плаши висина, неће одлетети високо. Највише до неког омањег дрвета, ограде или до прозора на првом спрату.

Не спомињемо без разлога ограде и прозоре јер је ова птица, по природи изузетно радознала, склона да се приближи и насељеним местима. Људе, за дивно чудо, не сматра непријатељима. Спремна је да, додуше увек на пристојној удаљености, данима походи нечије двориште које проглашава својом територијом. Ту хвата инсекте,

гуштере, мишеве и остале животињце које живе на земљи.

Тркачица је спремна да се упусти и у борбу са змијама отровницама. Најпре кружи око плена и испитује да ли може да савлада „непријатеља“. Уколико закључи да је надмоћнија, наставља да кружи око змије испитујући њену брзину. Ако отровница покуша да је нападне, тркачица одскочи уназад не дозвољавајући змији да јој приђе.

Кад одреди погодан тренутак, птица тркачица муњевито скаче на змију, хвата је за главу, диже је увис и потом силовито удара о какав камен или дрво. Ово одмеравање снага које траје између 15 минута и сат и по обично се завршава победом тркачице и птици обезбеђује слadak залагај за њу саму или њене младе.

Под заштитом државе

Птица тркачица није увек уживала популарност међу досељеницима. Колико су је Индијанци поштовали, толико су људи који су насељавали просторе на којима је живео овај пернати створ сматрали да тркачица угрожава остале птице, посебно препелице. Двадесетих и тридесетих година овог века ловци су чак добијали и новчане награде ако усмрте што више птица тркачица.

Кад је утврђено да тркачица, која има врло разноврстан јеловник (кад нема животиња, задовољава се воћем) уврсти у свој мени и птиће препелице, али да тиме не угрожава популацију ових птица, престала је хајка на овог пернатог Рамба. Сада су тркачице под заштитом федералних и државних закона и забрањен је лов на њих.

Иначе птице тркачице нису селице па су развиле способност прилагођавања и у условима хладнијег времена. Кад су температуре близу нултог подеока, завлаче се у неко густо шипражје или у крошње дрвећа не би ли се што више

Чудна птица тркачица

заштитиле од ветра и зиме. Да би очувале снагу, природа их је обдарила још једном способношћу. Ноћу им се телесна температура снизи за неколико степени, а ујутру, чим се појаве и најмањи зраци сунца, тркачице и по неколико сати раширених крила „хватају“ топлоту. Тек после подне крећу у лов.

Кад жели да освоји младу, мужјак тркачице испушта најразноврснији репертоар звукова. Само дозивање није довољно. Будућа госпођа Geosoccyx californianus очекује и понуде, неког гуштера или миша. Поклон јој предаје тек по завршетку љубавног чина.

Тркачица излеже од три до пет јаја. Смењујући се у гнезду и мужјак и женка леже на јајима и иду у лов. После 21 дан излегу се пtiћи о којима родитељи брину и доносе им храну све док не ојачају и не почну да прате маму и тату у лову.

А да ли птица тркачица заиста испушта оне познате звуке „би-би“ није ни важно. Њено оглашавање може и тако да се протумачи. И док она наставља да излуђује којота, треба и ово да знате.

Америчко друштво љубитеља којота побунило се што њихов миљеник увек испада глуп и страда, додуше због сопствене „генијалности“. Молили су да се ту нешто измени. Направљена је једна епизода у којој којот побеђује. Колико знамо, та епизода цртаћа није приказана на нашој телевизији.

В. Софреновић

тлеуше и има научни назив Geosoccyx californianus.

Пре него што је постала светски позната „фаца“, птица тркачица већ је нашла завидно место у митовима староседелца америчког континента. Ово пернато створење црнкасте боје са широким пругама боје ћилибара по природи је зигодактил, што ће рећи два предња „прста“ окренута су јој према напред, два задња уназад, па јој је тешко пратити траг јер се никад не зна у ком смеру је кре-

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Мирољубиви мастиф

Ове године била сам на изложби паса и видела напуљског мастифа. Његов власник ме је опоменуо да га не гледам у очи јер у том случају хоће да уједе.

Молим вас да ми одговорите да ли овакво понашање важи за све мастифе и, ако важи, зашто? Напишите ми нешто више о овој раси.

ЈЕЛЕНА ПАНТЕЛИЋ
Скела

Да је у питању нека друга раса а не мастиф, могли бисмо и да поверујемо власнику овог пса. Све мастифе, па и напуљског, упркос мрзовољном, чак и крволочном изгледу, одликује мирољубивост. Ово је пас веома благе нарави и зато су код њега непредвиђена реаговања готово искључена. Највероватније је да је власник мастифа са изложбе ово рекао из сасвим других разлога, не желећи да се приближаваш псу и додирујеш га.

Сви мастифи воде порекло од тибетанског мастифа, најстаријег представника те групе паса. Први пут у Европи су се појавили још 300. године пре н. ере (приликом освајања Александра Великог) у Грчкој. Мало касније Римљани су их употребљавали за борбе у циркусу за

шта, и поред дресуре, нису били најпогоднији.

Име мастиф добили су од латинске речи *massivus*, што значи крупан. Напуљски мастиф је, у сваком случају, потомак старог римског мастифа. Док је пасмина изумрла у читавој Европи, у Кампањи – јужној Италији – опстала је. И поред узгајања дугог 2000 година, на изложби се први пут појавио тек 1946.

Тежина овог пса достиже и 70 килограма, а висина до 75 цм. Изглед му је веома необичан због крупне главе са великим кожним наборима који су највише наглашени на врату. Боја му је: црна, оловносива, тиграста, риђа, а боја очију одговарајућа боји длаке која има изглед плиша.

Прсти или пета?

Немојте се смејати овом мом питању, већ га схватите озбиљно. Наиме, јако бих желела да ми кажете да ли се приликом правилног хода најпре стаје на прсте па на пету или је то обрнуто?

РАНКА
Београд

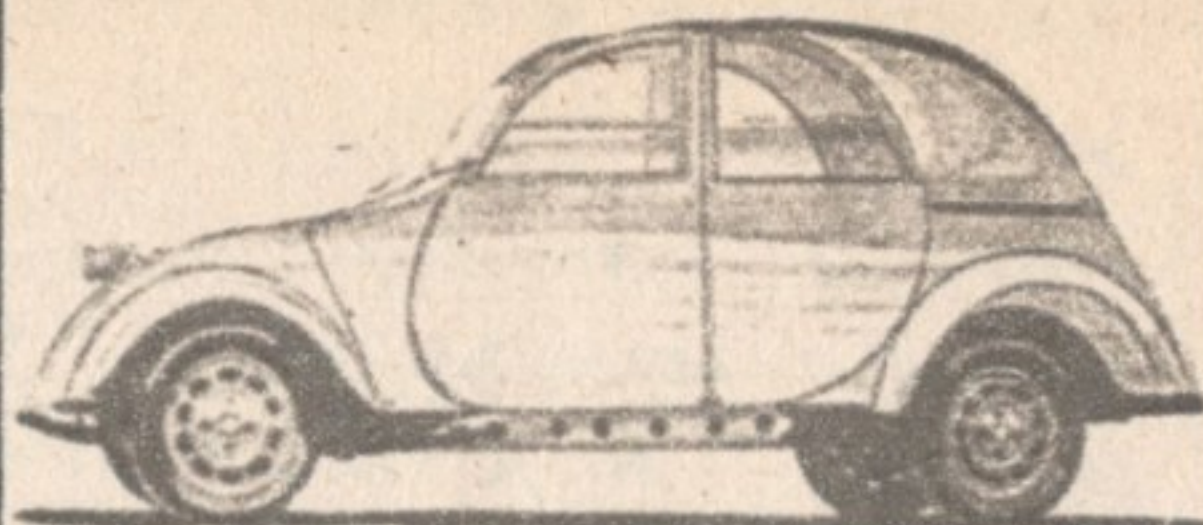
Ово си и сама могла да провериш у обичном ходу и видела би да најпре иде пета па прсти. Обрнуто је само у балету где, код такозваног балетског хода, најпре долазе прсти па пета.

Неуништиво ружно паче

Прочитао сам да је чувени „спачек“, возило фабрике „Ситроен“, начињен далеке 1938. године, али бих желео да ми о овом моделу или прототипу дате основне податке.

МИЋА Р.
Сопот

Узорак овог аутомобила из 1938. године тадашњи генерални директор „Ситроена“ Пјер Буланжје назвао је „кишобран на точковима“. Од тадашњих кон-

структора захтевало се да му уграде такве амортизере да се у корпи смештеној у „спачек“ не разбије ни једно јаје при вожњи.

Од многих предсеријских модела остао је само овај један (на слици) који се чува у фабричком музеју. Имао је мотор од 2 цилиндра, водено хлађење, запремину мотора 375 кубика, снагу 5,8 KW (8 KS), највећу брзину 60 km/h. Потрошња 4,9 литара на 100 km.

Борба празном шаком

Када је и где настала борилачка вештина карате и шта ова реч значи. Надам се да ћеш нам одговорити пошто је у питању опклада.

БАНЕ И КОКИ
Нови Сад

Ова источњачка борилачка вештина први пут се појавила у 7. веку, у Кини, затим се пренела на Окинаву и у Јапан, где се одомаћила, тако да сви верују да је у Јапану и настала.

Карате је у преводу – борба празном шаком јер на јапанском језику кара значи празна, а те – шака.

Цигани Максима Горког

Обожавам филм „Цигани лете у небо“, као и глумицу из тог филма Светлану Тому. Замолила бих вас да објавите речи песме из истоименог филма и да ми одговорите по којој је приповеци Максима Горког снимљен овај филм.

СВЕТЛАНА И.
Српски Крстур

Филм „Цигани лете у небо“, дело груписког редитеља Амила Потјануа, снимљен је по познатој приповеци Максима

Горког „Макар Чудра“. Жао нам је што не можемо да ти испунимо жељу и објавимо стихове песме из овог филма јер то, због простора, до сада нисмо радили, па смо и све раније сличне жеље читалаца остављали неуспишене. Надамо се да ћеш нас разумети.

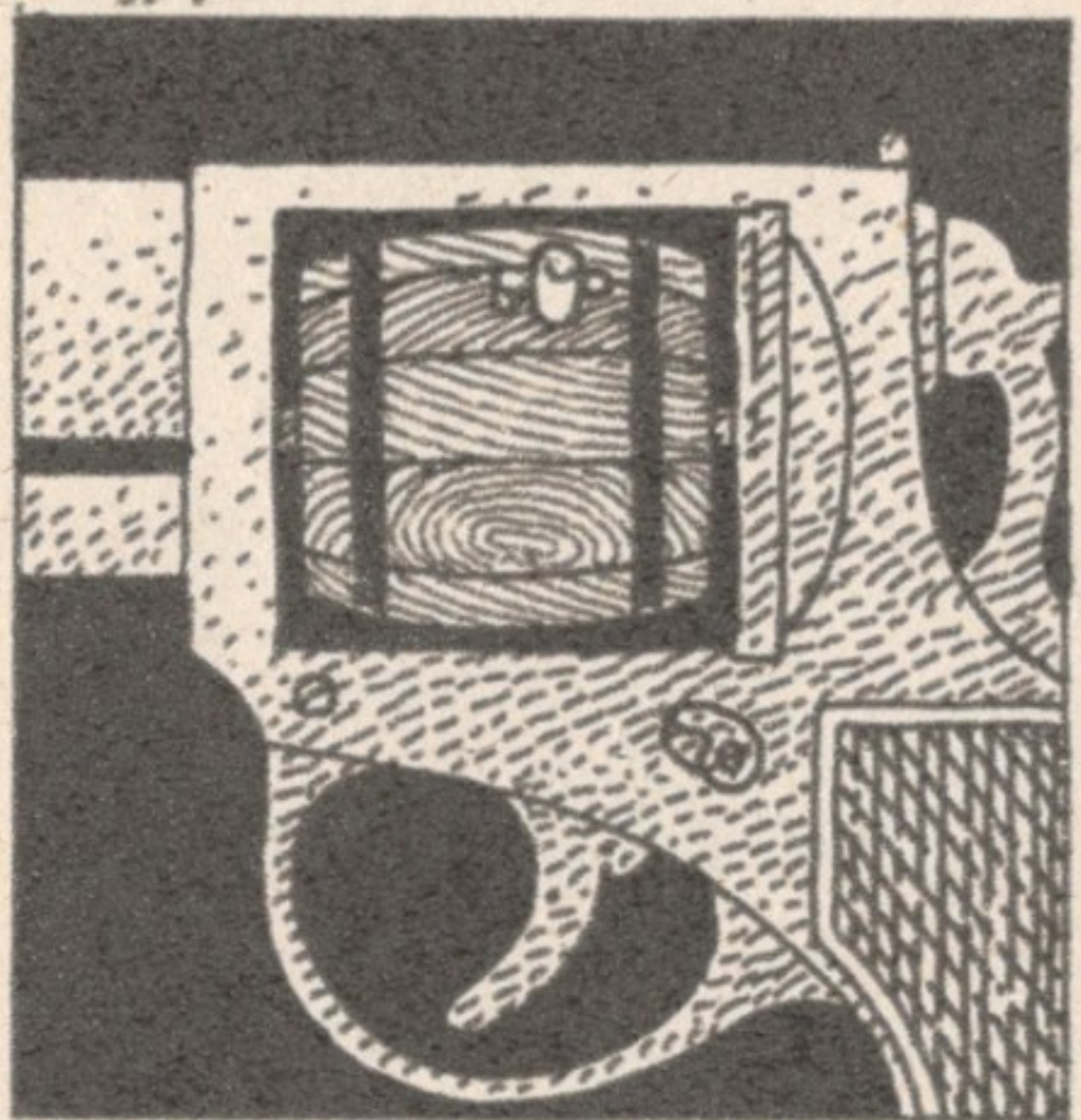
Проналазач колта

Пошто обожавам пиштоље, занима ме када је начињен и да ли је тачно да је име добио по свом проналазачу.

ЛАЗАР РАНКОВИЋ
Бујановац

Амерички пуковник Семјуел Колт начинио је 1835. године аутоматски револвер на добош. Овим револвером, из кога је за неколико секунди могло прецизно и без пуњења да се испали више метака, решавани су многи двобоји и убијано много људи.

Мало је познато да је дело пуковника Колта и подморничка мина на електрично паљење и, што је много важније, да је 1843. године по његовом нацрту урађен подморски телеграфски кабл који је касније положен између Фајер Ајленда и Њујорка.

Тања Марковић, Зоре Квачановић 4, 15000 Шабац – 10 година, сакупља салвете, украсна писма и марке.

Маша Дражић, Каће Дејановић 21, 21000 Нови Сад – 10 година, сакупља салвете, украсна писма и честитке.

Ана Медица, Зоре Квачановић 6, 15000 Шабац – 13 година, сакупља салвете, воли „Вампире“.

Филип Максимовић, Змај Јовина 9, 14000 Ваљево – воли музику, сакупља постере.

ЧИГОТА CHILDREN'S SCHOOL ЗЛАТИБОР

Летња школа енглеског језика

Настава у малим групама у организацији школе страних језика "Буро Салај" из Београда
Школа пливања

Богат програм ваннаставних активности:

Часови корективне гимнастике

Осмишљен контакт са природом

Забава

БРОЈ МЕСТА ОГРАНИЧЕН НА 25 ПОЛАЗНИКА

☎ 011/444-31-82, 031/841-141

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Нострадамус, н. абератори, тла, трпети, аква, п. аламани, сетер, Лара, Астерико, Ига, ш. коровит, Јицак Рабин, па, Атик, три, атак, Лијез, и, у. Ерато, че, инат, Арг, ал, нари, ич, Италија, надимак.

ЕКСЕР: број 5.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2164

YU ISSN 0032-339X

Први број «Политикиног Забавника» изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП «ПОЛИТИКА»
11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник сатерија
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

Редакција

Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Милић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

Секретаријат

Зорица Филиповић

Редакција «ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»
Македонска 31, 11001 Београд,
Поштански фах 124.

Телефони: секретаријат 324-471,
редакција 324-483, техничка редакција
326-620, централа 324-191 и 325-761,
претплата: 328-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 320-645.

Рукописи, фототрафије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку
НИП «ПОЛИТИКА» – ПРЕТПЛАТА НА
ЛИСТ «ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП «ПОЛИТИКА» убудуће искључиво прима претплату преко

«EXMPO» – AG, Bernstr. – West 64, CH-5034
SUHR Schweiz.

Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471.

Факс 41/64/310472, на конто:

NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr.

49. CH – 5001 AARAU. Schweiz, Конто број

21.4957.157.6

Годишњу претплату на лист не примамо.

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.-
СР НЕМАЧКА	DEM 89.-
ШВЕДСКА	SEK 374.-
ФРАНБУСКА	FRF 211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.-

Трошкови АВАО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор

др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

By Jim Davis

ГАРФИЛА

ТИХО, ОДИ! ОН ЈОШ
СПАВА И НЕ САЂА
КАКВО СМО МУ
ИЗНЕЊАЂЕЊЕ
ПРИПРЕМИЛИ!

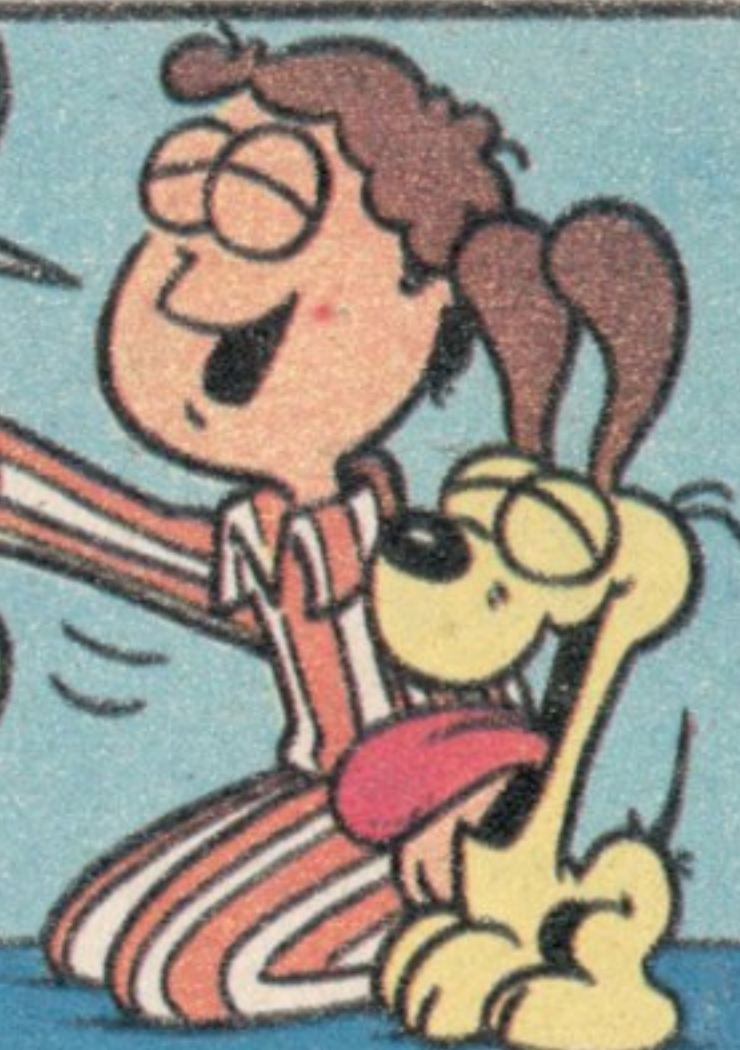

6-19

ДАНАС ЈЕ ГОДИНУ
ДАНА СТАРЏИ!

ИЗНЕЊАЂЕЊЕ!

И ГОДИНУ
ДАНА ПРЕ-
ФРИГАНИ-
ЈИ!

